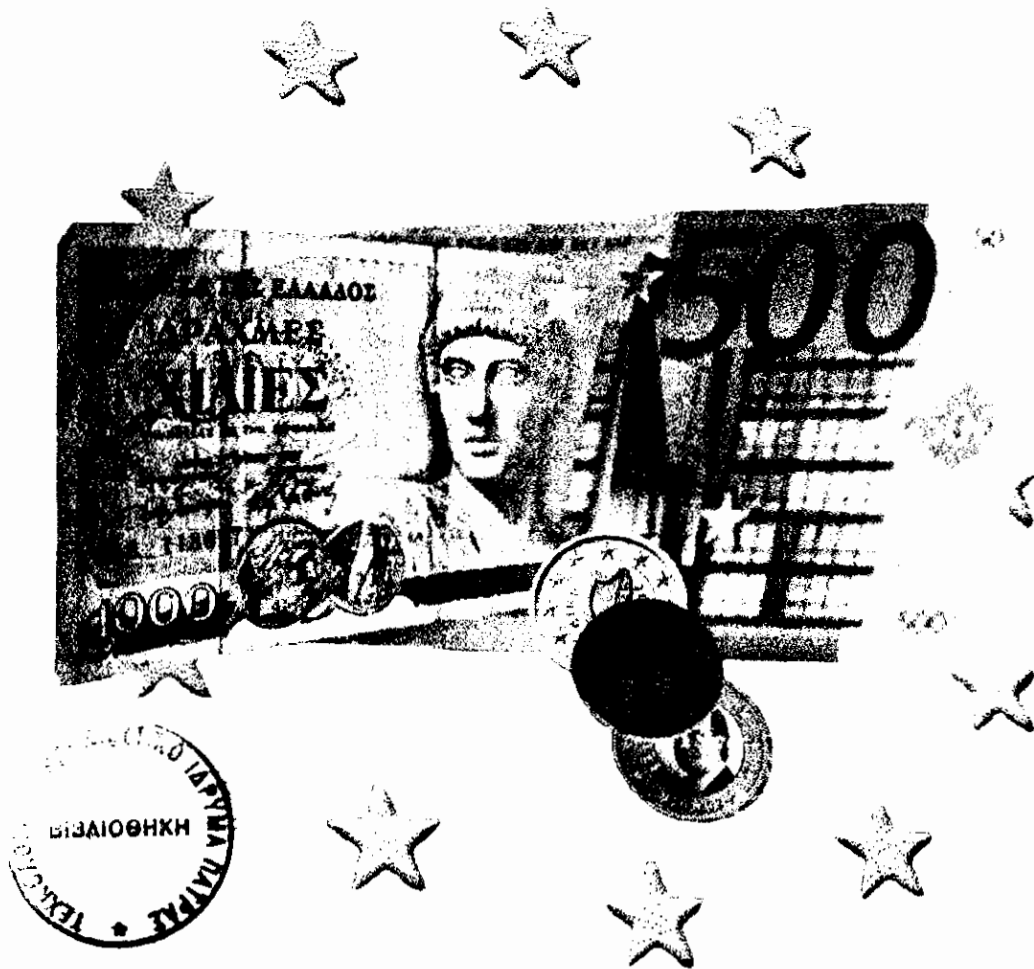

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

Σπουδάστρια
Αληφραγκή Ευσταθία

Επιβλέπων Καθηγητής
Μελιδώνη Μαρία
Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι.

ΠΑΤΡΑ 2002

Θερμές ευχαριστίες, για την πολύτιμη βοήθεια και συμπαράσταση τους, για την ολοκλήρωση αυτής της πτυχιακής στους κ. Μ.ΛΕΟΝΤΑΡΗ και κα. Μ.ΜΕΛΙΔΩΝΗ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
Το Νόμισμα	2
Χρονοδιάγραμμα Μετάβασης Των Κρατών-Μελών Της Ευρωπαϊκής Ένωσης Στο Ευρώ	4
Χρονοδιάγραμμα Εισαγωγής Του Ευρώ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
Νομικό Πλαίσιο	7
Εφημερίδα Της Κυβερνήσεως- Νόμος 2842/2000	7
Νόμος 2842/2000-Ερμηνεία Διατάξεων	13
I. Γενικό Μέρος	13
Προσαρμογή Διαδικασιών Εντύπων κ.λπ.	13
II. Ειδικό Μέρος	16
A. Θέματα Κώδικα Βιβλίων Και Στοιχείων	16
B. Θέματα Φορολογίας Εισοδήματος	26
Γ. Θέματα Φορολογίας Κεφαλαίου	30
Δ. Θέματα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)	32
E. Θέματα Ειδικών Φορολογιών	35
Πρακτικά Θέματα Που Προκύπτουν Από Την Μετάβαση Στο Ευρώ	37
I. Αρχή Της Συνέχειας Των Συμβάσεων	37
II. Οι Κανόνες Μετατροπής Και Στρογγυλοποίησης	38
III. Διπλή Αναγραφή Τιμών	39
IV. Προσαρμογή Πληροφοριακών Συστημάτων	39
V. Τραπεζικά Έξοδα Για Την Μετατροπή Σε Ευρώ	40
VI. Φορολογικές Ταμειακές Μηχανές	40
VII. Χρήση Του Logo Euro	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
Επιχειρήσεις	41
Προετοιμασία-Προσαρμογή	42
Οι Μετατροπές Των Μετοχικών Κεφαλαίων Των Κεφαλαιουχικών Εταιρειών Από Δραχμές Σε Ευρώ	48
Μετατροπή Των Λογιστικών Βιβλίων Και Στοιχείων Σε Ευρώ	50
Μετατροπή Της Νομισματικής Μονάδας Των Βιβλίων	52
Κώδικας Βιβλίων Και Στοιχείων Ευρώ Και Λογιστικό Σχέδιο	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Οφέλη	61
Η Ελληνική Επιχείρηση Και Η Ενιαία Αγορά	61
Ευρώ Και Προμήθειες Της Επιχείρησης	62
Το Ευρώ Και Η Διαχείριση Διαθεσίμων Της Επιχείρησης	63
Πλεονεκτήματα Στο Εξαγωγικό Εμπόριο Από Τη Χρήση Του Ευρώ	63
Ευρώ Και Χρηματοδότηση Της Επιχείρησης	64
Ευρώ Και Μέσα Πίστewς Και Πληρωμών	64
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	66
Μικροοικονομικά Πλεονεκτήματα	66
Μακροοικονομικά Πλεονεκτήματα	68
Εμπορικές Συναλλαγές	70
Γεωπολιτικά Πλεονεκτήματα	72
Ειδικότερες Επιπτώσεις	74

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	77
-----------------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράδειγμα Σε Μορφή Ισοζυγίου	I
Το Γλωσσάρι Του Ευρώ	III

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το ΕΥΡΩ είναι το ενιαίο νόμισμα της Ενωμένης Ευρώπης που θα συμβάλλει στην ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης και την ισχυροποίηση της Ευρωπαϊκής Οικονομίας.

Η εισαγωγή, η ένταξη μας στο ΕΥΡΩ είναι μια στρατηγική απόφαση από Εθνική και Οικονομική άποψη. Εντασσόμαστε σε σύνολο εκουσίως. Όλοι οι πολίτες των 12 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συναλλασσόμαστε από την 01/01/2002 και μετά με ένα κοινό νόμισμα, το ΕΥΡΩ. Κύριο κίνητρο της εισαγωγής του ενιαίου νομίσματος ήταν η εξάλειψη των συναλλαγματικών κινδύνων που προκύπτουν από την ύπαρξη πολλών νομισμάτων, η οποία συχνά προκαλεί οικονομική αιμορραγία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα την απώλεια επενδύσεων και θέσεων εργασίας.

Η ψυχολογική προετοιμασία και η προσαρμογή μας στη νέα κατάσταση θα απαιτήσει πολύ κόπο. Πρέπει να συνηθίσουμε στη χρήση των νέων κερμάτων και χαρτονομισμάτων. Όλες οι τιμές που έχουμε στη μνήμη μας θα αλλάξουν, πρέπει να ξαναμάθουμε τις τιμές των εφημερίδων, τσιγάρων, το ημερομίσθιο μας, το ύψος του ενοικίου μας κ.λπ. Όλα τα ποσά στη φορολογία θα επανατοποθετηθούν με χρηστική αναφορά για να απομνημονεύονται, όπως αντίστοιχα αναφέρονται και σήμερα (όριο τήρησης λογιστικών βιβλίων 300 εκ., βιβλίο αποθήκης 650 εκ., κλίμακες κ.λπ.). Η ψυχολογική προσαρμογή είναι πάρα πολύ δύσκολη και απαιτείται ιδιαίτερη προσπάθεια από όλους και όχι μόνο από τους Δημόσιους Φορείς. Επιβάλλεται όλοι οι πολίτες που γνωρίζουν να γίνουν πολλαπλάστες ενημέρωσης ιδιαίτερα προς τους μεγάλους σε ηλικία, τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και όπου αλλού χρειάζεται. Τα Μ.Μ.Ε. πρέπει να βοηθήσουν για την σε βάθος πληροφόρηση του κοινού γιατί θα βρεθούμε σε ένα νέο περιβάλλον τιμών, μισθών, ημερομισθίων με ευθεία συγκρισιμότητα σε 12 χώρες.

Το νέο νόμισμα θα δημιουργήσει νέες κοινές συνήθειες, συμπεριφορές, απαιτήσεις, την εικόνα του ενιαίου στους πληθυσμούς 12 χωρών της Ευρώπης με μεγάλες μεταβολές στον τρόπο διοίκησης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διεκδίκησης εκ μέρους των εργαζομένων, ανάπτυξης σε ενιαίο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΕΥΡΩ είναι το όνομα του κοινού Ευρωπαϊκού νομίσματος που υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995. Στα λατινικά γράφεται και ονομάζεται Euro. Το σύμβολο για το ενιαίο νόμισμα είναι ένα € τεμνόμενο οριζόντια με δυο παράλληλες γραμμές. Το σύμβολο είναι δανεισμένο από το ελληνικό γράμμα Έψιλον, παραπέμποντας έτσι στην κοιτίδα του ευρωπαϊκού πολιτισμού την Ελλάδα και στο πρώτο γράμμα της λέξης Ευρώπη. Η διπλή παράλληλη γραμμή υποδηλώνει την σταθερότητα του Ευρώ. Το Ευρώ τίθεται σε φυσική λειτουργία την 1η Ιανουαρίου του 2002 ταυτόχρονα και στις 12 χώρες μέλη της Ο.Ν.Ε..

Υπάρχουν 7 χαρτονομίσματα Ευρώ. Διαφορετικών χρωμάτων και μεγεθών αντιστοιχούν σε 500, 200, 100, 50, 20, 10 και 5 Ευρώ. Τα σχέδια συμβολίζουν την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ευρώπης. Παράθυρα και πύλες κοσμούν την εμπρόσθια όψη τους ως σύμβολο της ευρύτητας πνεύματος και της συνεργασίας στην ΕΕ. Στην άλλη πλευρά αναπαριστά μια γέφυρα μιας συγκεκριμένης εποχής, σύμβολο επικοινωνίας μεταξύ των λαών της Ευρώπης και μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.

5	120 X 62	Γκρι	Κλασσική
10	127 X 67	Κόκκινο	Ρωμανική
20	133 X 72	Μπλε	Γοτθική
50	140 X 77	Πορτοκαλί	Αναγεννησιακή
100	147 X 82	Πράσινο	Μπαρόκ & Ροκοκό
200	153 X 82	Κίτρινο-Καφέ	Εποχή του Σιδήρου και του Γυαλιού
500	160 X 82	Μοβ	Μοντέρνα του 20 ^{ου} αιώνα

Υπάρχουν 8 κέρματα Ευρώ (και υποδιαιρέσεων του), που αντιστοιχούν στις εξής αξίες: 2 ευρώ, 1 ευρώ, 50 λεπτά (euro cents), 20 λεπτά (euro cents), 10 λεπτά (euro cents), 5 λεπτά (euro cents), 2 λεπτά (euro cents) και 1 λεπτό (euro cent). Τα σχέδια στη μια όψη τους είναι κοινά για όλες της χώρες της Ζώνης του Ευρώ, ενώ η άλλη όψη σχετίζεται με την εθνική ταυτότητα των χωρών αυτών. Οι Ελληνικές Εθνικές παραστάσεις παραπέμπουν σε μνήμες διαχρονικές μέσα από την αρχαία τριήρη, το πλοίο των αγώνων του 1821, ένα σύγχρονο δεξαμενόπλοιο, τον Ρήγα Φεραίο τον Βελεστινλή, τον Ιωάννη Καποδίστρια, τον Ελευθέριο Βενιζέλο, την κουκουβάγια της σοφίας, σύμβολο της θεάς Αθηνάς και τον μύθο της αρπαγής της Ευρώπης.

0,01	16,25	1,36	2,3	Στρογγυλό	Κόκκινο	Επιχαλκω- μένος χάλυβας	Λεία
0,02	18,75	1,36	3	Στρογγυλό	Κόκκινο	Επιχαλκω- μένος χάλυβας	Λεία με αυλάκωση
0,05	21,25	1,36	3,9	Στρογγυλό	Κόκκινο	Επιχαλκω- μένος χάλυβας	Λεία
0,1	19,75	1,51	4,1	Στρογγυλό	Κίτρινο	Nordic Gold (Μη νικελι- ούχο κράμα)	Μορφοποιη- μένη με λεπτά τελειώματα
0,2	22,25	1,63	5,7	Σχήμα Ισπανικού άνθους	Κίτρινο	Nordic Gold (Μη νικελι- ούχο κράμα)	Απλή
0,5	24,25	1,88	7,8	Στρογγυλό	Κίτρινο	Nordic Gold (Μη νικελι- ούχο κράμα)	Μορφοποιη- μένη με λεπτά τελειώματα
1	23,25	2,125	7,5	Στρογγυλό	Εξωτερικό κίτρινο Εσωτερικό λευκό	Ορείχαλκος με νικέλιο σε 3 στρώματα	Διακεκομμένη οδοντωτή
2	25,75	1,95	8,5	Στρογγυλό	Εξωτερικό κίτρινο Εσωτερικό λευκό	Νικελιόχαλκος σε 3 στρώματα	Με γράμματα και λεπτή οδόντωση

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ-ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Η μετάβαση στο Ευρώ των Κρατών-Μελών που υιοθέτησαν το ενιαίο νόμισμα θα πραγματοποιηθεί σε δύο βασικές περιόδους οι οποίες προσδιορίζονται ως εξής:

Μεταβατική περίοδος 01/01/1999-31/12/2001

- Καθορίζονται την 01/01/1999 αμετάκλητα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες έναντι του ευρώ των νομισμάτων των Κρατών-Μελών της ζώνης του ευρώ.
- Αντικαθίσταται το ECU από το ΕΥΡΩ με αναλογία 1/1.
- Εισάγεται το ευρώ ως νόμισμα με λογιστική μορφή. Τα εθνικά κέρματα και χαρτονομίσματα θα εξακολουθήσουν να κυκλοφορούν και αποτελούν υποδιαιρέσεις του ευρώ.
- Αρχίζει η πλήρης λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, το οποίο είναι και υπεύθυνο για την χάραξη και εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής καθώς και την υλοποίηση της συναλλαγματικής πολιτικής.
- Ολοκληρώνονται οι τεχνικές προετοιμασίες των Κρατών-Μελών.

Τελική φάση 01/01/2002 έως 28/02/2002

- Κυκλοφορεί την 01/01/2002 το ΕΥΡΩ σε χαρτονομίσματα και κέρματα και αποκτούν την ιδιότητα του νόμιμου χρήματος.
- Αρχίζει εντός της χρονικής αυτής περιόδου η διαδικασία απόσυρσης των εθνικών νομισμάτων.
- Ολοκληρώνεται η μετάβαση στο ΕΥΡΩ το αργότερο μέχρι τις 28/02/2002.

Οι αντίστοιχες περίοδοι για την χώρα μας είναι:

Μεταβατική: Από 01/01/2001 έως 31/12/2001.

Τελική: Από 01/01/2002 έως 28/02/2002.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

1 Ιανουαρίου 2002

Κυκλοφορεί το ενιαίο νόμισμα. Εισάγεται το Ευρώ στην φυσική του μορφή με 8 ευρώκέρματα και 7 ευρώχαρτονομίσματα.

1 Ιανουαρίου 2002 – 28 Φεβρουαρίου 2002

Περίοδος διπλής κυκλοφορίας το Ευρώ και τα εθνικά νομίσματα, η Δραχμή συνυπάρχουν. Οι πληρωμές μπορούν να γίνονται σε εθνικό νόμισμα - Δραχμή ή σε Ευρώ. Προοδευτικά η Δραχμή αντικαθίσταται από το Ευρώ. Οι ταμίες στις επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρακτικά προβλήματα.

1 Μαρτίου 2002

Κυκλοφορεί μόνο το Ευρώ το οποίο καθίσταται το μοναδικό επίσημο νόμισμα όλων των χωρών που συμμετέχουν στην Ο.Ν.Ε., της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένης.

Ο πίνακας των δώδεκα Κρατών-Μελών της Ε.Ε. και των σταθερών συντελεστών μετατροπής έναντι του Ευρώ, που ισχύουν από 01/01/1999 έχει ως ακολούθως:

Βελγικά Φράγκα	40,3399
Γερμανικά Μάρκα	1,95583
Ελληνικές Δραχμές	340,750
Ισπανικές Πεσέτες	166,386
Γαλλικά Φράγκα	6,55957
Ιρλανδικές Λίρες	0,787564
Ιταλικές Λίρες	1936,27
Φράγκα Λουξεμβούργου	40,3399
Ολλανδικά Φιορίνια	2,20371
Αυστριακά Σελίνια	13,7603
Πορτογαλικά Εσκούδο	200,482
Φινλανδικά Μάρκα	5,94573

Στη συνέχεια παρατίθεται πίνακας με όλα τα προγράμματα νομισματικής αλλαγής και για τις 12 χώρες Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.

ΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΧΩΡΑ	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	ΕΠΗΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΑΙΟΣΤΟΜΩΝ ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΩΝ	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΚΕΡΜΑΤΑ	ΔΩΡΕΑΝ* ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΛΙΟ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΑΕΙΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΤΥΣ*	ΑΙΘΗ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	ΑΙΟΥΣΥΡΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ	ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	ΕΒΑΥΡΟΡΑ** ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΒΕΛΓΙΟ	ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/09/2001 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: ΑΛΙΟ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2001	ΧΡΗΜΑΤ ΑΙΩΣΤΟΛΕΣ: 01/09/2001 ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: 01/12/2001	15/12/2001	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ ΜΕΧΡΙ 28/02/2002 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ & ΚΕΡΜΑΤΑ ΜΕ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΜΕΧΡΙ 31/12/2002	(5), 20, 50 €	ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟ 28/02/2002	ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΥΧΟ ΤΗΣ ΒΝΒ & ΤΟΥ ΝΟΜΙΜΑΤΟΚΟΡΕΥΟΥ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ	31/12/2001	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ ΚΕΡΜΑΤΑ: ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2004
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	01/09/2001	01/09/2001	17/12/2001	ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ ΣΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΘΕ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΥΓΚΡΕΜΕΝΟ ΠΟΣΟ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΑΦΩΝΗΘΕΙ	ΚΥΡΩΣΕ 5, 10, 20, 50 €	31/12/2001***	ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΣΕ ΕΛΕΥΧΟΥΣ ΧΡΕΟΥΣ ΤΗΣ ΒΚΚ	ΤΟΥ ΑΑΞΙΣΤΟΝ ΜΕΧΡΙ 28/02/2002 ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΘΑ ΥΠΗΡΞΕΙ ΚΑΘΟΙΑ ΕΥΕΛΕΙΑ	ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ
ΕΛΛΑΔΑ	01/10/2001	01/12/2001	ΑΕΝ ΠΡΟΒΑΛΕΤΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ	5, 10, 20, 50 €	28/02/2002	ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΟΡΕΤΕΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΚΑΘΟΡΕΤΕΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 10 ΕΤΗ ΚΕΡΜΑΤΑ: 2 ΕΤΗ
ΙΣΠΑΝΙΑ	ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/09/2001 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 01/11/2001	ΧΡΗΜΑΤΑΙΩΣΤΟΛΕΣ: 01/09/2001 ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001	15/12/2001	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ	10, 20, 50 € ή 20, 50 €	28/02/2002		30/06/2002	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ & ΚΕΡΜΑΤΑ: ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ
ΓΑΛΛΙΑ	ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/09/2001 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 01/12/2001	ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001	15/12/2001	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ	ΚΥΡΩΣΕ 10, 20 €	17/02/2002	ΤΥΠΟΓΡΗΜΕΝΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΠΙΑ ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ ΑΙΩΣΥΡΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ (B.D.F.)	30/06/2002	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 10 ΕΤΗ ΚΕΡΜΑΤΑ: 3 ΕΤΗ
ΙΡΑΝΙΑ	ΑΙΟ 01/09/2001	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: ΠΘΑΝΟΝ ΑΛΙΟ ΜΕΣΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2001 ΚΕΡΜΑΤΑ: ΜΗΡΤΕΡΑ	ΑΕΝ ΕΧΕΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΕΙΤΗ	ΜΕΧΡΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΟΡΓΙΟ ΤΟΥ ΑΑΞΙΣΤΟΝ 500 ΕΡ ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ	ΚΥΡΩΣΕ 10, 20 €	ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟ ΣΑΒΒΑΤΟΥ 09/02/2002	ΑΕΝ ΕΧΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΘΟΡΕΤΗ	ΠΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΟΥ ΑΕΝ ΕΧΕΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΘΟΡΕΤΗ	ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ
ΙΤΑΛΙΑ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/09/2001 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 15/11/2001	ΜΕΙ ΑΛΟΙ ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 2001	15/12/2001	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ 500€ ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ ΜΕ ΠΡΟΒΛΟΠΗΘΕΝ ΜΕΛΣ ΗΜΕΡΑΣ	50, 10 € ή 100, 10 € ή 20, 10 €	28/02/2002	ΤΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΤΩΝ 50 & 100 ΑΡΕΤΩΝ ΘΑ ΑΙΩΣΥΡΘΟΥΝ ΙΡΠΝ ΤΟ 2002	ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΘΑ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙΩΝ ΝΑ ΑΝΤΑΛΛΑΞΟΥΝ ΣΕ ΠΡΟΑΡΕΤΗΚΗ ΒΑΣΗ	10 ΕΤΗ
ΛΟΥΒΗΜ-ΒΟΥΡΓΙΟ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ	01/09/2001	15/12/2001	ΑΔΡΕΑΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΑΔΡΕΑΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ	20, 50 € ή 100, 10 € ΣΕ ΜΕΡΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	28/02/2002	ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΥΧΟ ΤΗΣ Β.С.Ι. (ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΙΟΥ)	30/06/2002 (ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/2002)	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ ΚΕΡΜΑΤΑ: ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2004
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ & ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/12/2001	ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: 17/12/2001	17/12/2001	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ ΜΕΧΡΙ 01/04/2002 ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΜΕΣΩ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	5, 10, 20, 50 €	28/02/2002	ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ & ΕΤΑΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΥΠΟ ΤΟΝ ΕΛΕΥΧΟ ΤΗΣ Ο.Ν.Β	31/12/2002 (ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΞΠΡΑΤΤΟΥΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΠΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΑΛΙΟ 01/04/2002)	ΤΕΛΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΕΝΙΑ ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/01/2007 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 01/01/2032
ΑΥΣΤΡΙΑ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ & ΚΕΡΜΑΤΑ: 01/09/2001	01/09/2001	17/12/2001	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ 500.000 ΑΤΣ	10, 100 €	28/02/2002	ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΑΛΤΑΣΕΙΣ	30/06/2002	ΕΙΤ ΑΟΡΕΤΟΝ
ΠΟΥΡΤΟ-ΓΑΛΛΙΑ	ΚΕΡΜΑΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 01/10/2001	RETAILERS: 01/12/2001	17/12/2001	ΑΔΡΕΑΝ ΓΙΑ ΠΕΛΑΤΕΣ	5, 10, 20, 50 €	28/02/2002	ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΑΛΤΑΣΕΙΣ	30/06/2002	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 20 ΕΤΗ ΚΕΡΜΑΤΑ: ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2002
ΦΙΝΑΝΔΙΑ	ΚΕΡΜΑΤΑ: 03/12/2001 ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ: 17/12/2001	ΕΤΑΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΑΙΩΣΤΟΛΩΝ: ΚΕΡΜΑΤΑ: ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001 (ΑΝΑΠΟΙΩΔΙΤΕΣ: 02/01/2002)	15/12/2001	ΚΑΝΕΝΑ ΟΡΓΙΟ	20, 50 €	28/02/2002	ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΣΕ ΕΛΕΚΕΣ ΕΠΙΧΑΛΤΑΣΕΙΣ	ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΕΙ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΑΛΙΟ ΤΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ & ΚΕΡΜΑΤΑ: 10 ΕΤΗ

*Για Πιλάτς

**Σε Κεντρικές Τράπεζες

***Συμφωνία με την «αγορά δηλωστή» η χρήση χαρτονομισμάτων & κερμάτων ΙΔΜ επιτρέπεται μέχρι 28/02/2002

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 207

27 Σεπτεμβρίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2842

Λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, 97/498 και 2000/498 του Συμβουλίου, όπως ισχύουν σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2001 το ευρώ αντικαθιστά τη δραχμή ως νόμισμα της Χώρας σύμφωνα με τους όρους των Κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, (ΕΕ L162/97), 974/98, (ΕΕ L 138/98), 2000/498 (ΕΕ L 350/98) του Συμβουλίου, όπως ισχύουν και τις διατάξεις του παρόντος. Τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε δραχμές διατηρούν την ιδιότητα του νόμιμου χρήματος στην ημεδαπή έως την 29η Φεβρουαρίου 2002.

2. Το ευρώ ως μέσο εδωθήσας υποχρεώσεων λαμβάνεται πάντοτε στην ονομαστική του αξία.

Άρθρο 2

Μετατροπές και στρωγγυλοποιήσεις

1. Κάθε χρηματικό ποσό εκφρασμένο σε δραχμές που πρόκειται να καταβληθεί ή να καταλογισθεί σε ευρώ μετατρέπεται και στρωγγυλοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου.

2. Κάθε χρηματικό ποσό εκφρασμένο σε ευρώ που πρόκειται να καταβληθεί ή να καταλογισθεί σε δραχμές μετατρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου και στρωγγυλοποιείται στην πλησιέστερη δραχμή και ειδικότερα προς τα άνω αν ο αριθμός μετά την υποδιαστολή είναι ανώτερος ή ίσος με πενήντα λεπτά της δραχμής και προς τα κάτω αν είναι κατώτερος από πενήντα λεπτά.

3. Χρηματικά ποσά σε ενδόμεσους υπολογισμούς, τα οποία δεν πρόκειται να καταβληθούν ή να καταλογισθούν

και εκφράζονται σε ευρώ και δραχμές, κατά τις ενδόμους μετατροπές, στρωγγυλοποιούνται τουλάχιστον στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο, χωρίς να αποκλείεται συμβατικά μεγαλύτερος βαθμός ακριβείας.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε μετατροπές νομισματικών ποσών από μια εθνική νομισματική μονάδα σε άλλη.

4. Οι ενδόμους υπολογισμοί καλύπτουν όλα τα στάδια κατά τα οποία το μετατροπόμενο χρηματικό ποσό δεν συνιστά απ' εαυτού χρηματική οφειλή, αλλά επτελεί στοιχείο σε μια αλληλουχία πράξεων η οποία δύναται να οδηγήσει στη δημιουργία χρηματικής οφειλής.

5. Διαφορές από στρωγγυλοποιήσεις χρηματικών ποσών σε ευρώ ή δραχμές που πρόκειται να καταβληθούν ή να καταλογισθούν, εφόσον προκύπτουν από την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997 του Συμβουλίου και των διατάξεων του παρόντος, δεν επηρεάζουν τον απαλλακτικό χαρακτήρα των σχετικών πληρωμών ή την ακρίβεια των σχετικών εγγραφών και δεν αναζητούνται.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατόν να επβάλλεται μεγαλύτερος βαθμός ακριβείας σε στρωγγυλοποιήσεις κατά τις μετατροπές των ως άνω χρηματικών ποσών σε ενδόμους υπολογισμούς και γενικότερα να ρυθμίζονται θέματα μετατροπών από δραχμές σε ευρώ και αντίστροφα, καθώς και στρωγγυλοποιήσεων.

Άρθρο 3

Αντικατάσταση επιτοκίων

1. Οποιοδήποτε αναφορά στο διατραπεζικό ετήσιο δανεισμό Αθηνών (ATHIBOR), που προβάλλεται σε υφιστάμενες νομικές πράξεις κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997 του Συμβουλίου, αντικαθίσταται αυτοτελώς από αναφορά στο επιτόκιο EURIBOR, στο οποίο λαμβάνονται υπόψη, ως βάση υπολογισμού των τόκων, οι πραγματικές ημέρες και το έτος των 360 ημερών προσαρμοσμένο κατά το λόγο 365 προς 360, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί ή εάν δεν συμφωνηθεί ή οριστεί αναφορά σε άλλο ισχύον επιτόκιο.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

2. Οι αναφορές σε θεσπιζόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος επιτόκια, που υπάρχουν σε νομοθετικές, δικαστικές, κανονιστικές διατάξεις ή σε συμφάσεις αντιπρόστανται από αναφορές στο αντίστοιχο επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της τρίτης παραγράφου του άρθρου 2 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, η διάταξη αυτή δεν θίγει τη δυνατότητα των αρμοδίων αρχών ή των συναλλασσομένων να ορίσουν άλλη βάση προσδιορισμού των εν λόγω επιτοκίων.

3. Η αντιπρόσταση επιτοκίων που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος ή που διενεργείται δύναμι άλλων δικαστικών ή κανονιστικών πράξεων, λόγω της αντιπρόστασης της άραξης από τα ευρώ, δεν αποτελεί λόγο καταγγελίας, λύσης ή τροποποίησης συμφάσεων ή εκτελεστών τίτλων, μονομερώς, χωρίς να αποκλείεται αντίθετη συμφωνία των μερών.

Άρθρο 4

Αγορά συναλλάγματος

1. Το άρθρο 1 του ν. 1083/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και έχουν εξουσιοδοτηθεί να πραγματοποιούν πράξεις σε συνάλλαγμα, διενεργούν ελεύθερα για ίδιο λογαριασμό και με δική τους κίνηση πώσης φυσικής πράξης σε συνάλλαγμα και ξένων τραπεζικών γραμμάτων, σύμφωνα με τις ειδικότες κεραιικές διατάξεις.»

Καταργούνται οι λοιπές διατάξεις του ν. 1083/1980, πλην των διατάξεων του άρθρου 7, της παραγράφου 4 του άρθρου 8 και του άρθρου 9 του νόμου αυτού, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 8. 228/1973.

2. Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, για τις συναλλαγές με τους πελάτες τους, εκδίδουν ημερήσια δελτία τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμμάτων τα οποία και δημοσιεύουν. Τα ποσοτικά όρια και η απόκλιση μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμμάτων, που περιλαμβάνονται στα δελτία αυτά, καθορίζονται ελεύθερα.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιεύει δελτία τιμών αναφοράς του ευρώ προς τα ξένα νομίσματα με βάση τα αντίστοιχα δελτία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να εκδίδει ημερήσιο δελτίο τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμμάτων για τις ανάγκες των καταστημάτων της.

4. Οποιαδήποτε αναφορά σε επίσημη τιμή συναλλάγματος ή σε μέση τιμή (πίσημη) της άραξης προς τα ξένα νομίσματα, σε νομοθετικές, δικαστικές, κανονιστικές ή συμβατικές διατάξεις, αντικαθίσταται από την, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σχετική τιμή αναφοράς, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί ή δεν έχει συμφωνηθεί ούτε οριστεί αναφορά σε άλλη συναλλαγματική ισοτιμία.

5. Ο έλεγχος και η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού της.

6. Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι δυνατόν να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτο-

μέτρια σχετικά με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις προηγούμενες παραγράφους.

Άρθρο 5

Ρήτρες συναλλάγματος, χρυσού, χρυσών νομισμάτων και τραπεζιχρημ

1. Καταργούνται οι διατάξεις του ν. 362/1945, το άρθρο 2 του ν. 944/1946 και γενικά κάθε διάταξη που αναφορεύει τη συναμολόγηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων στην Ελλάδα: α) σε συνάλλαγμα, χρυσό ή χρυσά νομίσματα, β) σε εγγράφιο νόμισμα, εφόσον το ποσό των απαιτήσεων και υποχρεώσεων αφήνεται να προσδιοριστεί από την τιμή του συναλλάγματος, του χρυσού, χρυσών νομισμάτων ή του τραπεζιχρημ.

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2771/1999 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τους όρους αγοράς και πώλησης χρυσού και χρυσών νομισμάτων και από άλλα πρόσωπα.»

3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της τρίτης παραγράφου του άρθρου 2 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, δεν θίγουν τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος που αφορούν τη θέσπιση, από αυτήν, κανόνων πλεοναίου αγοράς και πώλησης συναλλάγματος, ξένων τραπεζιχρημμάτων, χρυσού και χρυσών νομισμάτων ή την απαγόρευση της διενέργειας των πράξεων αυτών από πιστωτικό ίδρυμα, άλλο νομικό ή από φυσικό πρόσωπο.

Άρθρο 6

Φορολογικές διατάξεις

1. Οι επιτηδευματίες νομικά πρόσωπα, οι κοινωνίες ή κοινοπραξίες επιτηδευματιών και οι συμπλοκοπραξίες που τηρούν υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., καθώς και το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για εισοδήματα ή συναλλαγές ή πράξεις ή μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων, από οποιαδήποτε οπία, του έτους 2001, μπορούν να επιλέξουν το ευρώ σε αντικατάσταση της άραξης στην τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων, υποβολή δηλώσεων και εκπλήρωση γενικά φορολογικών υποχρεώσεων, που προβλέπονται και απαρρέουν από την εφαρμογή των οικείων φορολογικών διατάξεων και αφορούν στο έτος 2001.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή του ευρώ αποτελεί η υποβολή από τους φορολογουμένους της παραγράφου 1 ανέκλιπτης σχετικής δήλωσης στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), στην οποία έκαστος υπάγεται, προ της έναρξης της διαχειριστικής ή φορολογικής περιόδου.

Σε κάθε περίπτωση, η έναρξη της κατά το ανωτέρω χρήσης του ευρώ συνδέεται με την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου ή με την 1η εκάστου μήνα, η οποία προσδιορίζεται στην ανέκλιπτη δήλωση.

3. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» (ΦΕΚ 151 Α') προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τις δαπάνες μετάβασης στο ευρώ, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κατά το οικονομικό έτη 2001, 2002 και 2003 (μήνες 2000, 2001 και 2002).»

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

Άρθρο 7

Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές - Βεβαίωση εισπράξης εσόδων, πληρωμές κατά τη μεταβατική περίοδο

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 28 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992 Φ.Ε.Κ 84 Α') προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

-δ) οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν είτε κατά την εισπράξη ή εξόφληση των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων (αντίστοιχα) σε ευρώ, κατά το ημερολογιακό έτος 2001, είτε κατά την αποτίμηση αυτών, καθώς και των διαθεσίμων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων, αποσβέννυνται είτε ειρηνικά είτε ισόποσα σε τρεις (3) συνεχόμενες χρήσεις.

2. Κατά το έτος 2001, η βεβαίωση των εσόδων του Δημοσίου και τρίτων, η εισπράξη και επιστροφή φόρων, εισφορών και τελών, καθώς και οι πάσης φύσεως συναλλαγές και οι πληρωμές και οι εξοφλήσεις των τίτλων του Δημοσίου που διενεργούνται στις δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) πραγματοποιούνται μόνο σε δραχμές.

3. Κατά τη βεβαίωση και την εισπράξη των εσόδων του Δημοσίου και τρίτων, δεν βεβαιώνονται και δεν εισπράττονται τυχόν υπόλοιπα, που είναι δυνατόν να προκύπτουν κατά τη μετατροπή δραχμών σε ευρώ και αντίστροφα, μέχρι του ποσού των εκατό (100) δραχμών κατά εγγραφή.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος και του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 8

Δημόσιο χρέος

1. Την 1η Ιανουαρίου 2001 επανεκκράζονται σε ευρώ με δύο δεκαδικά ψηφία όλοι οι τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου σε δραχμές:

α) που έχουν εκδοθεί σε αλληλ μορφή στα εσωτερικά υπό τη μορφή Ομολόγων, Ομολογιακών Δανείων και Εντόμων Γραμματίων.

β) που έχουν εκδοθεί σε φυσική μορφή και αποσβέννυνται μέχρι 31.12.2000.

2. Η αξία των τίτλων σε φυσική μορφή που βρίσκονται σε κυκλοφορία την 1η Ιανουαρίου 2001 (ονομαστική αξία και αξία τοκομεριδίων) υπολογίζεται σε ευρώ με δύο δεκαδικά ψηφία.

3. Τα δάνεια του Ελληνικού Δημοσίου, που εκκράζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες άλλων Κρατών-Μελών της ζώνης ευρώ επανεκκράζονται σε ευρώ, εφόσον και οι αντίστοιχες χώρες έχουν επανεκκράσει το χρέος τους σε ευρώ.

4. Άλλες κατηγορίες δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, που έχουν συνταχθεί σε δραχμές, μπορούν να επανεκκραστούν σε ευρώ.

5. Το αποτέλεσμα της επανεκκράσεως σε μονάδες ευρώ στρωγγυλοποιείται προς το πλησιέστερο λεπτό του ευρώ. Σε περίπτωση που κατά την επανεκκράση προκύπτει απώλειες το μισό μιλιοσ υποδικαίωσης, το ποσό στρωγγυλοποιείται στο επόμενο λεπτό του ευρώ.

6. Κάθε ένδομο βόνημα σε σχέση με τις διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του πα-

ρόντος άρθρου ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία επανεκκράσεως.

7. Οι εκδότες χρεωγράφων που ανήκουν στον τομέα της Κεντρικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Κονότητας του Κανονισμού ΕΚ 2223/1988 του Συμβουλίου (ΕΕ L 310/1988), όπως εσώτοτε ισχύει, μπορούν, από 1.1.2001, να επανεκκράσουν το χρέος τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν σχετικά με τη μετατροπή του Δημοσίου χρέους της Κεντρικής Κυβέρνησης.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή με κοινές αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη μέθοδο επανεκκράσεως του δημοσίου χρέους σε ευρώ, τη λογιστική εμφάνιση, την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

9. Η ισχύς του παρόντος άρθρου και των αποφάσεων που εκδίδονται για την υλοποίηση των διατάξεων αυτού αρχίζει από της δημοσίευσής του νόμου.

Άρθρο 9

Τελωνειακές διατάξεις

1. Τα νομικά πρόσωπα ή το Δημόσιο, που συναλλάσσονται κατά το έτος 2001 με τις Τελωνειακές Υπηρεσίες της χώρας μπορούν να επιλέξουν το ευρώ στις πάσης φύσεως δηλώσεις που υποβάλλουν και σφραγίσουν το έτος αυτό. Απαραίτητη προϋπόθεση προς τούτο αποτελεί η υποβολή σχετικής ανέκλιπτης δήλωσης του συναλλασσόμενου προς την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, στην τοπική αρμοδιότητα της οποίας εμπίπτει η έδρα του.

2. Η βεβαίωση, εισπράξη και επιστροφή δασμών και φόρων, καθώς και οποιαδήποτε πληρωμές μέσω των Τελωνειακών Υπηρεσιών της χώρας, κατά το έτος 2001, γίνονται μόνο σε δραχμές. Δεν βεβαιώνονται και δεν εισπράττονται τυχόν υπόλοιπα, που προκύπτουν κατά τη μετατροπή, εφόσον αυτά δεν είναι ανώτερα του ποσού των εκατό (100) δραχμών κατά πράξη.

Άρθρο 10

Δημόσια Λογιστικά και Λογιστικό Η.Π.Δ.Δ.

Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ρυθμίζονται θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του Δημόσιου Λογιστικού, καθώς και του Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, σε σχέση με την εισαγωγή του ευρώ.

Άρθρο 11

Μετοχικό Κεφάλαιο Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.)

1. Ο κωδ. ν. 2180/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», όπως ισχύει τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παρ. 2 του άρθρου 8 η φράση «έκδοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών» αντικαθίσταται από τη φράση «έξηντα χιλιάδων (60.000) ευρώ».

β) Η παρ. 3 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

-3. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανώνυμες εταιρείες, που έχουν μετοχικό κεφάλαιο μικρότερο του ποσού των εξήντα χιλιάδων ευρώ, υποχρεούνται να προ-

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

ορισθούν το κεφάλαιο τους μέχρι του ποσού αυτού και με απόκλιση έως μέγιστο 2,5% το αργότερο μέχρι 31.12.2003 διαφορετικώς ανακαλείται η άδεια σύστασής τους.»

γ) Στο πρώτο εδάφιο της παρ.4 του άρθρου 8 η λέξη «διετίας» αντικαθίσταται με τη λέξη «προθεσμίας».

δ) Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8α η φράση «δραχμών εκató εκατομμυρίων (100.000.000)» αντικαθίσταται από τη φράση «τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ».

ε) Στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 12 διαγράφονται οι λέξεις «και των είκοσι πέντε δραχμών».

στ) Η παρ. 1 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:

-1. Η ονομαστική αξία εκάστης μετοχής δεν δύναται να οριστεί κατώτερα των τριάντα λεπτών (0,30) του ευρώ και ανώτερα των εκató (100) ευρώ.»

ζ) Η παρ. 2 του άρθρου 30 καταργείται.

η) Στην παρ. 1 του άρθρου 67 η φράση των «30.000 δραχμών» αντικαθίσταται με τη φράση «των εκató (100) ευρώ».

2. Η ισχύς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από 1.1.2002.

3. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση Υπουργού, μετατρέπεται σε ευρώ και αναπροσαρμόζεται το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και η ονομαστική αξία μετοχής ανωνύμων εταιρειών, που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις νόμων.

Άρθρο 12

Μετατροπή Μετοχικού Κεφαλαίου Α.Ε.

1. Η μετατροπή και η στραγγιλοποίηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, γίνεται με αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου και τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού, που αποφασίζεται, παρά κάθε αντίθετη διάταξη του καταστατικού, από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 1 και 2 και 31 παρ. 1 του κωδ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, και κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 3, 4 και 5 και 13 παρ. 4 και 8 του ίδιου νόμου. Οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου ισχύουν ανάλογα και για την παρ. 1 περίπτωση β' του άρθρου 11.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή και με καταβολή μετρητών. Το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό «διαφορά από μετατροπή μετοχικού κεφαλαίου σε ευρώ» και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου.

2. Οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εταιρείες, μπορούν να εμφοράσουν το μετοχικό κεφάλαιο και την ονομαστική αξία των μετοχών τους και σε ευρώ.

3. Οι ανωνύμες εταιρείες που θα συσταθούν από 1.1.2001 έως 31.12.2001 μπορούν να ορίσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο και την ονομαστική αξία της μετοχής τους και σε ευρώ.

4. Από 1.1.2002 για την έγκριση τροποποίησης του καταστατικού ανωνύμων εταιρείας απαιτείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία των μετοχών της να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

5. Από την 1.1.2004 για την καταχώριση στοιχείων

ανωνύμων εταιρείας στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (Μ.Α.Ε.) απαιτείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία των μετοχών να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

6. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανωνύμες εταιρείες αναπροσαρμόζουν την ονομαστική αξία της μετοχής τους σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του κωδ.ν. 2190/1920 μέχρι 31.12.2003.

Άρθρο 13

Εταιρικό Κεφάλαιο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

1. Ο ν. 3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης» όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 η φράση «έξι εκατομμυρίων (6.000.000) δραχμών» αντικαθίσταται με τη φράση «δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ».

β) Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι υφιστάμενες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που έχουν κεφάλαιο κατώτερο των δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ, υποχρεούνται να αυξήσουν το κεφάλαιο τους, μέχρι του ορίου αυτού, και με απόκλιση έως μέγιστο 2,5% το αργότερο μέχρι 31.12.2003.»

γ) Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 η φράση «των δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000)» αντικαθίσταται από τη φράση «των τριάντα (30) ευρώ».

δ) Στην παρ. 3 του άρθρου 41 οι φράσεις «έξι εκατομμυρίων (6.000.000) δραχμών» και «δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών» αντικαθίστανται με τις φράσεις «δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ» και «τριάντα (30) ευρώ», αντίστοιχα.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν να ισχύουν από 1.1.2002.

Άρθρο 14

Μετατροπή Εταιρικού Κεφαλαίου - Μεριδών Ε.Π.Ε.

1. Η μερίδα συμμετοχής των εταίρων των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, που είναι εκφρασμένη σε δραχμές, μετατρέπεται σε ευρώ και στραγγιλοποιείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, με αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου και τροποποίηση της εταιρικής συμφωνίας, παρά κάθε αντίθετη διάταξη της συμφωνίας, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3190/1955, όπως ισχύει, με τροποποίηση της εταιρικής συμφωνίας, κατά παρέκκλιση των άρθρων 38 παρ. 1, 40 παρ.1 και 41 παρ.1 του ίδιου νόμου.

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή με καταβολή μετρητών. Το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό «διαφορά από μετατροπή εταιρικού κεφαλαίου σε ευρώ» και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου ισχύουν ανάλογα και για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

3. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 εταιρείες περιορισμένης ευθύνης αναπροσαρμόζουν την αξία των μεριδών συμμετοχής των εταίρων, σε 30 ευρώ ή πολλαπλάσιο, μέχρι την 31.12.2003.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 11 έως και 14.

Άρθρο 15
Διπλή αναγραφή τιμών

1. Ο προμηθευτής υποχρεούται σε διπλή αναγραφή των τιμών και άλλων χρηματικών ποσών στις συναλλαγές του με τους καταναλωτές, ως τελικούς αποδέκτες των προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβανομένων και των διαφημιστικών μηνυμάτων, επισφραγισμένων των διατάξεων του άρθρου 6. Κατ' εξαίρεση η υποχρέωση αυτή αρχίζει, για τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν μέχρι 10 υπαλλήλους την 1.3.2001.

2. Η διπλή αναγραφή τιμών θα πρέπει να είναι σαφής, ευκόλα αναγνώσιμη και ευανάγνωστη. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι εξαιρέσεις από αυτές. Ειδικότερα τυχόν προβλήματα που θα ανακύψουν από την εφαρμογή της διπλής αναγραφής τιμών, τα οποία σχετίζονται με τις διατάξεις του Κώδικα Βεβαίων και Στοιχείων ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Οικονομικών.

Άρθρο 16
Ευρω - παρατηρητήριο

1. Οι Επιτροπές φιλικού δικαιονομού καταναλωτικών διαφορών του άρθρου 11 του ν.2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α') -Προστασία των Καταναλωτών- ασκούν και αρμοδιότητες «Ευρω-παρατηρηρίου», το οποίο σε τοπικό επίπεδο ασχολείται με το να παρακολουθεί την εισαγωγή του ευρώ, τη νομιμότητα των συναλλαγών, τη διαφάνεια των πρακτικών των επαγγελματιών και να κατευθύνει τους πολίτες προς κάθε πηγή πληροφόρησης, να σπρωχτεί να διαμεσολαβεί και να συνδράμει τους πολίτες σε θέματα μετάβασης στο ευρώ, εφαρμοζόμενων αναλογιών των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 2251/1994.

Οι Επιτροπές αυτές για τη λειτουργία τους, ως ευρω-παρατηρητηρίων, έχουν πενταμελή σύνθεση με τη συμμετοχή του Προστασμένου της Διεύθυνσης ή του Τομέα Εμπορίου της Νομαρχίας ως Προέδρου ή του αναπληρωτή του και ενός εκπροσώπου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών ή του αναπληρωτή του οι οποίοι προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης.

2. Το Υπουργείο Ανάπτυξης παρακολουθεί τη λειτουργία του ευρω-παρατηρητηρίου κάθε Νομαρχίας ως προς την εισαγωγή του ευρώ και τη νομιμότητα των συναλλαγών. Προς το σκοπό αυτόν κάθε Νομαρχία υποχρεούται να σπρωχτεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης τις αποφασίσεις σύστασης των ευρω-παρατηρητηρίων, καθώς και τα πορίσματά τους αναφορικά με τη διαδικασία μετάβασης στο ευρώ.

Άρθρο 17
Ευρω - λογότυπος

1. Χορηγείται ειδικό σήμα (ευρω-λογότυπος) σύμφωνα με τις Συστάσεις 98/287/ΕΚ/1.5.98 (L 130/98) και 98/288/ΕΚ/23.4.98 (L 130/98) της Επιτροπής κατά το πρότυπο καλής πρακτικής που προτείνει η Επιτροπή, για την υποστήριξη της προετοιμασίας της μετάβασης στο ευρώ.

2. Η διάθεση του ευρω-λογότυπου στις επιχειρήσεις και τα εμπορικά καταστήματα ανατίθεται στα κατά τόπους αρμόδια επιμελητήρια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ρυθμίζονται η διαδικασία, οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησής του.

Άρθρο 18
Διαθέσιμες Κεφαλαιαγορές και Χρηματιστηρίων Αξιών

1. Η διαπραγμάτευση, ο διακανονισμός και η εσαφέριση των χρηματιστηριακών συναλλαγών σε οργανωμένες αγορές στην Ελλάδα διενεργούνται σε ευρώ. Η έγγραφη απεικόνιση των στοιχείων των χρηματιστηριακών συναλλαγών θα γίνεται και σε δραχμές.

2. Οι εταιρίες οι οποίες, είτε ζητούν την εισαγωγή των κινητών αξιών τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), είτε έχουν ήδη εισαγάγει αυτές στο Χ.Α.Α., υποχρεούνται να απεικονίζουν και σε ευρώ, όλα τα οικονομικά στοιχεία που υποβάλλουν ή γνωστοποιούν στο Χ.Α.Α.

3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Χ.Α.Α. ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τους όρους και τις διαδικασίες εισαγωγής και διαπραγμάτευσης κινητών αξιών στο Χρηματιστήριο σε ευρώ και ειδικότερα οι λεπτομέρειες εφαρμογής των μεθόδων διαπραγμάτευσης, ο καθορισμός των μονάδων διαπραγμάτευσης και ο τρόπος καθορισμού του βήματος μεταβολής τιμής, οι κανόνες διαμόρφωσης των χρηματιστηριακών δευκτών, απεικόνισης των τιμών και δημοσίευσής τους, ο τρόπος πάρσης των βάσεων δεδομένων, ο τρόπος διαβίβασης και εκτέλεσης εντολών των μελών του Χ.Α.Α. και οι υποχρεώσεις των μελών του Χ.Α.Α.

4. Με απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαγοράς ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τη διαδικασία εκκαθάρισης χρηματιστηριακών συναλλαγών σε ευρώ, όπως η απεικόνιση χρηματικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων των χειριστών του συστήματος άυλων τίτλων, η διενέργεια του χρηματικού δικαιονομού και οι υποχρεώσεις των μελών του Χ.Α.Α., κυρίως όσον αφορά τη συνταξη και υποβολή των βεβαίων και στοιχείων.

5. Με απόφαση του Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου Παραγώγων Αθηνών (Χ.Π.Α.) ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τους όρους και διαδικασίες διαπραγμάτευσης παραγώγων, τις συναλλαγές επί παραγώγων και την κάρτηση αυτών στο Χ.Π.Α. σε ευρώ, όπως την αλλαγή της λογιστικής μονάδας των διαδικασιών διαπραγμάτευσης και συναλλαγής, τη μετατροπή και στρωγγυλοποίηση της ονομαστικής αξίας παραγώγων και των τιμών διαπραγμάτευσης αυτών, τον τρόπο απεικόνισης και δημοσίευσης των τιμών των συναλλαγών επί παραγώγων, τις σχετικές υποχρεώσεις των Μελών του Χ.Π.Α. και Μελών που είναι Ειδικό Διαπραγματευτές στο Χ.Π.Α.

6. Με απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρίας Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων (ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π.), ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες εκκαθάρισης και δικαιονομού συναλλαγών επί παραγώγων σε ευρώ, όπως η μετατροπή και στρωγγυλοποίηση κατά την εκκαθάριση, η ημερήσια αποτίμηση των ανοχτών θέσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές επί παραγώγων, ο διακανονισμός των δεσμευμάτων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές αυτές, η εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής εξασφαλίσεων, περιθωρί-

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

ou ασφάλισης ή ασφαλειών προς την ΕΤ Ε.Σ.Ε.Π. και στις σχετικές υποχρεώσεις των Μελών αυτής.

Άρθρο 19

Μετατροπές προστίμων, παραβάτων και χρηρητικών ποινών

Οποιαδήποτε σε νόμους και κανονιστικές πράξεις προβλέπονται χρηματικά ποσά δραχμών από πρόστιμα, παράβατα και χρηρητικές ποινές ή άλλες οικονομικές επιβαρύνσεις και υποχρεώσεις, τα ποσά αυτά μετά τη μετατροπή και στραγγυλοποίηση τους σε ΕΥΡΩ είναι δυνατόν, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, να αναπροσαρμόζονται από 1.1.2002.

Άρθρο 20

Πρόστιμο

Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και από τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες υπουργικές αποφάσεις, επιβάλλεται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού πρόστιμο από 50.000 δραχ. έως 20.000.000 δραχ. και από 1.1.2002 από 150 έως 60.000 ευρώ, το οποίο αποτελεί δημοσίο έσοδο και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία βεβαίωσης της

παράβασης, επιβολής του προστίμου και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 21

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2001, εκτός αν άλλως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 2000

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

οι Υπουργοί

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΤΥΧΗΣ

Ν. ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2000

Ο ΕΙΣ ΤΗΣ ΔΕΛΤΙΟΘΕΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ. Κ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΟΜΟΣ 2842/2000- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Ι. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Είναι ήδη γνωστό ότι, μετά την θετική απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής της Ευρωπαϊκής ένωσης την 19-20/06/2000 στην Πορτογαλία, η Ελλάδα αποτελεί το 12ο μέλος των Κρατών-Μελών της Ζώνης ΕΥΡΩ και εισέρχεται στο Μεταβατικό Στάδιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Νομίσματος, από την 01/01/2001.

Το Μεταβατικό Στάδιο για τα 11 Κράτη-Μέλη, που έχουν ήδη ενταχθεί στην Ζώνη ΕΥΡΩ από την 01/01/1999 διαρκεί τρία χρόνια, ενώ για την Ελλάδα θα διαρκέσει ένα έτος, αφού για όλα τα Κράτη-Μέλη το Στάδιο αυτό λήγει την 31/12/2001.

Από την 01/01/2002 αρχίζει το Τελικό Στάδιο, κατά το οποίο όλες οι χώρες της Ζώνης εισέρχονται ταυτόχρονα και οι συνέπειες του γεγονότος αυτού είναι κοινές.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ Κ.ΛΠ.

Για την προσαρμογή και εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας με την Ευρωπαϊκή ψηφίστηκε ο Ν.2842/2000, ο οποίος περιλαμβάνει κοινές διατάξεις των Τραπεζικού Τομέα, ΥΠ.ΕΘ.Ο, Υπ. Οικονομικών, Χ.Α.Α. και Υπ. Ανάπτυξης και Εμπορίου, οι οποίες θεσπίζουν ρυθμίσεις σε κεντρικό επίπεδο.

Αναφορικά με τα θέματα, που ρυθμίζονται από τον εν λόγω Νόμο, διευκρινίζονται συνοπτικά τα παρακάτω:

- Στο άρθρο 1 του κοινοποιούμενου νόμου, τίθενται οι γενικοί κανόνες εναρμόνισης και αντικατάστασης της ΔΡΧ από το ΕΥΡΩ και προσδιορίζεται το διάστημα παράλληλης κυκλοφορίας τους από 01/01/2002-28/02/2002, κατά το οποίο το πρώην Εθνικό νόμισμα θα αποσύρεται και το Ευρώ θα τίθεται σε κυκλοφορία. Από την 01/03/2002 αρχίζει η αποκλειστική κυκλοφορία του Ευρώ.

Σημειώνεται όμως, ότι στις υπηρεσιακές διαδικασίες και σε όλα τα δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα και παραστατικά θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά το Ευρώ από 01/01/2002.

- Σύμφωνα με το άρθρο 2 προσδιορίζονται οι όροι για την μετατροπή και στρογγυλοποίηση από ΔΡΧ σε ΕΥΡΩ και το αντίθετο, κάνοντας χρήση του σταθερού συντελεστή 1€=340,750 δρχ. Κάθε μετατροπή, είτε αφορά το Μεταβατικό, είτε το Οριστικό Στάδιο, καθώς και κάθε άλλη, αναγόμενη σε προηγούμενα χρόνια, προ της ισχύος του Ευρώ, γίνεται ως εξής:

α. από ΔΡΧ σε ΕΥΡΩ διαίρεση με τον σταθερό συντελεστή 340,750.

β. από ΕΥΡΩ σε ΔΡΧ πολλαπλασιασμό με τον σταθερό συντελεστή 340,750.

Στρογγυλοποίηση του μετατροπέα δεν επιτρέπεται (είναι πάντα εξαψήφιος), ούτε καμία άλλη στρογγυλοποίηση κατά την μετατροπή.

Για τις περιπτώσεις μετατροπής νομισμάτων Χωρών εκτός Ζώνης Ευρώ σε νομίσματα εντός Ζώνης, οπότε κάθε τέτοια μετατροπή πρέπει υποχρεωτικά να γίνεται μέσω Ευρώ (τριγωνική μετατροπή), γίνεται με την κυμαινόμενη ισοτιμία της ημερομηνίας μετατροπής του νομίσματος εκτός Ζώνης προς το Ευρώ. Το ίδιο ισχύει και για κάθε άλλη μετατροπή μεταξύ Εθνικών Νομισμάτων χωρών της Ζώνης Ευρώ, μέσω των σταθερών ισοτιμιών των Εθνικών Νομισμάτων κάθε Κράτους-Μέλους προς το Ευρώ.

Για καλύτερη κατανόηση των προαναφερθέντων ακολουθούν δυο παραδείγματα:

Παράδειγμα 1ο:

Από Δολάρια (USD) σε ΔΡΧ.

USD/κυμαινόμενη ισοτιμία €/USD=€

€ X σταθερή ισοτιμία €/ΔΡΧ(340,750)=ΔΡΧ.

Παράδειγμα 2ο:

Από Μάρκα (DM) σε ΔΡΧ.

DM/σταθερή ισοτιμία €/DM(1,95583)=€

€ X σταθερή ισοτιμία €/ΔΡΧ(340,750)=ΔΡΧ.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις μετατροπής από ΔΡΧ σε ΕΥΡΩ και στη συνέχεια σε άλλο νόμισμα εντός Ζώνης ΕΥΡΩ ή και εκτός Ζώνης ΕΥΡΩ (τριγωνική μετατροπή) οι ενδιάμεσες μετατροπές μπορούν να στρογγυλοποιούνται σε όχι λιγότερα από τρία δεκαδικά ψηφία.

Για τα τελικά προς καταβολή ποσά ισχύουν οι γενικές στρογγυλοποιήσεις και σε κάθε περίπτωση οι στρογγυλοποιήσεις γίνονται μέχρι το δεύτερο ψηφίο του Ευρώ (μέχρι το εκατοστό του Ευρώ). Γίνεται αντιληπτό ότι τα ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ θα εμφανίζονται με δεκαδικά ψηφία (τουλάχιστον δύο), για το λόγο αυτό, κατά την αναγραφή τους, θα πρέπει ευκρινώς να σημειώνεται η υποδιαστολή, προς αποφυγή λαθών. Σε κάθε περίπτωση, αν το ποσό σε Ευρώ, συμπέσει να είναι ακέραιος, **πρέπει να αναγράφεται ως δεκαδικός, αλλά μετά την υποδιαστολή με δύο δεκαδικά ψηφία.**

- **Τα άρθρα 3-5 αναφέρονται** σε θέματα του Τραπεζικού Τομέα (επιτόκια, συνάλλαγμα και ρήτρες συναλλάγματος, χρυσού και τιμαρίθμου).
- **Οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7** αφορούν τον Φορολογικό Τομέα και αναλυτικά θα παρατεθούν στην συνέχεια, καθώς και ειδικά θέματα (άρθρο 15), που προέκυψαν από τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις του Υπ. Ανάπτυξης.
- **Επίσης τα άρθρα 8 και 9** αναφέρονται σε αρμοδιότητες του Υπ. Οικονομικών του Δημοσιονομικού και του Τελωνιακού Τομέα, αντίστοιχα.

Η διάταξη του άρθρου 9 για την προσαρμογή των Τελωνιακών διαδικασιών στο Ευρώ, εναρμονίζεται πλήρως με τις διατάξεις των άρθρων 6 & 7 του φορολογικού τομέα, σχετικά με την προαιρετική χρήση του Ευρώ από τα Ν.Π. και το Δημόσιο, κατά το Μεταβατικό Στάδιο. Επίσης η ανέκκλητη δήλωση του άρθρου 9, που αφορά τις τελωνιακές διαδικασίες, είναι σαφώς διάφορη αυτής, που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 6 και αφορά τις φορολογικές διαδικασίες.

Κατά συνέπεια η ανέκκλητη δήλωση για την αλλαγή νομίσματος απαιτείται να υποβληθεί σε κάθε περίπτωση στην αρμόδια γι' αυτήν υπηρεσία (άλλη στο Τελωνείο και άλλη στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.)

- **Το άρθρο 10 θεσπίζει** εξουσιοδοτική διάταξη, σύμφωνα με την οποία τα Ν.Π.Δ.Δ., των οποίων η λειτουργία διέπεται από το Δημόσιο Λογιστικό μπορούν να εκδώσουν Υπουργικές αποφάσεις για την προσαρμογή και επίλυση θεμάτων, που θα προκύψουν από την μετάβαση των διαδικασιών τους στο Ευρώ.
- **Τα άρθρα 11-17 του νόμου** αφορούν θέματα του Υπ. Ανάπτυξης & Εμπορίου, σχετιζόμενα και με φορολογικού ενδιαφέροντος αντικείμενα, όπως είναι οι μετατροπές και στρογγυλοποιήσεις των ποσών του εταιρικού κεφαλαίου των Α.Ε. & Ε.Π.Ε. και οι συνέπειες αυτών, καθώς και η υλοποίηση της Ευρωπαϊκής σύστασης για διπλή αναγραφή τιμών κατά το μεταβατικό έτος (άρθρο 15). Επίσης για θέματα καταναλωτών και εμπορικών καταστημάτων (άρθρα 16 & 17) προβλέπονται νέοι θεσμοί εποπτείας και κανόνες ενιαίας πρακτικής π.χ. Ευρωπαϊκό ημερολόγιο και Ευρωλογότυπο.
- **Το άρθρο 18** αναφέρεται σε θέματα Κεφαλαιαγοράς και Χ.Α.Α.

- **Η διάταξη του άρθρου 19** συνιστά γενική εξουσιοδοτική διάταξη για την παροχή ευχέρεια έκδοσης Υπουργικών Αποφάσεων των συναρμόδιων Υπουργών για μετατροπές, οι οποίες θα είναι αναγκαίες να γίνουν σε κάθε νομική πράξη, με την οποία επιβάλλονται πρόστιμα, παράβολα, χρηματικές ποινές και αφορά το οριστικό καθεστώς, δηλαδή την ανάγκη υποχρεωτικής προσαρμογής από 01/01/2002.
- **Το άρθρο 20** περιέχει διάταξη κατασταλτικού χαρακτήρα, αφού προβλέπει χρηματική ποινή (πρόστιμο), για τους παραβάτες των διατάξεων του εν λόγω νόμου και προσδιορίζει τα όρια (ελάχιστο-μέγιστο) της ποινής αυτής. Επίσης παρέχει εξουσιοδότηση στον αρμόδιο Υπουργό να προσδιορίζει με αποφάσεις του, κατά περίπτωση, την παράβαση και να επιβάλλει συγκεκριμένη ποινή προστίμου. Ιδιαίτερα για τις παραβάσεις των φορολογικού περιεχομένου διατάξεων, εφόσον προκύψουν τέτοιες περιπτώσεις θα αντιμετωπισθούν με έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.
- **Τέλος με το άρθρο 21** τίθεται το χρονικό σημείο έναρξης της ισχύος του νόμου αυτού και τέτοιο ορίζεται η 01/01/2001, ημερομηνία κατά την οποία η χώρα μας εισέρχεται τυπικά και ουσιαστικά στο Μεταβατικό Στάδιο της Ζώνης Ευρώ.

II. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Αναφορικά με τα άρθρα 6 & 7 του Νόμου 2842/2000 για το Ευρώ, και τα συναφή θέματα του άρθρου 15, καθώς και της οικείας Κοινής Υπουργικής Απόφασης, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση αυτών των διατάξεων, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

A. ΘΕΜΑΤΑ ΚΩΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Άρθρο 6

1. Παράγραφος 1: Πρόσωπα που δύναται να επιλέξουν το Ευρώ για την τήρηση των βιβλίων, την έκδοση των στοιχείων, την υποβολή δηλώσεων κ.λπ.

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζονται τα πρόσωπα που δικαιούνται από 01/01/2001 να επιλέξουν το Ευρώ για την τήρηση των βιβλίων, την έκδοση των στοιχείων, την υποβολή δηλώσεων και εκπλήρωση, γενικά των φορολογικών υποχρεώσεων, κατά την Μεταβατική περίοδο. Με βάση τη ρύθμιση αυτή δικαίωμα επιλογής του Ευρώ έχουν:

α) Τα νομικά πρόσωπα επιτηδευματίες δηλαδή:

- Οι κάθε μορφής εμπορικές ή βιομηχανικές εταιρείες όπως Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ. εταιρείες.
- Οι Δημόσιες και Δημοτικές Επιχειρήσεις.
- Οι Συνεταιρισμοί και οι Συνεταιριστικές Ενώσεις.
- Οι Αλλοδαπές εταιρικές επιχειρήσεις και τα υποκαταστήματα αυτών.
- Οι Αστικές Εταιρείες, που έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα.

β) Οι κοινωνίες του Αστικού Κώδικα που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι κοινοπραξίες επιτηδευματιών και οι συμπλοιοκτησίες.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τους ανωτέρω επιτηδευματίες είναι η υποχρεωτική τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας για όλες τις δραστηριότητες.

γ) Το Δημόσιο καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).

1.1 Έναρξη χρήσης του Ευρώ

Η έναρξη χρήσης του Ευρώ συνδέεται πάντοτε με την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου ή με την 1η έκαστου μήνα, που αρχίζει μετά την 31/12/2000 η οποία προσδιορίζεται στην ανέκκλητη δήλωση. Είναι αυτονόητο ότι ύστερα από την υποβολή της σχετικής δήλωσης η υποχρέωση χρήσης του Ευρώ καταλαμβάνει το σύνολο της επιχείρησης, δηλαδή τόσο την έδρα όσο και όλα τα υποκαταστήματα.

2. Παράγραφος 2: Υποβολή ανέκκλητης δήλωσης-Διαδικασία

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2, για τα ανωτέρω πρόσωπα απαραίτητη προϋπόθεση, για την επιλογή του Ευρώ, είναι η υποβολή ανέκκλητης σχετικής δήλωσης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν από την έναρξη της διαχειριστικής ή της φορολογικής περιόδου.

Για την υποβολή της ανέκκλητης δήλωσης χρησιμοποιείται το έντυπο της υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, στο οποίο συμπληρώνεται η επωνυμία, η Διεύθυνση, το επάγγελμα, ο αριθμός φακέλου (προκειμένου για ανώνυμη εταιρεία) και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) του επιτηδευματία και δηλώνεται η ημερομηνία έναρξης χρήσης του Ευρώ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. Η υπεύθυνη αυτή δήλωση υποβάλλεται, νόμιμα υπογεγραμμένη, εις διπλούν (πρωτότυπο και φωτοαντίγραφο) μαζί με την αίτηση, στο Γραφείο Πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. Η μια από τις ανωτέρω υπεύθυνες δηλώσεις μαζί με τη σχετική αίτηση, παραδίδονται από

το Γραφείο Πρωτοκόλλου στο τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ., για την εισαγωγή της πληροφορίας στο υποσύστημα Μητρώου. Η άλλη όμοια υπεύθυνη δήλωση υπογεγραμμένη από τον αρμόδιο υπάλληλο του Γραφείου Πρωτοκόλλου με την ένδειξη «παραλείφθηκε όμοιο», παραδίδεται στον υπόχρεο, ο οποίος την προσκομίζει, σε περίπτωση που του ζητηθεί, κατά την εκπλήρωση των φορολογικών του υποχρεώσεων.

3. Μετάβαση από Δραχμές σε Ευρώ-Τήρηση Λογιστικών Βιβλίων

Προκειμένου να τηρηθούν τα βιβλία σε Ευρώ τα υπόλοιπα των λογαριασμών όλων των βαθμίδων, όπως αυτά προκύπτουν από το αναλυτικό καθολικό ή από τα ισοζυγία του αναλυτικού καθολικού, πρέπει να μετατραπούν από Δραχμές σε Ευρώ. Ειδικότερα, για τη διαδικασία μετάβασης στα βιβλία από Δραχμές σε Ευρώ παρέχονται οι παρακάτω διευκρινίσεις:

Σε περίπτωση επιλογής του Ευρώ από την έναρξη διαχειριστικής περιόδου (π.χ. 01/01/2001, 01/07/2001 ή 01/01/2002 υποχρεωτικά) πρέπει να μετατραπούν σε Ευρώ όλα τα οριστικά υπόλοιπα των λογαριασμών της τελευταίας υποδιαίρεσης λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ., που εμφανίζονται στην απογραφή της προηγούμενης χρήσης.

Η μετατροπή των λογαριασμών (υπολοίπων), κρίνεται σκόπιμο να γίνει στην τελευταία βαθμίδα τους, προκειμένου στα βιβλία να εξασφαλιστεί η συνέχεια των υπολοίπων της βαθμίδας αυτής σε Ευρώ καθώς και για να αποφευχθούν οι διαφορές στρογγυλοποίησης στις άλλες βαθμίδες λογαριασμών. Έτσι με βάση το σύνολο (άθροισμα) της τελευταίας βαθμίδας σε Ευρώ θα δημιουργηθούν και οι υπόλοιπες βαθμίδες αυτών. Τυχών διαφορές στρογγυλοποίησης, που θα προκύψουν στο τέλος, ως διαφορά μεταξύ συνόλου λογαριασμών Ενεργητικού και Παθητικού κατά το άνοιγμα των λογαριασμών σε Ευρώ, θα καταχωρούνται αναλόγως σε νεοανοιγόμενο υπολογαριασμό του λογαριασμού 81.00 ή 81.01.

Στο παράρτημα περιέχεται αναλυτικά ισοζύγιο πρωτοβάθμιων λογαριασμών.

Εάν η επιλογή του Ευρώ γίνει στη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου (1η έκαστου μήνα του έτους 2001) θα ακολουθηθεί αναλογικά η ανωτέρω διαδικασία, περιλαμβανομένων όμως και των υπολοίπων των αποτελεσματικών λογαριασμών. Διευκρινίζεται ότι, πριν από την μετατροπή των υπολοίπων των λογαριασμών σε Ευρώ, θα πρέπει πρώτα να γίνει η προσαρμογή των ξένων νομισμάτων μέσω του Ευρώ και στη συνέχεια να

τακτοποιηθούν οι συναλλαγματικές διαφορές, που θα προέλθουν από την προσαρμογή αυτή.

3.1 Μεταφορά υπολοίπων λογαριασμών σε Ευρώ

Για την διευκόλυνση των επιχειρήσεων, κατά την μετάβαση στην τήρηση των βιβλίων από Δραχμές σε Ευρώ, γίνεται δεκτό ότι, εφόσον δεν είναι εφικτή η αυτόματη μεταφορά των υπολοίπων σε Ευρώ, αυτή μπορεί να γίνεται είτε με πληκτρολόγηση ή με άλλο τρόπο (μεταφορά με ηλεκτρομαγνητικά μέσα όπως δισκέτες κ.λπ.).

3.2 Πάγια αποσβεσμένα που εμφανίζονται σε 1 δρχ.

Τα πάγια, που έχουν αποσβεστεί και αναφέρονται στα βιβλία με 1 δραχμή, επειδή η μονάδα δεν αφορά αξία αλλά αποτελεί «μνεία» ύπαρξης του παγίου, θα αναφέρονται πλέον ως εκατοστό του Ευρώ (0,01).

3.3 Ισολογισμός σε Ευρώ

Οι επιχειρήσεις, οι οποίες θα τηρήσουν τα βιβλία τους σε Ευρώ εντός του 2001 ή υποχρεωτικά από 01/01/2002, θα συντάξουν και θα καταχωρήσουν στο βιβλίο Απογραφών σε Ευρώ την απογραφή, καθώς και τον Ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων και κατάσταση λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης. Τα ποσά της προηγούμενης χρήσης, που αναφέρονται στα ανωτέρω υποδείγματα για να είναι συγκρίσιμα, θα μετατραπούν σε Ευρώ με την αμετάκλητη (κλειδωμένη) ισοτιμία.

3.4 Αναγραφή Ευρώ στα λοιπά βιβλία

Τα ποσά που έχουν αναγραφεί στα πρόσθετα βιβλία σε Δραχμές (ποσά διδάκτρων εκπαιδευτηρίων κ.λπ.), πριν την αμετάκλητη δήλωση χρήσης του Ευρώ, δεδομένου ότι από τα βιβλία αυτά δεν εξάγονται αποτελέσματα, και χρησιμεύουν μόνο για ελεγκτικούς σκοπούς, δεν απαιτείται η μετατροπή τους σε Ευρώ.

Άρθρο 7

1.1 Αποτίμηση απαιτήσεων, υποχρεώσεων κ.λπ. - Συναλλαγματικές διαφορές

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ρυθμίζεται το θέμα των χρεωστικών συναλλαγματικών διαφορών, που τυχόν θα προκύψουν είτε κατά την είσπραξη ή εξόφληση των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων (αντίστοιχα) σε Ευρώ, κατά το ημερολογιακό έτος 2001 (01/01-31/12/2001), είτε κατά την αποτίμηση αυτών, καθώς

και των διαθεσίμων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων, που εκφράζονται σε ξένα νομίσματα, με βάση την αμετάκλητη (κλειδωμένη) ισοτιμία Δραχμής – Ευρώ, για τις χρήσεις που λήγουν την 31/12/2000 και μέχρι την 31/12/2001 είτε κατά την υπαγωγή τους στο μεταβατικό καθεστώς (επιλογή Ευρώ) κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

Για τις ανωτέρω συναλλαγματικές διαφορές παρέχεται η ευχέρεια απόσβεσής τους είτε εφάπαξ είτε σε τρεις (3) συνεχόμενες χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση που έγινε η είσπραξη ή η εξόφληση ή η αποτίμηση.

Ειδικότερα, σημειώνεται ότι στην ανωτέρω ρύθμιση υπάγονται και οι συναλλαγματικές διαφορές, που θα προκύψουν κατά την αποτίμηση της 31/12/2000, δεδομένου ότι από 01/01/2001 (επόμενη της 31/12/2000) η δραχμή αντικαθίσταται από το ενιαίο νόμισμα με βάση την αμετάκλητη ισοτιμία και οι απαιτήσεις, υποχρεώσεις κ.λπ. θα τελούν πλέον υπό το καθεστώς αυτό, σύμφωνα και δε και με τις υποδείξεις εγγράφου της Ε.Ε., Η αποτίμηση αυτή δεν θα γίνει με την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία Δραχμής – Ευρώ της 31/12/2000, αλλά με την αμετάκλητη κλειδωμένη ισοτιμία, που ισχύει από 01/01/2001.

Ανακεφαλαιωτικά σε τριετή απόσβεση υπάγονται οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές που θα προκύψουν:

α) Κατά την αποτίμηση της 31/12/2000 (προκειμένου για επιχειρήσεις των οποίων η διαχειριστική περίοδος λήγει την 31/12) ή κατά την λήξη της διαχειριστικής περιόδου, εντός του 2001 (προκειμένου για επιχειρήσεις των οποίων η διαχειριστική περίοδος λήγει σε άλλη ημερομηνία).

Διευκρινίζεται ότι, μετά από τη σύνταξη του πρώτου «προσαρμοσμένου με βάση τη σταθερή ισοτιμία ΕΥΡΩ – ΔΡΑΧΜΗΣ» Ισολογισμού, δεν προκύπτουν συναλλαγματικές διαφορές κατά την είσπραξη απαιτήσεων, πληρωμή υποχρεώσεων κ.λπ. που εκφράζονται σε νομίσματα ζώνης Ευρώ.

β) Κατά την είσπραξη ή εξόφληση των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που θα γίνουν εντός του ημερολογιακού έτους 2001 (και μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής τους περιόδου) προκειμένου για επιχειρήσεις των οποίων η διαχειριστική περίοδος δεν λήγει την 31/12.

γ) Κατά τη υπαγωγή των επιχειρήσεων στο Μεταβατικό καθεστώς (επιλογή Ευρώ) εφόσον προηγουμένως δεν έχει συνταχθεί «προσαρμοσμένος» μέσω της σταθερής ισοτιμίας Ευρώ, Ισολογισμός.

Σημειώνεται ότι οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, που θα προκύψουν κατά την εξόφληση υποχρεώσεων, είσπραξη απαιτήσεων, που εκφράζονται σε νομίσματα χωρών εκτός της Ο.Ν.Ε., οι οποίες θα διενεργηθούν μετά από τον πρώτο προσαρμοσμένο, μέσω της σταθερής ισοτιμίας Ευρώ, Ισολογισμό δεν υπάγονται σε τριετή απόσβεση, επειδή οι διαφορές αυτές οφείλονται στη μεταβολή της σχέσης του ξένου νομίσματος έναντι του Ευρώ και όχι στη μεταβολή της σχέσης ΕΥΡΩ - ΔΡΑΧΜΗΣ.

Οι πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές που θα προκύψουν από την προσαρμογή (μέσω της κλειδωμένης ισοτιμίας Ευρώ – Δραχμής) των απαιτήσεων, υποχρεώσεων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων που εκφράζονται σε νομίσματα χωρών ζώνης Ο.Ν.Ε. θα μεταφερθούν σε αποτελεσματικό λογαριασμό της κλειόμενης χρήσης, δεδομένου ότι μετά την προσαρμογή καθίστανται οριστικές και δεν θα προκύψουν πλέον συναλλαγματικές διαφορές για τα νομίσματα αυτά.

1.2 Αποτίμηση υποχρεώσεων απαιτήσεων κ.λπ. με βάση το Ευρώ (χώρες Ο.Ν.Ε.) ή σε νομίσματα χωρών εκτός Ο.Ν.Ε. κατά τις χρήσεις που λήγουν την 31/12/2000 μέχρι και την 31/12/2001

α) Αποτίμηση σε Ευρώ (χώρες Ο.Ν.Ε.)

Από την 01/01/1999 που αντικαταστάθηκαν τα νομίσματα των 11 χωρών της Ο.Ν.Ε. στα βιβλία των Ελληνικών Επιχειρήσεων εμφανίζονται οι δοσοληψίες με τις χώρες αυτές σε εθνικά νομίσματα (FF, DM κ.λπ.) με τη μετατροπή τους σε Ευρώ και στη συνέχεια σε Δραχμές (π.χ. DM: 1,95583 ΕΥΡΩ Χ ΔΡΧ. (τρέχουσα ισοτιμία)= Δραχμές).

Η αποτίμηση στην περίπτωση αυτή θα γίνει ως εξής:

ΕΥΡΩ Χ 340,750 (αμετάκλητη ισοτιμία)=ΔΡΧ.

Παράδειγμα:

Υποχρέωση καταχωρήθηκε στα βιβλία στη χρήση 2000 και εμφανίζεται την 31/12/2000 ως εξής:

100.000 DM /1,95583=51.129,19 € υπόλοιπο λογαριασμού σε ΔΡΧ 17.100.000

Αποτίμηση 31/12/2000

51.129,19Χ340,750=17.422.271 ΔΡΧ.

Συναλλαγματική διαφορά (χρεωστική):

17.422.271-17.100.000=322.271 ΔΡΧ.

Μετά την εγγραφή προσαρμογής ο αντίστοιχος λογαριασμός θα εμφανίζεται:

Ευρώ 51.129,19 Δρχ. 17.422.271

β) Αποτίμηση νομισμάτων χώρων εκτός Ο.Ν.Ε.

Στην περίπτωση αυτή πρώτα θα γίνει μετατροπή του ξένου νομίσματος (χώρας εκτός Ο.Ν.Ε.) σε Ευρώ με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία κάθε νομίσματος έναντι του Ευρώ και στη συνέχεια μετατροπή των Ευρώ σε Δραχμές, με βάση την αμετάκλητη ισοτιμία (Ευρώ Χ 340,750).

Παράδειγμα:

Υποχρέωση την 31/12/2000 εμφανίζεται στα βιβλία ως εξής:

Δολ. Η.Π.Α.(USD) 10.000 Δρχ. 3.800.000

Αποτίμηση 31/12/2000

εάν η τρέχουσα ισοτιμία ΕΥΡΩ/ USD ΤΗΝ 31/12/2000 είναι 0,847

$10.000 \text{ USD} / 0,847 = 11.806,38 \text{ €}$

$11.806,38 \times 340,750 = 4.023.024 \text{ ΔΡΧ.}$

Συναλλαγματική διαφορά (χρεωστική):

$4.023.024 - 3.800.000 = 223.024 \text{ ΔΡΧ.}$

Άρθρο 15 “Διπλή αναγραφή τιμών”

Με τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν.2842/2000 και προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της εξοικείωσης της αγοράς στη νέα νομισματική μονάδα (ΕΥΡΩ), που αντικαθιστά τη Δραχμή, καθιερώνεται υποχρέωση διπλής αναγραφής των τιμών σε επίπεδο τελικού καταναλωτή. Η ως άνω υποχρέωση καταλαμβάνει και τα φορολογικά στοιχεία, η εξειδίκευση όμως του πλαισίου υποχρεώσεων γίνεται με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α.) των Υπουργών Ανάπτυξης και Οικονομικών. Στα θέματα αρμοδιότητας μας αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων 3 και 4 (παρ.1) και εμμέσως οι διατάξεις του άρθρου 8 της προαναφερόμενης απόφασης. Συνεπώς το πλαίσιο υποχρεώσεων διπλής αναγραφής τιμών στα φορολογικά στοιχεία, καθορίζεται συνδυαστικά από τις διατάξεις των άρθρων 6 και 15 του ν.2842/2000 και των άρθρων 3, 4 παρ.1 και 8 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α., ειδικότερα:

1. ΧΡΟΝΟΣ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α., η υποχρέωση διπλής αναγραφής τιμών και στα φορολογικά στοιχεία **αρχίζει την 01/01/2001 και λήγει την 28/02/2002. Κατ’ εξαίρεση, για τις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερο από δέκα (10) άτομα, η σχετική υποχρέωση αρχίζει την 01/03/2001 και λήγει ομοίως την 28/02/2001.** Για την εφαρμογή του κριτηρίου των κάτω των δέκα (10) απασχολούμενων ατόμων, λαμβάνεται

υπόψη το πλήθος του προσωπικού με εξαρτημένη σχέση εργασίας, που απασχολεί η επιχείρηση κατά την 01/0/2001.

2. ΥΠΟΧΡΕΟΙ

Οι υπόχρεοι διπλής αναγραφής τιμών διακρίνονται σε δύο κατηγορίες με διαφοροποιημένες υποχρεώσεις, ήτοι:

2.1 Τα πρόσωπα του άρθρου 6 παρ.1 του ν.2842/2000, που επιλέγουν να τηρούν τα βιβλία τους (Γ' κατηγορίας) σε Ευρώ.

2.2 Τα λοιπά πρόσωπα (επιτηδευματίες), που δεν ανήκουν στην προηγούμενη κατηγορία.

3. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ-ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

3.1 ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΕΥΡΩ

Τα πρόσωπα αυτά από την ημερομηνία τήρησης των βιβλίων τους σε Ευρώ (01/01/2001 ή η 1η ημέρα οποιουδήποτε μήνα μέσα στο 2001), έχουν υποχρέωση διπλής αναγραφής σε όλα τα φορολογικά στοιχεία που απεικονίζουν συναλλαγές με τρίτους. Η καθιέρωση υποχρέωσης διπλής αναγραφής και στα στοιχεία που καλύπτουν επαγγελματικές συναλλαγές (τιμολόγια πώλησης, τιμολόγια παροχής υπηρεσιών, εκκαθαρίσεις κ.λπ.) υπαγορεύεται από την αναγκαιότητα εξυπηρέτησης των φορολογικών υποχρεώσεων των πελατών τους, που τηρούν τα βιβλία τους σε Δραχμές. Οι υποχρεώσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας διακρίνονται λοιπόν στις εξής περιπτώσεις:

- α. Χονδρικών συναλλαγών,**
  - β. Λιανικών συναλλαγών,**
- και εξειδικεύονται ως ακολούθως:

3.1.1 Στοιχεία χονδρικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών.

α. Η υποχρέωση διπλής αναγραφής τιμών αφορά όλα τα στοιχεία ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης τους, χειρόγραφα ή μηχανογραφικά.

β. Η τιμή σε Ευρώ και Δραχμές πρέπει να αφορά όλα τα δεδομένα του στοιχείου που είναι αναγκαία για την τήρηση των βιβλίων των πελατών τους συμπεριλαμβανομένου και του βιβλίου αποθήκης.

Συνεπώς η **διπλή αναγραφή αφορά:**

- Την αξία κατ' είδος αγαθών ή υπηρεσιών.
- Τις λοιπές επιβαρύνσεις (π.χ. μεταφορικά, ασφάλιστρα κ.λπ.).

- Τις εκπτώσεις όταν αναφέρονται στο σύνολο.
- Τα επιμέρους σύνολα αξίας συναλλαγής.
- Τους φόρους (π.χ. Φ.Π.Α.).
- Το γενικό σύνολο.

Επισημάνσεις:

(1) Η τιμή μονάδας, εφόσον αναφέρεται μπορεί να αναγράφεται μόνο σε Ευρώ.

(2) Οι εκπτώσεις κατ' είδος σε κάθετη στήλη δεν απαιτείται να είναι και σε Δραχμές.

Σε περίπτωση που οι λήπτες των στοιχείων επιθυμούν, για λόγους λογιστικής τους οργάνωσης, να εμφανίζουν ιδιαίτερα την συνολική αξία αγορών και εκπτώσεων, δύνανται τις εκπτώσεις να τις εμφανίζουν σε Δραχμές, χρησιμοποιώντας τη σταθερή – «κλειδωμένη» ισοτιμία ακολουθώντας τους γενικούς κανόνες στρογγυλοποίησης. Στα χειρόγραφα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών ή αλλά στοιχεία, στα οποία απαιτείται το σύνολο της αξίας και ολογράφως, αυτό μπορεί να αναφέρεται μόνο σε Ευρώ ή Δραχμές. Στις περιπτώσεις που και ο αντισυμβαλλόμενος (πελάτης) τηρεί τα βιβλία του σε Ευρώ, δεν απαιτείται διπλή αναγραφή τιμών, αλλά αρκεί μόνο η τιμολόγηση σε Ευρώ.

3.1.2 Στοιχεία λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών.

Οι αποδείξεις λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών (και οι αποδείξεις επιστροφής), που εκδίδονται από τα πρόσωπα που τηρούν τα βιβλία τους σε Ευρώ, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης (χειρόγραφα, μηχανογραφικά ή με φορολογική ταμειακή μηχανή), δεν είναι αναγκαίο να αναγράφουν διπλή τιμή με αναλύσεις κατ' είδος κ.λπ. αλλά **να αναγράφουν σε διπλό νόμισμα μόνο το τελικό πόσο συναλλαγής.** Αυτονόητο είναι ότι, οι αξίες (τιμές) των ειδών αγαθών και υπηρεσιών (σ' όσες περιπτώσεις απαιτείται περιγραφή) πρέπει να είναι στο νόμισμα που τηρούνται τα βιβλία (Ευρώ).

3.2 ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΤΗΡΟΥΝ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ.

Στα πρόσωπα αυτά ανήκουν:

- Οι αναφερόμενοι στο άρθρο 6 του ν.2842/2000, που δεν θα επιλέξουν τη χρήση Ευρώ για την τήρηση των βιβλίων τους.
- Όλοι όσοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 6 του ανωτέρου νόμου.

Τα ανωτέρω πρόσωπα υποχρεούνται σε διπλή αναγραφή του τελικού ποσού στις αποδείξεις λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών (περιλαμβάνονται και οι αποδείξεις επιστροφής),

εφόσον εκδίδονται με Η/Υ ή με φορολογική ταμειακή μηχανή. Αρα εξ αντιδιαστολής προκύπτει ότι εξαιρούνται:

- Τα στοιχεία αξίας χονδρικής πώλησης.
- Οι αποδείξεις δαπανών.
- Οι χειρογράφως εκδιδόμενες αποδείξεις λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών.
- Τα εισιτήρια, που εκδίδονται μέσω ηλεκτρονικού συστήματος κρατήσεων θέσεων.

3.2.1 Επισημάνσεις με βάση τις διατάξεις του άρθρου 8 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

α. Όσοι χρησιμοποιούν φορολογικές ταμειακές μηχανές πρέπει να φροντίσουν έγκαιρα να προσαρμόσουν (αναβαθμίσουν) αυτές, εφόσον είναι τεχνικά δυνατόν ή να αποκτήσουν νέους τύπους, ώστε να δύνανται να ανταποκριθούν στην υποχρέωση διπλής αναγραφής. Οι συγκεκριμένοι χρηστές, αν λόγω δυσκολιών της αγοράς δεν δυνηθούν, μέχρι την έναρξη ισχύος της υποχρέωσης (01/01/2001 ή 01/03/2001, κατά περίπτωση) να ανταποκριθούν σ' αυτή, δεν θα έχουν κυρώσεις για το λόγο αυτό μέχρι 30/04/2001, εφόσον κατέχουν σχετικό δελτίο παραγγελιάς του προμηθευτή, με βάση το οποίο θα αποδεικνύεται ότι έχουν προβεί στις αναγκαίες ενέργειες (αναβάθμιση τους ή αγορά νέων). Αυτονόητο είναι ότι σε κάθε σχετικό έλεγχο που θα ζητηθούν τα δελτία παραγγελιάς, τόσο ο πελάτης, όσο και ο προμηθευτής οφείλουν να τα επιδεικνύουν, γιατί διαφορετικά θα υπέχουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις.

β. Όσοι χρησιμοποιούν για την έκδοση αποδείξεων Η/Υ, πρέπει να φροντίσουν έγκαιρα για τις αναγκαίες προσαρμογές ήτοι μέχρι 01/01/2001 ή 01/03/2001, δεδομένου ότι για την περίπτωση αυτή δεν ισχύει το δελτίο παραγγελιάς.

4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Ότι αναφέρεται και ισχύει κατά περίπτωση για τη διπλή αναγραφή επί των φορολογικών στοιχείων, ισχύει αναλόγως και για τα παραστατικά εσόδων, που εκδίδονται με διάφορους τίτλους (π.χ. λογαριασμοί).

5. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Για την μη συμμόρφωση με τις διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 20 του ν.2842/2000 και όχι οι φορολογικές. Η εξειδίκευση των διατάξεων του άρθρου 20 θα γίνει με νεώτερη Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Β. ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του κοινοποιούμενου νόμου, οι ημεδαπές Α.Ε., Ε.Π.Ε., συνεταιρισμοί, δημόσιες, δημοτικές επιχειρήσεις και οργανισμοί, υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών, οι ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι αστικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα, οι κοινοπραξίες και οι συμπλοιοκτησίες που τηρούν υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. καθώς και το δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., μπορούν από την 1η Ιανουαρίου 2001 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2001, να επιλέξουν το Ευρώ, πέραν των άλλων φορολογικών υποχρεώσεων και για την υποβολή όλων γενικά των δηλώσεων (φορολογίας εισοδήματος, Φ.Μ.Υ., παρακρατουμένων φορών, κ.λπ.) για τα εισοδήματα που θα προκύπτουν κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα.

2. Επομένως, τα παραπάνω έχουν εφαρμογή, σχετικά με την υποβολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων γενικά, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε περίπτωση λύσης των πιο πάνω νομικών προσώπων, για τα εισοδήματα που απέκτησαν από την 01/01/2001 μέχρι το χρόνο έναρξης της εκκαθάρισης.

β) Σε περίπτωση, που οι παραπάνω υπόχρεοι κλείνουν διαχείριση σε ημερομηνία άλλη εκτός της 31ης Δεκεμβρίου κάθε έτους, όπως στις 30 Ιουνίου ή σε οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία μέσα στο έτος, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγραφών 2, 3 και 5 του άρθρου 29 του ν.2238/1994 (προσαρμογή υποκαταστήματος, κ.λπ., στην Ελλάδα προς τη διαχειριστική περίοδο της αλλοδαπής ή συμμετέχουσας επιχείρησης, υπερδωδεκάμηνη περίοδος, μετάθεση του χρόνου λήξης της διαχειριστικής περιόδου) και η διαχειριστική περίοδος περιλαμβάνει εκτός από χρονικό διάστημα του έτους 2001 και χρονικό διάστημα του έτους 2000.

Για παράδειγμα, ανώνυμη εταιρία με διαχειριστική περίοδο από 01/05/2001 - 30/04/2001 (λόγω συμμετοχής σε αυτή αλλοδαπής εταιρίας, η οποία κλείνει χρήση την ίδια ημερομηνία) υποχρεούται μέχρι τη 10η ημέρα του πέμπτου μήνα από την ημερομηνία λήξης της ως άνω διαχειριστικής περιόδου, δηλαδή μέχρι 10/09/2001, να υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2001. Για τα εισοδήματα αυτά, τα οποία θα δηλωθούν και θα φορολογηθούν εντός του 2001 και τα οποία έχουν αποκτηθεί τόσο μέσα στο 2000, όσο και μέσα στο 2001 παρέχεται η ευχέρεια στην πιο πάνω ανώνυμη εταιρεία να υποβάλλει την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2001 σε Ευρώ η Δρχ., δηλ να κάνει χρήση των Ευρω-επιλογών. Για το σκοπό αυτό, η ανωτέρω ανώνυμη εταιρεία μπορεί, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν στο κεφαλαίο II.A της παρούσας (θέματα Κ.Β.Σ.), να υποβάλλει ανέκκλητη δήλωση, στην αρμοδία Δ.Ο.Υ. μέχρι τη λήξη της χρήσης και να προσδιορίσει την ακριβή ημερομηνία, από την οποία θα αρχίσει τη χρήση του Ευρώ, για το σύνολο των φορολογικών της υποχρεώσεων. Έστω ότι, η εν λόγω ανώνυμη εταιρεία θα δηλώσει με ανέκκλητη δήλωση της, την οποία θα υποβάλλει την 01/02/2001, ότι επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το Ευρώ από 01/03/2001. Στην περίπτωση αυτή, τα εισοδήματα (όπως και όλες οι συναλλαγές) από 01/05/2000 μέχρι και 28/02/2001 θα είναι καταχωρημένα στα βιβλία σε Δραχμές, ενώ τα αντίστοιχα εισοδήματα από 01/03 έως 30/04/2001 θα εμφανίζονται στα βιβλία της εν λόγω εταιρείας σε Ευρώ. Η εμφάνιση των εισοδημάτων της ίδιας διαχειριστικής περιόδου σε δυο διαφορετικά νομίσματα (Δρχ. και Ευρώ) δεν δυσχεραίνει την υποβολή δήλωσης σε Ευρώ, καθόσον όπως ήδη προαναφέρθηκε, η πιο πάνω εταιρεία στις 28/02/2001 θα συντάξει ένα προσωρινό ισοζύγιο, το οποίο θα μετατρέψει σε Ευρώ, με το σταθερό μετατροπέα (1 €=340,750 Δρχ.). Έτσι, το σύνολο των λογαριασμών (αποτελεσματικών και ισολογισμού) που εμφανίζονται στα βιβλία της εταιρείας μέχρι την ημερομηνία εκείνη, θα μετατραπούν σε Ευρώ και σε συνδυασμό με αυτούς που θα προκύψουν μέχρι το τέλος της χρήσης, θα προσδιορίσουν το τελικό αποτέλεσμα και συνεπώς, και τα φορολογητέα κέρδη της εταιρείας.

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που μια ανώνυμη εταιρεία έχει διαχειριστική περίοδο που περιλαμβάνει εισοδήματα τόσο του έτους 2000 όσο και του έτους 2001, όπως στο πιο πάνω παράδειγμα, αλλά υποβάλλει ανέκκλητη δήλωση για χρήση του Ευρώ μετά τη λήξη αυτής της διαχειριστικής περιόδου και πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης, (π.χ. ανώνυμη εταιρεία που κλείνει Ισολογισμό 30 Ιουνίου 2001 και υποβάλλει ανέκκλητη δήλωση από 1 Ιουλίου 2001 μέχρι και 10 Νοέμβριου 2001, δηλαδή μέσα στην προθεσμία υποβολής της δήλωσης) τότε η ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος της χρήσης 2000-2001 θα υποβληθεί υποχρεωτικά σε Δραχμές, έστω και αν για τις λοιπές φορολογικές της υποχρεώσεις, η πιο πάνω εταιρεία θα χρησιμοποιεί το Ευρώ, αντί της Δραχμής.

3. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις δηλώσεις παρακρατούμενων και προκαταβλητέων φορών, που θα υποβληθούν από τους πιο πάνω υπόχρεους μέσα στο Μεταβατικό Στάδιο.

4. Κατά τη Μεταβατική περίοδο χρήσης του νομίσματος Ευρώ, τα έντυπα των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος Ε5, Φ-01.010, Φ-01.011 και Φ-01.012 θα είναι ενιαία, για όλους τους φορολογούμενους, είτε κάνουν χρήση του Ευρώ είτε όχι.

Στο ενιαίο έντυπο θα υπάρχει ειδικό παραλληλόγραμμο με τις ενδείξεις ΕΥΡΩ - ΔΡΧ., στο οποίο θα σημειώνεται με «X» αντίστοιχα το νόμισμα στο οποίο συμπληρώνεται η δήλωση.

Ειδικότερα, κατά την υποβολή του έντυπου Ε5 και εφόσον οι υπόχρεοι έχουν επιλέξει τη χρήση του Ευρώ, οι πίνακες Β, Δ έως Ι και ΙΒ' του έντυπου πρέπει να είναι συμπληρωμένοι σε νόμισμα «ΕΥΡΩ», ενώ ο πίνακας Γ' που αναφέρεται στην εκκαθάριση φόρου, τελών, κ.λπ., συμπληρώνεται και στα 2 νομίσματα ΔΡΧ. και ΕΥΡΩ. Οι υποπίνακες του πίνακα Γ' οι οποίοι αναφέρονται στη «ΒΕΒΑΙΩΣΗ», στα «ΠΟΣΑ ΦΟΡΟΥ ΓΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗ» στα «ΠΟΣΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΚΕΡΔΩΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗ» και στις «ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ» συμπληρώνονται μόνο σε «ΔΡΑΧΜΕΣ». Επομένως, και η ζημία παρελθουσών χρήσεων θα αναγράφεται στη δήλωση σε Ευρώ, προκειμένου για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών των νομικών προσώπων. Για όσους δεν έχουν επιλέξει τη χρήση «ΕΥΡΩ», όλοι οι πίνακες του έντυπου Ε5 θα συμπληρώνονται μόνο σε "ΔΡΑΧΜΕΣ".

Τα έντυπα που συνυποβάλλονται με τη δήλωση φόρου εισοδήματος απαιτείται να είναι συμπληρωμένα σε νόμισμα "ΕΥΡΩ".

5. Ο υπολογισμός (εκκαθάριση) του φόρου των δηλώσεων που θα υποβληθούν σε «ΕΥΡΩ», θα γίνει σε «ΕΥΡΩ» και σε ΔΡΧ, ενώ τα τελικά ποσά θα βεβαιώνονται στο Χρηματικό Κατάλογο και θα εισπράττονται μόνο σε «ΔΡΑΧΜΕΣ» από τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία. Επίσης, στα δικαιολογητικά, που υποβάλλονται μαζί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, στα οποία εμφανίζονται ποσά σε Δραχμές, θα μετατρέπονται τα ποσά σε Ευρώ από τον υπόχρεο υποβολής δήλωσης με σημείωση πάνω στο σχετικό δικαιολογητικό.

6. Στο σημείο αυτό υπογραμμίζεται ότι, όσες δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος ή απόδοσης φορών (αρχικές, συμπληρωματικές, κ.λπ.) υποβληθούν μέσα στο Μεταβατικό Στάδιο, αλλά αφορούν εισοδήματα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται της

μεταβατικής, δηλαδή της χρήσης 2000 ή και προγενέστερων, αυτές θα υποβληθούν υποχρεωτικά σε Δραχμές.

Η παραπάνω υποχρέωση υπάρχει ανεξάρτητα από το αν οι «υπόχρεοι» της παρ.1 του άρθρου 6 του κοινοποιούμενου νόμου επέλεξαν με ανέκκλητη δήλωση τους στο Τμήμα Μητρώου των Δ.Ο.Υ., στις οποίες υπάγονται, να κάνουν χρήση του Ευρώ, για την περίοδο 01/01 έως 31/12/2001.

Για παράδειγμα, η ετήσια δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος Α.Ε., για τη διαχειριστική χρήση 2000 (οικονομικό έτος 2001), θα υποβληθεί στις 10 Μαΐου 2001 σε Δραχμές, ανεξάρτητα αν η συγκεκριμένη εταιρεία με ανέκκλητη δήλωση της στη Δ.Ο.Υ., στην οποία υπάγεται, επέλεξε για τις λοιπές φορολογικές της υποχρεώσεις (π.χ. τήρηση βιβλίων, έκδοση αρχείων, κ.λπ.) να χρησιμοποιεί το Ευρώ, για το χρονικό διάστημα από 01/01 έως 31/12/2001.

7. Τέλος, με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν.2842/2000 προστέθηκε καινούριο εδάφιο στην περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν.2238/1994. Με τις νέες διατάξεις προβλέπεται ότι, οι δαπάνες που θα πραγματοποιήσουν τα πρόσωπα της παρ.1 του άρθρου 6 του κοινοποιημένου νόμου κατά τα οικονομικά έτη 2001, 2002 και 2003 (χρήσεις 2000, 2001 και 2002), για την ομαλή μετάβαση τους στο Ευρώ είτε κατά το Μεταβατικό, είτε κατά το Οριστικό καθεστώς, εκπίπτουν, από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης, είτε εφάπαξ είτε σε μια πενταετία. Από λογιστική άποψη υπενθυμίζεται ότι τα έξοδα αυτά θα πρέπει:

- Να θεωρούνται έξοδα πολυετούς απόσβεσης, όταν αφορούν την κτήση ή τη δημιουργία ενός στοιχείου του παγίου ενεργητικού.
- Να εγγράφονται ως οργανικά έξοδα, εφόσον διαπιστωθεί ότι στη διάρκεια χρήσεων, στις οποίες αναφέρονται μπορούν να συνδεθούν άμεσα με συγκεκριμένα προϊόντα.
- Να καλύπτονται από σχετική πρόβλεψη, όταν πρόκειται για μελλοντικές δαπάνες που έχουν αποφασιστεί, με σκοπό την προσαρμογή της επιχείρησης στο νέο περιβάλλον, με την προϋπόθεση όμως ότι:
  - Θα είναι εύκολα προσδιορίσιμες.
  - Το ποσό και η στιγμή της εμφάνισης τους δεν θα μπορούν να καθορίζονται οριστικά, αλλά να προβλέπονται με σχετική ακρίβεια.
  - Δεν αφορούν τη διάθεση των υφισταμένων μέσων που απαιτούνται για τη λειτουργία της επιχείρησης.
  - Δεν μπορούν να συνδεθούν με την τρέχουσα εκμετάλλευση.

- Να εγγράφονται “κατά περίπτωση” είτε ως “έκτακτα ή ανόργανα έξοδα”, όταν εμφανίζουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τα έξοδα, για τα οποία υπάρχει πρόβλεψη, είτε ως έξοδα τρέχουσας λειτουργίας για τα υπόλοιπα.

Η διαφορετική αυτή λογιστική μεταχείριση υποχρεώνει την επιχείρηση να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στον προσδιορισμό και την παρακολούθηση των εξόδων της, έτσι ώστε να καταλήξει σε μια ακριβή τυπολογία γι' αυτά, με ειδικότερο στόχο την επισήμανση των επιβαρύνσεων, για τις οποίες πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη. Οι δαπάνες αυτές, μετάβασης στο Ευρώ, αφορούν την προσαρμογή των λογιστικών πακέτων των επιχειρήσεων στις νέες απαιτήσεις, την προσαρμογή των φορολογικών ταμειακών μηχανών, την εκπαίδευση του προσωπικού, την αλλαγή τιμοκατάλογων, της συσκευασίας των προϊόντων, κ.λπ.

Γ. ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Δικαίωμα Ευρωεπιλογών

Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 6 του νέου νόμου, δικαίωμα Ευρωεπιλογών κατά τη μεταβατική περίοδο έχουν μόνο οι επιτηδευματίες νομικά πρόσωπα, όπως ρητά αναφέρονται στη συγκεκριμένη διάταξη και με τους όρους, που αναγράφονται και έχουν ήδη αναλυθεί στα προηγηθέντα κεφαλαία Α και Β του Ειδικού Μέρους. Οι ανωτέρω μπορούν να επιλέξουν το Ευρώ σε αντικατάσταση της Δραχμής, δηλαδή να τηρούν τα βιβλία τους, να εκδίδουν τα στοιχεία τους και γενικά να εκπληρώνουν όλες τις φορολογικές υποχρεώσεις τους σε Ευρώ, όπως αυτές προβλέπονται από τις οικίες φορολογικές διατάξεις και αφορούν το έτος 2001.

Εκ των ανωτέρω, σαφώς προκύπτει ότι, **τα φυσικά πρόσωπα στερούνται του δικαιώματος των Ευρωεπιλογών.**

2. Προϋποθέσεις υπαγωγής στις Ευρωεπιλογές

Όπως ήδη αναφέρθηκε, προϋπόθεση για την επιλογή του Ευρώ ως νομίσματος, είναι υποβολή σχετικής ανέκκλητη δήλωσης στην αρμοδία Δ.Ο.Υ.. Στη φορολογία Κεφαλαίου τα ανωτέρω οριζόμενα Νομικά Πρόσωπα επιτηδευματίες, το Δημόσιο, και τα Ν.Π.Δ.Δ., εφόσον με ανέκκλητη δήλωση τους επιλέξουν ως νόμισμα το Ευρώ, τότε σε περίπτωση που υποβάλλουν δηλώσεις μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων από οποιαδήποτε αιτία (επαχθή, δωρεά, κληρονομιά), με βάση τις διατάξεις των άρθρων 7 του α.ν.1521/50 για τη φορολογία μεταβίβασης με επαχθή αιτία και των άρθρων 68 και 89 του ν.δ.118/73 για τη φορολογία

κληρονομιών και δωρεών, οφείλουν να τις συμπληρώσουν και να τις υποβάλλουν σε Ευρώ κατά τον τρόπο που ειδικότερα ορίζονται στην παρ.4 του παρόντος κεφαλαίου.

3. Φορολογία Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας

3.1 Στην παράγραφο 2 του άρθρου 6 του οικείου νόμου ορίζεται ότι, απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή του Ευρώ αποτελεί η υποβολή ανέκκλητης δήλωσης από τα πρόσωπα που έχουν δυνατότητα επιλογής του Ευρώ, προ της έναρξης της διαχειριστικής ή φορολογικής περιόδου. Με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν.2459/1997 ορίζεται ότι, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο φορολογείται για την ακίνητη περιουσία του, που βρίσκεται στην Ελλάδα την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας. Από τα ανωτέρω συνεπάγεται, ότι αν υποβληθεί ανέκκλητη δήλωση υπαγωγής στο Ευρώ πριν την 01/01/2001, με χρόνο έναρξης την 01/01/2001, οποιαδήποτε δήλωση (μερική, αρχική, συμπληρωματική, ανακλητική) θα υποβληθεί σε Ευρώ. Σε κάθε άλλη περίπτωση οι δηλώσεις υποβάλλονται σε Δραχμές.

3.2 Προκειμένου να διευκολυνθούν οι φορολογούμενοι, που θα επιλέξουν το Ευρώ ως νόμισμά τους, να υποβάλουν τις δηλώσεις Φορολογίας Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας σε Ευρώ, ανασχεδιάστηκε το έντυπο της δήλωσης και συγκεκριμένα:

Στο έντυπο της δήλωσης, έχει προστεθεί στην πρώτη σελίδα (άνω δεξιά) ένα τετραγωνίδιο με την ένδειξη Ευρώ και στο κάτω μέρος αυτής η φράση «προσοχή η δήλωση συμπληρώνεται σε ένα μόνο νόμισμα (Δραχμές ή Ευρώ)». Οι φορολογούμενοι, οι οποίοι έχουν κάνει ανέκκλητη δήλωση χρησιμοποίησης του Ευρώ, είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώσουν με Χ το ανωτέρω τετραγωνίδιο και να υποβάλλουν τη δήλωση σε Ευρώ. Για τα έντυπα που συνυποβάλλονται με τις δηλώσεις αυτές ισχύουν όσα αναγράφονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3.

3.3 Για όσες δηλώσεις θα υποβληθούν σε Ευρώ, ο υπολογισμός του φόρου επί του εκκαθαριστικού σημειώματος θα γίνει σε Ευρώ και στο εκκαθαριστικό σημείωμα το χρεωστικό ή το πιστωτικό πόσο, θα αναγράφεται και στα δυο νομίσματα, όπως και στα δυο νομίσματα θα αναγράφονται τα ποσά που αναφέρονται στον τρόπο πληρωμής επί του ίδιου εντύπου.

Τονίζεται ότι η σύνταξη του χρηματικού καταλόγου θα γίνεται **ΜΟΝΟ** σε **ΔΡΑΧΜΕΣ**, ανεξάρτητα αν αυτός συντάσσεται χειρόγραφα ή μηχανογραφικά.

Δ. ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)

1.Θεσμικό πλαίσιο

α) Ο ν.2842/2000 για το Ευρώ δεν τροποποιεί τις διατάξεις του Φ.Π.Α.. Δεν αλλάζουν δηλαδή οι συντελεστές, η κατάταξη των αγαθών, οι απαλλαγές, η διαδικασία και ο τρόπος συμψηφισμού ή επιστροφής κ.λπ.

β) Στις περιπτώσεις όπου χρειάζεται ορισμένες αξίες να υπολογίζονται σε Ευρώ, η μετατροπή τους θα γίνεται με την χρήση της σταθερής ισοτιμίας (€=340,750). Το όριο που προβλέπεται, για την έκδοση ειδικού απαλλακτικού διπλοτύπου, θα προσδιορίζεται με την χρήση της σταθερής ισοτιμίας.

2. Δηλώσεις Φ.Π.Α. – Έντυπα μεταβατικής περιόδου

Οι διατάξεις του κοινοποιούμενου νόμου, για την εισαγωγή του Ευρώ, όπως είναι φυσικό, επηρεάζουν τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων, την επιλογή των υποκειμένων και την προαιρετική ένταξή τους σε Ευρώ.

2.1 Για τις ανάγκες του Φ.Π.Α. χρησιμοποιούνται οι παρακάτω δηλώσεις:

α) Επιστροφές αγροτών

β) Αποθεμάτων - μετάταξης

γ) Επιστροφής σε κοινοτικές επιχειρήσεις

δ) Περιοδική δήλωση για υποκείμενους που τηρούν Α' Κατηγορίας βιβλία

ε) Περιοδική δήλωση για υποκείμενους που τηρούν Β' και Γ' Κατηγορίας βιβλία, το Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ.

στ) Εκκαθαριστική δήλωση

ζ) Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών παραδόσεων

η) Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών αποκτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι επιλογή της χρήσης του Ευρώ μπορούν να κάνουν μόνο ορισμένοι υποκείμενοι, καθώς επίσης και το γεγονός ότι επιβάλλεται πρακτικά να χρησιμοποιείται ένα ενιαίο έντυπο, για υποβολή δηλώσεων είτε σε Ευρώ είτε σε Δρχ. προς διευκόλυνση των υποκειμένων, έγιναν ορισμένες αλλαγές στα έντυπα, που προαναφέρονται στις περιπτώσεις δ, ε, στ, ζ και η. Τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις α, β, γ δεν τροποποιούνται. Οι αλλαγές αυτές δεν είναι σημαντικές και ουσιαστικά συμπληρώνουν τα σχετικά έντυπα, μόνο για όσους κάνουν χρήση της δυνατότητάς τους να υποβάλλουν δηλώσεις σε Ευρώ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η περιοδική δήλωση, για υποκείμενους του κανονικού καθεστώτος (Β' και Γ' κατηγορία

βιβλίων), παραμένει ίδια και απλά στην πρώτη σελίδα προστίθεται ένα τετραγωνίδιο, στο οποίο σημειώνεται με διαγράμμιση προαιρετική χρήση Ευρώ. Στη δεύτερη σελίδα προστίθενται στον πίνακα Ε' τρεις νέοι κωδικοί (αριθμ. 514, 515, 516) για να καλύπτουν την ανάγκη μετατροπής του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου από Ευρώ σε Δραχμές.

2.2 Για τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων διευκρινίζονται τα ακόλουθα: (προαναφερόμενα έντυπα ε, στ, ζ και η).

I. Για συναλλαγές που αφορούν περιόδους του 2000.

α) Η περιοδική δήλωση του Δεκεμβρίου 2000, θα είναι σε Δρχ. είτε πρόκειται για υποκείμενο, που έχει ενταχθεί με ανέκκλητη δήλωση στο Ευρώ (από 01/01/2001), είτε όχι.

β) Το ίδιο θα συμβεί και για τους ανακεφαλαιωτικούς πίνακες του VIES του τριμήνου Οκτ., Νοεμ. και Δεκεμβρίου 2000.

γ) Επίσης θα υποβληθεί σε δραχμές η εκκαθαριστική δήλωση των υποκείμενων, που η διαχειριστική τους περίοδο λήγει την 31/12/2000.

II. Για συναλλαγές που αφορούν περιόδους του 2001.

α) Οι υποκείμενοι, που δεν θα κάνουν χρήση της επιλογής να ενταχθούν σε Ευρώ, θα υποβάλλουν όλες τις δηλώσεις τους σε ΔΡΧ.

β) Οι υποκείμενοι που θα ενταχθούν με ανέκκλητη δήλωσή τους, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ίδιου Νόμου στο Ευρώ υποχρεώνονται να υποβάλλουν τις δηλώσεις Φ.Π.Α. σε Ευρώ, εφόσον πρόκειται για φορολογικές περιόδους μετά την ανέκκλητη δήλωση.

III. Ενδοκοινοτικές συναλλαγές – VIES.

Σχετικά με την μετατροπή αξιών τιμολογίων, που αφορούν Ενδοκοινοτικές Αποκτήσεις ή Παραδόσεις, προκειμένου να προσδιοριστεί η φορολογητέα βάση Φ.Π.Α. ενδοκοινοτικών συναλλαγών, επισημαίνουμε τα εξής:

α) Η διαδικασία προσδιορισμού της φορολογητέας βάσης Φ.Π.Α. ενδοκοινοτικών συναλλαγών, (ισοτιμία προτελευταίας Τετάρτης προηγούμενου μήνα από τον μήνα αναφοράς) ΔΕΝ ΙΣΧΥΕΙ πλέον από 01/01/2001, για τιμολόγια η αξία των οποίων αναγράφεται είτε σε Ευρώ είτε σε Εθνικό Νόμισμα Κρατών-Μελών της Ζώνης Ευρώ είτε και στα δύο. Η εν λόγω διαδικασία αντικαθίσταται από την διαδικασία Τριγωνικής Μετατροπής.

Παράδειγμα “Τριγωνικής” μετατροπής σε Δραχμές μέσω Ευρώ.

- 1) Ποσό: 1.537,25 DM/1,95583=785,9834 €.
 Στρογγυλοποιείται στα: 785,983 €
- 2) Ποσό 785,983 € Χ 340,750=267.823,70 Δρχ.
 Στρογγυλοποιείται στις: 267.824 Δρχ.

Σημείωση:

- i. Η “σταθερή ισοτιμία” ΔΕΝ στρογγυλοποιείται.
  - ii. Η “ενδιάμεση” στρογγυλοποίηση (της αξίας σε Ευρώ) δεν μπορεί να γίνει σε λιγότερα από τρία δεκαδικά ψηφία.
  - iii. Στις αξίες σε Δραχμές δεν χρησιμοποιούνται δεκαδικά ψηφία.
- β)** Η διαδικασία προσδιορισμού της φορολογητέας βάσης Φ.Π.Α. ενδοκοινοτικών συναλλαγών, εξακολουθεί ΝΑ ΙΣΧΥΕΙ και μετά την 01/01/2001 για την μετατροπή, κατ’ αρχήν σε Ευρώ, των αξιών που αφορούν σε τιμολόγια εκφρασμένα είτε σε Εθνικά Νομίσματα Τρίτων Χωρών (π.χ. Δολάριο Η.Π.Α., Λίρα Κύπρου, Γεν Ιαπωνίας κ.λπ.) είτε σε Εθνικά Νομίσματα Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται ΕΚΤΟΣ ζώνης του Ευρώ (π.χ. Λίρα Αγγλίας, Κορώνα Δανίας, Κορώνα Σουηδίας). Στη συνέχεια, η μετατροπή της αξίας από Ευρώ σε Δραχμές θα γίνεται με την διαδικασία που προβλέπεται, όπως παρουσιάστηκε στο ανωτέρω παράδειγμα.

Ε. ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ

Η δυνατότητα που παρέχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του οικείου νόμου, στα πρόσωπα της παρ.1 του άρθρου αυτού, για την επιλογή του Ευρώ, σε αντικατάσταση της Δραχμής, κατά την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων, εφαρμόζεται και στις ειδικές φορολογίες για φορολογητέες πράξεις, που αφορούν στο έτος 2001, σύμφωνα με τις ίδιες προϋποθέσεις που αναφέρονται αναλυτικά στα προηγούμενα κεφάλαια (υποβολή ανέκκλητης δήλωσης επιλογής του Ευρώ από τους φορολογούμενους στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.).

Ειδικότερα, για ορισμένες ενδεικτικά αναφερόμενες ειδικές φορολογίες διευκρινίζουμε τα εξής:

α) Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων.

Οι υπόχρεοι σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων, οι οποίοι κατά το Μεταβατικό στάδιο θα επιλέξουν με ανέκκλητη δήλωσή τους να χρησιμοποιούν το Ευρώ, για πράξεις που ενεργούνται σε χρόνο μεταγενέστερο της δήλωσής τους, θα υποβάλλουν την οικεία δήλωση, στην οποία θα υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί σε Ευρώ, το δε ποσό για καταβολή θα εκφράζεται σε Δραχμές. Στις περιπτώσεις που τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλουν κατά το Μεταβατικό στάδιο δηλώσεις για φορολογητέες πράξεις που ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της ανέκκλητης δήλωσής τους, ο φόρος που αναλογεί θα εκφράζεται σε Δραχμές. Επισημαίνεται ότι όσες δηλώσεις υποβάλλονται, κατά το Μεταβατικό στάδιο, από υπόχρεους που δεν επέλεξαν τη χρήση του Ευρώ, εξακολουθούν να υποβάλλονται μόνο σε Δραχμές εντός του έτους 2001.

β) Τέλη χαρτοσήμου.

Για όσους, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, επιλέξουν με ανέκκλητη δήλωσή τους τη χρήση του Ευρώ, κατά το Μεταβατικό στάδιο, για πράξεις που υπόκεινται σε τέλη χαρτοσήμου και συντελούνται σε χρόνο μεταγενέστερο της δήλωσης, τα οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου θα υπολογίζονται σε Ευρώ, στις δηλώσεις ή σημειώματα, κατά περίπτωση, το δε ποσό για καταβολή θα εκφράζεται σε Δραχμές. Σημειώνεται, ότι σε εκείνες τις περιπτώσεις, που τα τέλη χαρτοσήμου αποδίδονται κατά τον ίδιο τρόπο και χρόνο που αποδίδεται ο φόρος εισοδήματος, θα έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα σχετικά με τα Θέματα Φορολογίας Εισοδήματος (τέλη χαρτοσήμου κερδών, μισθωμάτων, μισθών, αμοιβών τρίτων κ.λπ.). Διευκρινίζεται, ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, που θα επιλέξουν με ανέκκλητη δήλωσή τους τη

χρήση του Ευρώ, για τις αποδείξεις ασφαλιστρών και ασφαλιστικών αποζημιώσεων, που ανάγονται στο προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο της δήλωσής τους, θα υπολογίζονται τα οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου σε Δραχμές, για δε τις αποδείξεις του ημερολογιακού τριμήνου εντός του οποίου υπεβλήθη η αμετάκλητη δήλωση και τις μεταγενέστερες, τα οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου θα υπολογίζονται στις αντίστοιχες δηλώσεις σε Ευρώ, το δε ποσό για καταβολή σε Δραχμές.

Για παράδειγμα, ασφαλιστική επιχείρηση, που επιλέγει την 01/02/2001 τη χρήση του Ευρώ, θα υποβάλλει στις 20 Μαρτίου 2001 δήλωση καταβολής τελών χαρτοσήμου, για το τελευταίο τρίμηνο του έτους 2000, σε Δραχμές για το δε α' τρίμηνο του έτους 20001 σε Ευρώ, στις 20 Μαΐου 2001.

Οι τυχόν υποβαλλόμενες κατά το μεταβατικό στάδιο δηλώσεις καταβολής τελών χαρτοσήμου των ανωτέρω ασφαλιστικών επιχειρήσεων που ανάγονται σε χρονικές περιόδους προγενέστερες του ημερολογιακού τριμήνου εντός του οποίου θα επιλέξουν τη χρήση του Ευρώ, θα υποβάλλονται σε Δραχμές. Σε Δραχμές επίσης θα υποβάλλονται τα οφειλόμενα τέλη χαρτοσήμου των προσώπων, που θα επιλέξουν τη χρήση του Ευρώ, όταν οι πράξεις στις οποίες αφορούν ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της ανέκκλητης δήλωσής τους.

γ) Φόρος Κύκλου Εργασιών.

Η δήλωση Φόρου Κύκλου Εργασιών του τελευταίου τριμήνου του έτους 2000 θα υποβληθεί το Μάρτιο του 2001 σε Δραχμές, ακόμα και στην περίπτωση που η ασφαλιστική επιχείρηση επιλέξει να ενταχθεί στο Ευρώ, πριν την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης. Στις δηλώσεις που θα υποβάλλουν οι ανωτέρω επιχειρήσεις και θα αφορούν αποδείξεις που θα εκδοθούν το 2001 μετά την αμετάκλητη δήλωση, ο Φόρος Κύκλου Εργασιών θα υπολογίζεται σε Ευρώ και θα καταβάλλεται σε Δραχμές, ακόμα και στην περίπτωση που η ανέκκλητη δήλωση καλύπτει μέρος μόνο του τριμήνου.

Παράδειγμα: Αν η ανέκκλητη δήλωση ισχύει από 01/03/2001, η δήλωση Φόρου Κύκλου Εργασιών του α' τριμήνου 2001 θα υποβληθεί τον Ιούνιο του 2001 σε Ευρώ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Ι. ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Για τις συμβάσεις και τις άλλες νομικές πράξεις ισχύει η αρχή της «συνέχειας των συμβάσεων», η οποία προβλέπει ότι η εισαγωγή του νέου νομίσματος Ευρώ δεν επηρεάζει τα συμφωνηθέντα μεταξύ των μερών, δεν θα έχει ως συνέπεια την τροποποίηση κάποιου όρου της σύμβασης ή την απαλλαγή ενός εκ των συμβαλλομένων από την εκπλήρωση κάποιου όρου της σύμβασης, ούτε δίνει το δικαίωμα για μονομερή τροποποίηση ή καταγγελία της σύμβασης. Ακόμα η εισαγωγή του Ευρώ στις περιπτώσεις νομικών πράξεων με σταθερό επιτόκιο δεν θα μεταβάλλει το ονομαστικό επιτόκιο που είναι πληρωτέο από τον οφειλέτη. Η εφαρμογή της αρχής συνέχειας των συμβάσεων θα πρέπει να ισχύει προκειμένου να συμβάλλει στην παροχή ασφαλείας δικαίου και διαφάνειας στους οικονομικούς παράγοντες και ιδιαίτερα στους καταναλωτές. Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του Ευρώ, ο όρος σύμβαση καταλαμβάνει κάθε νομική πράξη, στην οποία νοούνται όλες οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, οι διοικητικές πράξεις, οι δικαστικές αποφάσεις, οι συμβάσεις, οι μονομερείς δικαιοπραξίες, τα μέσα πληρωμών εκτός των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων και κάθε άλλη πράξη η οποία παράγει έννομες συνέπειες και περιλαμβάνει όλους τους τύπους συμβάσεων ανεξαρτήτως του τρόπου σύναψής τους. Κάθε Κράτος-Μέλος μπορεί να επιτρέψει την πλήρη χρησιμοποίηση του Ευρώ στο έδαφος του κατά την μεταβατική περίοδο, κατά την ίδια περίοδο οι συμβάσεις, οι εθνικοί νόμοι και οι άλλες νομικές πράξεις μπορούν έγκαιρα να καταρτίζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες και κατά το χρονικό αυτό διάστημα ο κανονισμός ουδόλως θίγει την εγκυρότητα της αναφοράς σε εθνική νομισματική μονάδα στο πλαίσιο οποιασδήποτε νομικής πράξης, ενώ εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να σεβαστούν το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένα τα ποσά τα οποία αναφέρονται στις νομικές πράξεις κατά την εκτέλεση όλων των ενεργειών που προβλέπονται από τις πράξεις αυτές.

II. ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Με την έναρξη του τρίτου σταδίου της Ο.Ν.Ε. καθορίστηκαν οι αμετάκλητα σταθερές ισοτιμίες των νομισμάτων των Κρατών-Μελών χωρίς παρέκκλιση προς το Ευρώ. Έκτοτε (και μέχρι την οριστική απομάκρυνση των εθνικών νομισματικών μονάδων, το πρώτο εξάμηνο του 2002), για την μετατροπή χρηματικών ποσών από τις εθνικές νομισματικές μονάδες των εν λόγω κρατών σε Ευρώ ή την εθνική νομισματική μονάδα ενός άλλου Κράτους-Μέλους χωρίς παρέκκλιση, καθώς και για τη στρογγυλοποίηση των ποσών που προκύπτουν από την μετατροπή καθιερώθηκαν οι ακόλουθοι επτά κανόνες:

1ος κανόνας: Οι τιμές μετατροπής καθιερώνονται κατ' αντιστοιχία με κάθε εθνική νομισματική μονάδα των Κρατών-Μελών χωρίς παρέκκλιση και όχι αντίστροφα.

2ος κανόνας: Οι τιμές μετατροπής έχουν έξι «χαρακτηριστικά ψηφία» που λαμβάνονται υπόψη σε κάθε μετατροπή. Ως «χαρακτηριστικά ψηφία» νοούνται τόσο οι ακέραιοι αριθμοί όσο και τα δεκαδικά ψηφία. Κατ' εξαίρεση, αν στην τιμή μετατροπής υπάρχουν μόνο δεκαδικά ψηφία (όπως, π.χ., στην περίπτωση της Λίρας Ιρλανδίας) στα έξι «χαρακτηριστικά ψηφία» λαμβάνονται υπόψη και τα έξι δεκαδικά ψηφία.

3ος κανόνας: Οι τιμές μετατροπής χρησιμοποιούνται για μετατροπές τόσο από Ευρώ προς τις εθνικές νομισματικές μονάδες όσο και από τις εθνικές νομισματικές μονάδες σε Ευρώ. Αντίθετα, δεν επιτρέπεται η χρήση των αντίστροφων συντελεστών που προκύπτουν από τις τιμές μετατροπής.

4ος κανόνας: Οι τιμές μετατροπής δεν στρογγυλοποιούνται, ενώ κατά τη μετατροπή δεν επιτρέπεται να παραλείπονται δεκαδικά ψηφία.

5ος κανόνας: Για την μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μια εθνική νομισματική μονάδα σε μια άλλη ακολουθείται πάντοτε η διαδικασία της Τριγωνικής Μετατροπής.

6ος κανόνας: Τα ενδιάμεσα ποσά που προκύπτουν κατά την μετατροπή ενός χρηματικού ποσού από μια εθνική νομισματική μονάδα σε μια άλλη επιτρέπεται να στρογγυλοποιούνται σε όχι λιγότερα από τρία δεκαδικά ψηφία.

7ος κανόνας: Για την καταβολή ή καταλογισμό χρηματικών ποσών μετά την μετατροπή τους σε Ευρώ επιτρέπεται η στρογγυλοποίηση στο πλησιέστερο λεπτό του Ευρώ.

III. ΔΙΠΛΗ ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΙΜΩΝ

Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχει υποχρεωτικό θεσμικό πλαίσιο για αναγραφή «διπλών τιμών» τόσο σε Ευρώ όσο και σε Δραχμές καθίσταται αναγκαία η αναγραφή και των δυο τιμών στα προϊόντα για όλο το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την υποχρεωτική εφαρμογή του Ευρώ. Πιθανόν για κάποιους επιχειρηματικούς τομείς η διπλή αναγραφή τιμών στους τιμοκαταλόγους, στα τιμολόγια αλλά και στις βιτρίνες των καταστημάτων να αποτελεί απλά μια μέθοδο εξοικείωσης των πελατών ή των καταναλωτών με το νέο νόμισμα με το οποίο θα συναλλασσόμαστε μετά το 2002, πάραυτα σε κάποιους τομείς, όπως επιχειρήσεις μεταφορών, ξενοδοχεία, υποκαταστήματα ευρωπαϊκών επιχειρήσεων κ.λπ. η χρήση διπλών τιμών καθίσταται εξ' αντικειμένου αναγκαία. Το οριστικό κλείδωμα του νομίσματος, συναλλαγματική ισοτιμία της Δραχμής προς το Ευρώ διευκολύνει τεχνικά την διπλή αναγραφή των τιμών. Για το θέμα αυτό έχει εκδοθεί από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ειδική Σύσταση σχετικά με την διπλή αναγραφή τιμών σύμφωνα με την οποία διατυπώνεται η άποψη, ότι η διπλή αναγραφή τιμών και λοιπών χρηματικών αξιών θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την μετάβαση στο Ευρώ για τους καταναλωτές, τους λιανοπωλητές και τους παρέχοντες υπηρεσίες και επιπλέον ότι η διπλή αναγραφή τιμών θα συμβάλλει ουσιαστικά στην εκπαίδευση και προστασία του καταναλωτικού κοινού. Παράλληλα κρίνεται ότι η διπλή αναγραφή τιμών θα πρέπει να αρχίσει από την έναρξη της Μεταβατικής περιόδου για δείκτες αναφοράς, όπως τα τραπεζικά αντίγραφα λογαριασμού και τα τιμολόγια των δημοσίων υπηρεσιών, ότι η εισαγωγή της διπλής αναγραφής των τιμών στον τομέα της διανομής θα πρέπει να γίνει σταδιακά σύμφωνα με τον ρυθμό που επιθυμούν οι καταναλωτές να γίνει η μετάβαση, την ανάγκη εκπαίδευσης των καταναλωτών, την φύση του εμπορίου και των πωλούμενων προϊόντων καθώς επίσης και τα τεχνικά προβλήματα και το κόστος τροποποίησης των σημερινών συστημάτων αναγραφής τιμών και λοιπών χρηματικών αξιών.

IV. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Σε πολλούς τομείς κρίνεται αναγκαία η προσαρμογή των μηχανογραφικών εφαρμογών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο λογιστικός-φοροτεχνικός τομέας (έκδοση τιμολογίων, καταχώρηση και συμπλήρωση εντύπων, καταστάσεων κ.λπ.) Στον τομέα αυτό είναι δύσκολο να καθοριστεί ο ενδεδειγμένος χρόνος προσαρμογής λόγω του πλήθους και της διαφοροποίησης των αναγκών.

V. ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΕΥΡΩ

Το θέμα το οποίο τίθεται αφορά την είσπραξη προμήθειας για πράξεις μετατροπής σε Ευρώ και αντίστροφα ανεξαρτήτως της χρονικής περιόδου (προετοιμασίας, μεταβατική και τελική) από πλευράς των τραπεζών και των άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Για την αποτελεσματική ρύθμιση του θέματος αυτού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει ειδική Σύσταση, η οποία απευθύνεται στα Κράτη-Μέλη, στις Τράπεζες και στις Ενώσεις τους. Με την εν λόγω Σύσταση ενθαρρύνεται η εφαρμογή προτύπων καλής πρακτικής υποδηλώνοντας τις εκ του νόμου υποχρεωτικές και τις συνιστώμενες πρακτικές, όπου οι τράπεζες μετατρέπουν χωρίς έξοδα λογαριασμούς από την εθνική νομισματική μονάδα σε Ευρώ και αντιστρόφως κατά την μεταβατική περίοδο και από την μονάδα Ευρώ στην εθνική νομισματική μονάδα καθώς και για τους πελάτες των συνήθων ποσών εθνικών τραπεζογραμματίων σε τραπεζογραμμάτια Ευρώ κατά την τελική περίοδο.

VI. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ

Οι φορολογικές ταμειακές μηχανές που λειτουργούν δεν θα ικανοποιούν νέες ανάγκες έκδοσης αποδείξεων σε Ευρώ. Το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται στην αδυναμία τους να «χειρίζονται» τα δεκαδικά ψηφία. Το πρόβλημα εντείνεται από την αδυναμία τους να αθροίζουν ανόμοια ποσά (Ευρώ/ Δρχ.) ειδικά κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο του πρώτου διμήνου του 2002, όπου θα κυκλοφορούν και τα δυο νομίσματα. Για το θέμα αυτό κρίνεται απαραίτητη η σχετική επαφή με τις προμηθεύτριες εταιρείες.

VII. ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ LOGO EURO

Οι επιχειρήσεις που θα έχουν υιοθετήσει τους κανόνες προσαρμογής στο Ευρώ θα πρέπει να έχουν αναρτήσει σε εμφανή θέση το ειδικό αυτό σήμα του Ευρώ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι επιχειρήσεις βρίσκονται στη πρώτη γραμμή, όσον αφορά το Ευρώ. Γιατί, τελικά, θα επωφεληθούν από τα πλεονεκτήματα αυτής της μετάβασης, αλλά και γιατί αρχικά θα βρεθούν μπροστά στις μεγαλύτερες αλλαγές.

Οι διοικήσεις, οι ενώσεις τραπεζών, οι εργοδοτικές συνμοσπονδίες κατέβαλαν τεράστιες προσπάθειες για να προετοιμάσουν τις επιχειρήσεις γι' αυτό το σοκ.

Κάθε επιχείρηση πρέπει να προσπαθήσει να εντοπίσει όλες τις συνέπειες του Ευρώ, για κάθε λειτουργία.

Το Ευρώ θα επηρεάσει τις επιχειρήσεις με διάφορους τρόπους:

- Από πλευράς **εμπορίου**, θα πρέπει να δουν ποιοι πελάτες και ποιοι προμηθευτές θα περάσουν στο Ευρώ από το 1999, να αποφασίσουν τη στιγμή της μετάβασης για την τιμολόγηση και την αγορά, να προσαρμόσουν την εξαγωγική στρατηγική τους και να προβλέψουν τις αποφάσεις των ανταγωνιστών.
- Από πλευράς **μάρκετινγκ**, η πολιτική των τιμών θα πρέπει να αναθεωρηθεί και να τροποποιηθούν ενδεχομένως οι συσκευασίες, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές αντιδράσεις των ανταγωνιστών, αλλά και των καταναλωτών, ενώ θα πρέπει να προετοιμαστεί επιμελώς μια πολιτική επικοινωνίας.
- Από **κοινωνικής** πλευράς, αν οι μισθωτοί δεν συμφωνήσουν με τη μετάβαση, υπάρχει κίνδυνος να αντιδράσουν αρνητικά, επειδή θα νομίζουν, ενδεχομένως, ότι ο μισθός μειώνεται. Ο καθορισμός κατώτατων ορίων σε Ευρώ θα πρέπει να γίνει συντονισμένα. Επίσης, επιβάλλονται επιλογές όσον αφορά την εκπαίδευση του προσωπικού.
- Όσον αφορά τα **λογιστικά**, η ύπαρξη μιας μεταβατικής περιόδου απαιτεί την επεξεργασία ενός λογιστικού συστήματος που θα αντεπεξέλθει στους λογαριασμούς σε πολλές νομισματικές μονάδες, και λεπτομερή προσδιορισμό της στιγμής της μετάβασης σε λογιστικές πράξεις που θα γίνονται αποκλειστικά σε Ευρώ.

- Όσον αφορά την **πληροφορική**, τα προγράμματα που δεν επεξεργάζονται πέντε δεκαδικά ψηφία θα πρέπει να αλλάξουν και τα συστήματα της πληροφορικής θα πρέπει να τροποποιηθούν για να ενταχθούν στο Ευρώ. Γνωρίζουμε ότι πρόκειται για μια από τις μεγαλύτερες δαπάνες που συνεπάγεται το ενιαίο νόμισμα.
- Από **χρηματοοικονομικής** πλευράς, κάθε επιχείρηση πρέπει να εκτιμήσει τις συνέπειες του Ευρώ στο ταμείο της και να προετοιμάσει τα στάδια της μετάβασης με την τράπεζά της.

Στους περισσότερους απ' αυτούς τους τομείς, πρέπει να εντοπιστούν όλα τα προβλήματα, να αποφασιστεί αν είναι απαραίτητη η προσφυγή σε εξωτερικούς συμβούλους ή αν η προετοιμασία μπορεί να γίνει εσωτερικά, να ορισθεί ένας υπεύθυνος, να αξιολογηθούν οι δαπάνες και να καθοριστεί χρονικός ορίζοντας.

Ο ρυθμός της μετάβασης στο Ευρώ θα ποικίλλει ανάλογα με τις επιχειρήσεις, το μέγεθος τους, το μερίδιο του τζίρου τους που πραγματοποιείται εντός της ζώνης του Ευρώ και το εύρος των αναγκαίων αλλαγών στην πληροφορική. Γενικώς, θα μεταπηδήσει γρήγορα στο Ευρώ, θα ακολουθήσουν η τιμολόγηση και η είσπραξη, κατόπιν η λογιστική, ενώ η πληρωμή και η είσπραξη χαρτονομισμάτων σε Ευρώ θα γίνει μόνο στο τέλος της μετάβασης, δηλαδή στις αρχές του 2002.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ-ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

Η έκταση και ο ρυθμός των αλλαγών που θα επιφέρει το Ευρώ, θα ποικίλουν από τη μια επιχείρηση στην άλλη ανάλογα με το μέγεθος και, κυρίως, με τον κλάδο, στον οποίο δραστηριοποιείται η κάθε μία. Για την καλύτερη προετοιμασία τους, για το "πέρασμα" στο Ευρώ, οι επιχειρήσεις θα έπρεπε να έχουν ακολουθήσει τέσσερις χρυσούς κανόνες:

Ο πρώτος κανόνας: αφορά την ανάλυση της κατάστασης που διαμορφώνεται από την εισαγωγή του Ευρώ. Βάσει μερικών απλών ερωτήσεων, πρέπει να γίνει επισκόπηση όλων των τμημάτων μιας επιχείρησης, ώστε να προσδιοριστεί πως αυτά επηρεάζονται από την εισαγωγή του Ευρώ:

➤ Το νομικό τμήμα:

- Ποιες συμβάσεις θα επηρεαστούν από την αλλαγή της νομισματικής μονάδας;
- Η εξάλειψη ενός επιτοκιακού δείκτη αναφοράς θα επηρεάσει ορισμένες χρηματοοικονομικές συμβάσεις;
- Πώς θα μετατραπεί σε Ευρώ το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο μιας επιχείρησης;
- Υπάρχουν συμβάσεις που, ενώ έχουν συνομολογηθεί με ειδικές νομικές ρυθμίσεις, η συνέχειά τους, ενδεχομένως, να μην είναι διασφαλισμένη;

➤ Το εμπορικό τμήμα:

- Οι βασικοί πελάτες και οι προμηθευτές μιας επιχείρησης έχουν προγραμματίσει τη μετάβαση στο Ευρώ πριν από το 2002;
- Πρέπει να μετατραπούν σύντομα σε Ευρώ οι διαδικασίες αγοράς ή τιμολόγησης; Ποια χρονική στιγμή είναι η κατάλληλη;
- Ποιες υπηρεσίες καλύπτουν οι τράπεζες για την μετατροπή των χρηματοοικονομικών ροών σε Δραχμές και σε Ευρώ;
- Πότε πρέπει να μετατραπούν και να δημοσιευθούν οι τιμές σε Ευρώ;
- Η εισαγωγή του Ευρώ θα διαφοροποιήσει τη στρατηγική μιας επιχείρησης σχετικά με τις εξαγωγές;
- Η διαμόρφωση μιας αγοράς με περισσότερη διαφάνεια θα έχει συνέπειες στην επιλογή των προμηθευτών μιας επιχείρησης;
- Ποιες θα είναι οι συνέπειες για την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων;
- Τι θα πράξουν οι βασικοί ανταγωνιστές μιας επιχείρησης;
- Είναι σκόπιμο μια επιχείρηση να επισπεύσει την μετατροπή σε Ευρώ, χρησιμοποιώντας τη μετάβαση ως ανταγωνιστικό στοιχείο, ή είναι προτιμότερο να περιμένει έως ότου διαπιστώσει με ποιο ρυθμό θα εξαπλώνεται η χρήση του Ευρώ;

➤ Το τμήμα μάρκετινγκ:

- Η μετατροπή σε Ευρώ θα μεταβάλλει την πολιτική των τιμών;
- Η καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος θα μεταβάλλει την πολιτική των τιμών για τους ανταγωνιστές μιας επιχείρησης;
- Πώς θα ξαναδημιουργηθούν τα συστήματα αναφοράς τιμών για τους καταναλωτές των προϊόντων;

- Θα πρέπει να μεταβληθούν και οι “ψυχολογικές” τιμές;
  - Θα πρέπει να αλλάξει η συσκευασία των προϊόντων;
  - Πώς θα γίνεται η επικοινωνία με τους πελάτες;
- Το λογιστήριο:
- Ποια είναι τα αντίστοιχα πιθανά επίπεδα εισροών και εκροών σε Ευρώ και σε Δραχμές;
  - Το λογιστικό σύστημα μιας επιχείρησης μπορεί να περιλαμβάνει εισροές και εκροές σε πολλά νομίσματα;
  - Πότε και πώς θα μετατραπούν τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία σε Ευρώ; Οι επιχειρήσεις πρέπει να απασχολήσουν εξωτερικό σύμβουλο για την μετατροπή αυτή;
- Το τμήμα της πληροφορικής:
- Ποια προγράμματα θα επηρεαστούν από την αλλαγή της νομισματικής μονάδας;
  - Τα υπάρχοντα προγράμματα επιτρέπουν δεκαδικά ψηφία;
  - Μπορεί να τροποποιηθεί το λογισμικό και τα πακέτα προγραμμάτων, έτσι ώστε να συμπεριλάβουν το Ευρώ, ή θα πρέπει να προγραμματιστούν πιο ριζικές αλλαγές;
  - Η εταιρεία πληροφορικής, με την οποία συνεργάζεται η επιχείρηση, μπορεί να προσφέρει σύντομα εξυπηρέτηση; Και για ποιες υπηρεσίες;
- Τα οικονομικά:
- Η εισαγωγή του Ευρώ θα έχει επιπτώσεις στη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων μιας επιχείρησης;
  - Πώς θα εξελιχθούν οι σχέσεις μιας επιχείρησης με τις τράπεζες;
- Η κοινωνική διάσταση του θέματος:
- Οι υπάλληλοι μιας επιχείρησης επιθυμούν να γνωρίσουν εγκαίρως ποια θα είναι τα εισοδήματά τους σε Ευρώ;
  - Θα απαιτηθεί ιδιαίτερη εκπαίδευση των εργαζομένων;
  - Πώς θα κινητοποιηθούν οι υπάλληλοι για την μετάβαση στο Ευρώ;

Ο δεύτερος κανόνας: αφορά την οργάνωση για την μετάβαση στο Ευρώ. Ειδική οργάνωση είναι απαραίτητη:

- **Αν η επιχείρηση είναι μικρή:** Η οργάνωσή της, στην περίπτωση αυτή, εξαρτάται από τον επικεφαλής. Για το σκοπό αυτό, ο επικεφαλής θα στηριχτεί στο λογιστή, την τράπεζα, με την οποία συνεργάζεται, τις διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις και τους δημόσιους οργανισμούς.
- **Αν η επιχείρηση είναι μεγαλύτερου μεγέθους:** Πρέπει να συσταθεί ομάδα εργασίας, με πρόεδρο έναν από τους επικεφαλής της εταιρείας. Λόγω της έκτασης και της ποικιλίας των προβλημάτων, η προσέγγιση θα πρέπει να είναι πολύπλευρη και τα ίδια τα ανώτερα στελέχη οφείλουν να συμμετέχουν ενεργά.

Η ομάδα ή το αρμόδιο στέλεχος, στην περίπτωση μιας μικρής επιχείρησης, θα πρέπει να έχει πέντε ουσιαστικούς στόχους:

1. Να ορίσει έναν αρμόδιο για κάθε σημαντικό τομέα της επιχείρησης και, ενδεχομένως, και για κάθε μικρότερο τμήμα αυτού.
2. Να προσδιορίσει αν απαιτούνται εξωτερικοί σύμβουλοι, εταιρείες πληροφορικής κ.λπ.
3. Να καταγράψει διεξοδικά τις βασικές αλλαγές που επιβάλλει η εισαγωγή του Ευρώ και να προτείνει στη γενική διεύθυνση ουσιαστικές αλλαγές.
4. Να εκτιμήσει, κατά προσέγγιση, τον προϋπολογισμό αυτών των εργασιών.
5. Τέλος, να καταρτίσει ένα λεπτομερή σχεδιασμό των εργασιών, περιλαμβάνοντας και θέματα εκπαίδευσης και επικοινωνίας.

Ο τρίτος κανόνας: αφορά την επιλογή του χρόνου μετάβασης στο Ευρώ. Βεβαίως μία από τις σημαντικότερες αποφάσεις για τον επικεφαλής θα είναι το πότε θα μεταβεί μια επιχείρηση στο Ευρώ. Υπάρχουν τρεις επιλογές:

- Ενιαία μετάβαση στο Ευρώ στην αρχή της μεταβατικής περιόδου, ή σε οποιαδήποτε στιγμή αυτής της περιόδου.
- Ενιαία μετάβαση στο Ευρώ στο τέλος της μεταβατικής περιόδου
- Προοδευτική μετάβαση, πρώτα για ορισμένες πράξεις ή συναλλαγές και κατόπιν για τις υπόλοιπες.

Η επιλογή αυτή θα προκύψει ύστερα από επακριβή ανάλυση για την κατάσταση της κάθε επιχείρησης.

Τα επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ μιας **ταχείας μετάβασης** μπορεί να είναι ότι:

- Σημαντικό μερίδιο του κύκλου εργασιών της επιχείρησης πραγματοποιείται με μεγάλες επιχειρήσεις που ήδη άρχισαν να χρησιμοποιούν το Ευρώ, ή με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.
- Η επιχείρηση ανήκει σε διεθνή όμιλο.
- Μετάδοση της εντύπωσης μιας δυναμικής με όραμα επιχείρησης.
- Απλοποίηση των εξαγωγικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων εντός της ενιαίας αγοράς.
- Εξάλειψη του κόστους διαχείρισης πολλών νομισμάτων της Ευρωζώνης
- Η επιχείρηση είναι εισηγμένη σε Ευρωπαϊκό χρηματιστήριο.
- Οι απαιτούμενες αλλαγές στο σύστημα πληροφορικής της είναι απλές
- Υπάρχει σχετική, τουλάχιστον, ενημέρωση για το Ευρώ.

Τα επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ μιας **όψιμης ή βαθμιαίας μετάβασης** μπορεί να είναι ότι:

- Σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών της επιχείρησης πραγματοποιείται με ιδιώτες.
- Η αντιμετώπιση των τελικών καταναλωτών, που θα συναλλάσσονται με Δραχμές μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2002.
- Η επιχείρηση επιθυμεί να αποφύγει το κόστος και την πολυπλοκότητα εργασιών σε δύο νομίσματα.
- Οι απαιτούμενες αλλαγές στο σύστημα πληροφορικής της είναι σημαντικές και, συνεπώς, πρέπει να κλιμακωθούν σταδιακά.
- Ο κύκλος εργασιών της από εξαγωγές είναι περιορισμένος.

Η προοδευτική μετάβαση μιας επιχείρησης στο Ευρώ προϋποθέτει ότι θα έχει προβλεφθεί με ποια σειρά είναι επιθυμητό να μετατραπούν οι διάφορες λειτουργίες της, διακρίνοντας:

- Τι είναι απαραίτητο να μετατραπεί σε Ευρώ από το 2001, π.χ. οι ταμειακές εισροές και εκροές του ομίλου.
- Τι δεν είναι απαραίτητο να μετατραπεί ως το 2002, π.χ. η καταβολή μισθών σε Ευρώ.
- Τι ενδέχεται να καταστεί πολύ σύντομα αναγκαίο, π.χ. οι τιμολογήσεις και οι εισπράξεις σε Ευρώ.
- Τι μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταξύ 01/01/2001 και 01/01/2002, π.χ. η μετατροπή των λογιστικών στοιχείων σε Ευρώ.

Ο τέταρτος κανόνας: αφορά την παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου Ευρώ. Η ταχύτητα διείσδυσης του Ευρώ θα εξαρτηθεί, σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την στάση των διαφόρων οικονομικών παραγόντων. Ωστόσο, οι πληροφορίες συγκλίνουν στο ότι το Ευρώ χρησιμοποιείται ευρέως από μεγάλα καταστήματα, τράπεζες, μεγάλους παραγγελιοδότες ήδη από τις αρχές του 2001. Επομένως, μια επιχείρηση πρέπει:

- Να θεσπίσει ένα, λιγότερο ή περισσότερο, τυπικό σύστημα παρακολούθησης για το αν και κατά πόσο χρησιμοποιούν το Ευρώ στις συναλλαγές τους οι ανταγωνιστές, οι προμηθευτές, οι πελάτες της, ώστε να εκτιμηθεί στη συνέχεια η έκταση της χρήσης του.
- Να ορίσει εκ των προτέρων προτεραιότητες, που αφορούν επίλυση προβλημάτων σχετικά με τον αρχικό σχεδιασμό για την μετάβαση στο Ευρώ.
- Να προβλέψει εναλλακτική λύση αν, για οποιοδήποτε λόγο, η προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής παρουσιάζει καθυστέρηση σε σχέση με το αρχικό χρονοδιάγραμμα.

Παρόλο, που είχε προβλεφθεί μια τριετής διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, για την Ελλάδα μόνο ένα έτος, η οποία καθιστούσε δυσκολότερη την οργάνωση της μετάβασης στο Ευρώ, ωστόσο πρακτικά μια επιχείρηση είχε την δυνατότητα να:

- Οργανώσει, με έναν εκ των ανωτέρων τρόπων, αν το επιθυμούσε, την μετάβαση της στο Ευρώ και κυρίως να προσαρμόσει τα συστήματα πληροφορικής της.
- Κατανείμει τις αναγκαίες για την μετάβαση δαπάνες σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

ΟΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΠΟ ΔΡΑΧΜΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩ

Για την μετατροπή του κεφαλαίου μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας σε Ευρώ, δύο είναι οι αποδεκτές μέθοδοι που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν:

- Είτε η συνολική μετατροπή του μετοχικού/ εταιρικού κεφαλαίου σε Ευρώ.
- Είτε η μετατροπή της ονομαστικής αξίας των μετοχών ή των μεριδίων σε Ευρώ (ανάλογα για το αν πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρεία ή Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης).

Με βάση το ν.2842/2000, υιοθετήθηκε η δεύτερη προαναφερθείσα μέθοδος. Η εν λόγω μετατροπή θα γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης. Η μετατροπή της ονομαστικής τιμής των μετοχών ή μεριδίων από Δραχμές σε Ευρώ δύναται αντίστροφα να δημιουργήσει ονομαστική τιμή με περισσότερα και από δύο δεκαδικά ψηφία. Σε αυτή την περίπτωση η τιμή αυτή θα εκφρασθεί όπως ακριβώς προκύπτει από την διαίρεση. Πιο απλά στην αμφίδρομη μετατροπή δεν θα γίνουν στρογγυλοποιήσεις των δραχμικών αξιών σε ακέραιο αριθμό αλλά θα παραμείνουν ως πηλίκια, ως έχουν δηλαδή, με τα αντίστοιχα δεκαδικά τους.

Η μέθοδος αυτή, σε αντίθεση με την μέθοδο της συνολικής μετατροπής του κεφαλαίου σε Ευρώ, επιτρέπει σε όσες εταιρείες επιθυμούν να εξακολουθήσουν να δημοσιεύουν την ονομαστική αξία των μετοχών ή των μεριδίων, να την στρογγυλοποιούν αμέσως προς το πλησιέστερο λεπτό του Ευρώ. Σύμφωνα με τον ν.2842/2000, η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να ορισθεί κατώτερη των τριάντα (0,30) λεπτών του Ευρώ και ανώτερη των εκατό (100) Ευρώ.

Η μετατροπή και στρογγυλοποίηση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής ή μεριδίου καταλήγει υποχρεωτικά σε αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου και τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού, αν πρόκειται για Α.Ε., ή της εταιρικής σύμβασης, αν πρόκειται για Ε.Π.Ε., που αποφασίζεται, παρά κάθε αντίθετη διάταξή τους από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων ή εταίρων αντίστοιχα. Η διαδικασία μετατροπής είναι ανάλογη με εκείνη που προβλέπεται για την μετατροπή του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε.. Σε κάθε περίπτωση προκειμένου να εξασφαλιστεί η ονομαστική τιμή των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων σε Ευρώ θα πρέπει οι επιχειρήσεις να προβούν σε αύξηση ή μείωση των κεφαλαίων τους.

Στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις θα προβούν σε αύξηση των κεφαλαίων τους, οι αυξήσεις αυτές θα πρέπει να γίνουν με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών είτε με καταβολή μετρητών είτε και με τους δύο τρόπους ταυτόχρονα.

Στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις θα προβούν σε μείωση των κεφαλαίων τους η μείωση αυτή θα πρέπει να καταχωρηθεί υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό “Διαφορά από μετατροπή μετοχικού/ εταιρικού κεφαλαίου σε Ευρώ” και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου.

Οι πιθανές χρονικές στιγμές που μπορεί μια επιχείρηση να προβεί στην παραπάνω μετατροπή του κεφαλαίου της είναι:

- Την 01/01/2002: η μετατροπή του κεφαλαίου της σε Ευρώ θα γίνει αυτόματα. Ειδικότερα, η εκφρασμένη σε Δραχμές αναφορά του εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να “διαβάζεται” σε Ευρώ.
- Από την 01/01/2001: Δικαιούται, χωρίς όμως να υποχρεούται, να προβεί στην εν λόγω μετατροπή.
- Όταν μετατραπούν τα λογιστικά της βιβλία και στοιχεία.

Εάν μια εταιρεία ιδρυθεί μετά την 01/01/2001 θα αποδειχθεί επωφελέστερο να σχηματίσει το κεφάλαιο της σε Ευρώ, ώστε να αποφευχθεί η παραπάνω μετατροπή. Οι υφιστάμενες κατά την 01/01/2002 Α.Ε. και Ε.Π.Ε. αναπροσαρμόζουν την ονομαστική αξία της μετοχής τους ή των μεριδίων συμμετοχής των εταίρων, αντίστοιχα, μέχρι την 31/12/2003.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ

Το σύστημα πληροφορικής που διαθέτει μια επιχείρηση θα καθορίσει, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, ποια θα είναι η ημερομηνία μετατροπής των λογιστικών βιβλίων και στοιχείων μιας επιχείρησης. Πριν από την υιοθέτηση του Ευρώ στο λογιστικό σύστημα πρέπει να δοθούν ικανοποιητικές απαντήσεις όσον αφορά την προσαρμοστικότητα και τις λειτουργίες του λογιστικού λογισμικού στο Ευρώ.

➤ Οι διάφορες πράξεις που θα πραγματοποιούνται

Ανεξάρτητα από την ημερομηνία που θα υιοθετηθεί το Ευρώ στα λογιστικά βιβλία και στοιχεία μιας επιχείρησης, θα πρέπει να λογιστικοποιούνται οι συναλλαγές σε Δραχμές και σε Ευρώ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, των οποίων το αντίστοιχο μέγεθος θα εξαρτηθεί από το περιβάλλον της επιχείρησης. Συνεπώς, θα πραγματοποιούνται διαφόρων ειδών πράξεις:

- Πράξεις σε Δραχμές, προς μετατροπή ενδεχομένως σε Ευρώ.
- Πράξεις σε Ευρώ, προς μετατροπή ενδεχομένως σε Δραχμές.
- Πράξεις σε νομισματικές μονάδες της ευρωζώνης, προς μετατροπή σε Δραχμές ή Ευρώ.
- Πράξεις σε νομίσματα άλλων χωρών, προς μετατροπή σε Δραχμές ή Ευρώ.

➤ Οι ενδεχόμενες λύσεις

Πολλές είναι οι πιθανές τεχνικές λύσεις, υπό τον όρο, βεβαίως, ότι θα χρησιμοποιείται μια μόνο μονάδα για την τήρηση του Γενικού Καθολικού. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι τα Αναλυτικά λογιστικά βιβλία μπορούν να τηρούνται, είτε σε Δραχμές, είτε σε Ευρώ, είτε και στις δύο νομισματικές μονάδες, αλλά το Γενικό Καθολικό θα τηρείται υποχρεωτικά σε μια μόνο νομισματική μονάδα, τη Δραχμή ή το Ευρώ. Συνεπώς, μπορούν να υιοθετηθούν οι ακόλουθες τεχνικές λύσεις:

- Τα Αναλυτικά λογιστικά βιβλία να τηρούνται σε πολλές νομισματικές μονάδες, ενώ η μετατροπή σε Δραχμές ή σε Ευρώ θα πραγματοποιείται κατά την εισαγωγή στο Γενικό Καθολικό.
- Να θεωρηθεί το Ευρώ ως άλλο νόμισμα, αν τα λογιστικά βιβλία τηρούνται σε Δραχμές ή αντιστρόφως, ενώ η μετατροπή σε Δραχμές ή σε Ευρώ θα πραγματοποιείται ακολουθώντας την

ίδια μέθοδο με αυτήν που χρησιμοποιούσαμε για την καταχώρηση πράξεων σε συνάλλαγμα.

- Να εισαχθούν συντελεστές μετατροπής Δραχμών/ Ευρώ ή Ευρώ/ Δραχμών στην είσοδο του λογιστικού συστήματος, ενώ η μετατροπή θα γίνεται για κάθε πράξη χωριστά.

Για την μετατροπή των υπολοίπων στην έναρξη της πρώτης λογιστικής χρήσης, κατά την οποία θα υιοθετηθεί το Ευρώ, οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο τεχνικές λύσεις:

- **Τη μετατροπή των λογιστικών εγγραφών της προηγούμενης χρήσης:** η λύση αυτή επιτρέπει τη διατήρηση των αυτόματων διαδικασιών προσδιορισμού των λογαριασμών, που έχουν πιθανώς καθιερωθεί. Από την άλλη πλευρά, όμως, δημιουργεί προβλήματα μεγέθους των λογιστικών συστημάτων.
- **Τη μετατροπή μόνο του υπολοίπου των λογαριασμών:** απλούστερη στην εφαρμογή της, η λύση αυτή μπορεί, ωστόσο να δυσχεράνει τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαφορών, με συνέπεια τη διατάραξη της συνέχειας μεταξύ των χρήσεων λόγω στρογγυλοποιήσεων. Εξάλλου, θα μπορούσε να δημιουργήσει δυσκολίες και για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων κατά το διακανονισμό.

Η ευελιξία αυτή επιτρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί του μηχανογραφικού συστήματος και διευκολύνει την προοδευτική μετάβαση στο Ευρώ. Για ορισμένες διαδικασίες, ενδέχεται να απαιτηθεί μετατροπή όλων των πρωτογενών εγγραφών, ενώ για άλλες θα αρκεί η μετατροπή των υπολοίπων. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα, στην περίπτωση που απαιτείται μόνο η μετατροπή των υπολοίπων, να γίνεται και η μετατροπή των δικαιολογητικών εγγραφών ορισμένων υπολοίπων σε εξωλογιστικές καταστάσεις. Η δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στις δύο αυτές μεθόδους δεν αποτελεί πρόβλημα για τις φορολογικές υπηρεσίες, για τις οποίες σημασία έχει ο έλεγχος των συντελεστών μετατροπής.

Η καθιέρωση του Ευρώ δεν επηρεάζει την περίοδο φύλαξης των στοιχείων που προβλέπεται από τον Νόμο. Τα στοιχεία θα φυλάσσονται, κατά την υποχρεωτική περίοδο της φύλαξης τους, στη νομισματική μονάδα, στην οποία έχουν καταχωρηθεί. Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο να μετατραπούν τα ιστορικά στοιχεία μιας επιχείρησης.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

➤ Οι αρχές

Η πράξη της οριστικής μετατροπής στο Ευρώ της νομισματικής μονάδας, στην οποία τηρούνται τα λογιστικά βιβλία, διέπεται από τις τρεις ακόλουθες αρχές:

- Τα λογιστικά βιβλία μπορούν να τηρούνται σε Ευρώ από την **01/01/2001**: Καμία εγγραφή δεν θα έχει καταχωρηθεί σε Ευρώ πριν από την 01/01/2001.
- Τα λογιστικά βιβλία να τηρούνται σε Ευρώ οπωσδήποτε από την **01/01/2002**: Καμία εγγραφή δεν θα μπορεί να καταχωρηθεί σε Δραχμές μετά από την 01/01/2002. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν αφορά τις ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:
  - Την καταχώρηση σε Δραχμές των εγγραφών κλεισίματος αναφορικά με την χρήση που έληξε στις 31/12/2001
  - Την τήρηση σε Δραχμές ενός Αναλυτικού βιβλίου Ταμείου ως τις 28/02/2002, το αργότερο, για την καταχώρηση των πληρωμών τοις μετρητοίς σε Δραχμές και την επιστροφή των Δραχμών στα πιστωτικά ιδρύματα.
- Η πράξη μετατροπής μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε στην αρχή της χρήσης είτε κατά τη διάρκεια της: Οι ημερομηνίες μετάπτωσης, τεχνικής εκτέλεσης της μετατροπής, και ισχύος, ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε η μετάπτωση, μπορούν να μην συμπίπτουν.

➤ Οι τεχνικές δυσκολίες

Η βασική τεχνική δυσκολία έγκειται στο γεγονός ότι τα περισσότερα προγράμματα λογιστικού λογισμικού δεν μπορούν να συμπεριλάβουν δύο νομίσματα κατά την διάρκεια της ίδιας χρήσης. Οι μηνιαίες καταστάσεις, ίσως, δεν επιτρέπουν την αλλαγή του νομίσματος παρά στο τέλος της περιόδου, π.χ. Φ.Π.Α.

Ανεξάρτητα από το αν το σύστημα είναι πολλαπλών νομισμάτων ή ενός νομίσματος, δεν επιτρέπουν την αλλαγή του νομίσματος βάσης, στο οποίο τηρούνται τα λογιστικά βιβλία, ενόσω η προηγούμενη λογιστική χρήση δεν έχει κλείσει οριστικά.

➤ Οι υφιστάμενες μέθοδοι

Ανάλογα με τις ημερομηνίες μετάπτωσης και ισχύος που αποφασίστηκαν από την επιχείρηση και τις δυνατότητες των προγραμμάτων λογισμικού, προσφέρονται τέσσερις τεχνικές λύσεις. Καμία από τις λύσεις αυτές δεν παρουσιάζει νομικές,

φορολογικές ή λογιστικές δυσκολίες. Διακρίνουμε δύο περιπτώσεις:

1. Η λογιστική χρήση συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

❖ Μέθοδος 1

Η πρώτη λύση συνίσταται στη χρήση ενός λογισμικού, που θα επιτρέψει να διατηρηθεί η προηγούμενη χρήση σε Δραχμές, να ανοίξουν τα νέα βιβλία σε Ευρώ και, όταν γίνουν οι εγγραφές Ισολογισμού στην παλαιά χρήση Δραχμών, οι ίδιες εγγραφές να γίνουν στο νέο σύστημα σε Ευρώ.

Η μέθοδος αυτή επιτρέπει το άνοιγμα μιας λογιστικής χρήσης σε Ευρώ από την πρώτη ημέρα της χρήσης, χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η νομισματική μονάδα της προηγούμενης χρήσης και επειδή τα “εις νέον” είναι ακόμη προσωρινά και αποτελούν αντικείμενο αυτόματης διαχείρισης.

Στην πράξη, η λύση αυτή επιτρέπει τη μετατροπή σε Ευρώ των λογιστικών βιβλίων από την πρώτη ημέρα της χρήσης, με ταυτόσημες ημερομηνίες μετάπτωσης και ισχύος (01/01/2001 ή 01/01/2002).

❖ Μέθοδος 2

Η δεύτερη λύση συνίσταται στο άνοιγμα παράλληλων σετ μηχανογραφικών αρχείων, κατά την ημερομηνία της μετατροπής των λογιστικών βιβλίων μιας επιχείρησης σε Ευρώ

Το πρώτο σετ αρχείων επιτρέπει την καταχώρηση σε Δραχμές των εγγραφών που αναφέρονται στην αρχή της χρήσης, ενόσω η προηγούμενη χρήση δεν έχει κλείσει οριστικά. Κατά την ημερομηνία μετάπτωσης, εξάγεται Ισοζύγιο των λογαριασμών, που περιλαμβάνονται στα αρχεία Δραχμών, το οποίο μετατρέπεται σε Ευρώ για να αποτελέσει τα υπόλοιπα ανοίγματος των αρχείων σε Ευρώ, στα οποία οι μεταγενέστερες εγγραφές καταχωρούνται μόνο σε Ευρώ. Μόλις ενεργοποιηθεί το σετ αρχείων σε Ευρώ, θα απαγορευθεί η λογιστική καταχώρηση κάθε νέας εγγραφής στα αρχεία Δραχμών.

Στην πράξη, η λύση επιτρέπει τη μετατροπή των λογιστικών βιβλίων κατά τη διάρκεια της χρήσης, σε οποιαδήποτε στιγμή κατά τη μεταβατική περίοδο, με ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης ταυτόσημες, αλλά διαφορετικές από την πρώτη ημέρα της χρήσης. Η λύση αυτή μπορεί να παρουσιάζει πρακτικές δυσκολίες για τις λογιστικές υπηρεσίες και τους ορκωτούς λογιστές που παρακολουθούν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων, όπως και για όσες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν ολοκληρωμένο λογισμικό.

❖ Μέθοδος 2α

Η λύση αυτή είναι παράλληλη της μεθόδου 2. Το αρχείο σε Ευρώ ανοίγει από την πρώτη ημέρα της χρήσης με προσωρινά "εις νέον", για τη λογιστική απεικόνιση σε Ευρώ των πράξεων της νέας χρήσης. Τα αρχεία Δραχμών χρησιμοποιούνται μόνο για τη λογιστική καταχώρηση των εγγραφών κλεισίματος που αναφέρονται στην προηγούμενη χρήση. Η μέθοδος αυτή επιβάλλει μια "χειρόγραφη" διόρθωση των "εις νέον" υπολοίπων στα αρχεία Ευρώ, όταν η προηγούμενη χρήση έχει κλείσει οριστικά.

Επιτρέπει, συνεπώς, τη μετατροπή των λογιστικών βιβλίων από την έναρξη της χρήσης, είτε από την 01/01/2001 είτε από την 01/01/2002, με ταυτόσημες ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης.

❖ Μέθοδος 3

Η τρίτη λύση συνίσταται στη χρήση ενός λογισμικού ικανού να παράγει μηνιαία ενδιάμεσα Ισοζύγια με αλλαγή του νομίσματος βάσης, πράγμα που προϋποθέτει ότι το λογισμικό θα χρησιμοποιεί τα υπόλοιπα των Ισοζυγίων αυτών στη συνέχεια.

Πρέπει να επισημανθεί ότι αυτός ο τύπος λογισμικού είναι σήμερα σπάνιος και χρησιμοποιείται κυρίως από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Εξάλλου, δεν είναι βέβαιο ότι αυτός ο τύπος λογισμικού μπορεί να χειριστεί αλλαγή του νομίσματος βάσης. Εκτός αυτού, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα μηνιαία Ισοζύγια που καταρτίζονται από λογιστικό λογισμικό δεν είναι παρά πληροφοριακά στοιχεία, που το λογισμικό δεν αξιοποιεί για το υπόλοιπο της χρήσης. Η μέθοδος αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη σε οποιαδήποτε στιγμή της μεταβατικής περιόδου, με ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης ταυτόσημες, αλλά διαφορετικές από την πρώτη ημέρα της χρήσης.

❖ Μέθοδος 4

Η τέταρτη λύση οδηγεί σε υπολογισμούς αναδρομικά στις εγγραφές, που έχουν καταχωρηθεί λογιστικά σε Δραχμές στην αρχή της χρήσης της μετάπτωσης. Επιτρέπει στην επιχείρηση να κλείσει οριστικά την τελευταία χρήση σε Δραχμές, προτού πραγματοποιηθεί η μετατροπή σε Ευρώ. Η μέθοδος αυτή είναι χρήσιμη μόνο στην περίπτωση που η ημερομηνία ισχύος της μετάπτωσης δεν είναι η πρώτη ημέρα της χρήσης. Στην πράξη, η λογιστική χρήση ανοίγει σε Δραχμές και οι εγγραφές καταχωρούνται σε Δραχμές ως την ημερομηνία μετάπτωσης, που έχει αποφασίσει η επιχείρηση. Την ημερομηνία αυτή, το σύνολο των εγγραφών, που θα έχουν καταχωρηθεί λογιστικά σε Δραχμές από την αρχή της χρήσης, μετατρέπεται σε Ευρώ και καθορίζεται,

ενδεχομένως, για κάθε εγγραφή μια “στρογγυλοποίηση μετατροπής”. Όλες οι εγγραφές μετά την ημερομηνία μετάπτωσης καταχωρούνται λογιστικά σε Ευρώ.

Η μέθοδος αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ημερομηνία ισχύος προγενέστερη της 01/01/2001, αλλά ούτε για ημερομηνία ισχύος την 01/01/2002, εφόσον καμία εγγραφή σε Δραχμές δεν θα μπορεί πλέον να καταχωρηθεί μετά την ημερομηνία αυτή.

Σε όλες τις περιπτώσεις, είναι υποχρεωτικό από νομικής, λογιστικής και φορολογικής άποψης:

-Να διατηρηθούν τα ίχνη των αρχικών λογιστικών εγγραφών, διότι είναι οι μόνες έγκυρες.

-Να γίνει αρχειοθέτηση με μηχανογραφικό μέσο, που είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί αργότερα, των στοιχείων στην αρχική νομισματική τους μονάδα, ώστε να είναι εφικτή η χρήση τους, σε περίπτωση ελέγχου από ελεγκτές ή φορολογικές υπηρεσίες.

2. Η λογιστική χρήση δεν συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

❖ Πρώτη επιλογή: Μετατροπή των λογιστικών βιβλίων σε Ευρώ κατά τη μεταβατική περίοδο.

Σε αυτή την περίπτωση ισχύουν όσα και στην περίπτωση που η λογιστική χρήση συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

Στην πράξη:

- Αν η επιχείρηση επιθυμεί να μετατρέψει σε Ευρώ τη νομισματική μονάδα στην οποία τηρήθηκαν τα λογιστικά της βιβλία για την χρήση 2001, μπορεί να το πράξει μόνο με ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης μεταγενέστερες της 01/01/2001, έχοντας την δυνατότητα επιλογής μεταξύ:
  - Του ανοίγματος ενός δεύτερου λογιστικού σετ αρχείων (μέθοδος 2).
  - Της κατάρτισης μιας απλοποιημένης ενδιάμεσης κατάστασης (μέθοδος 3).
- Αν τα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης μετατραπούν κατά τη διάρκεια της χρήσης, με ημερομηνία ισχύος την πρώτη ημέρα της λογιστικής χρήσης 2001, πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος του “υπολογισμού αναδρομικά” (μέθοδος 4).
- Αν τα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης μετατραπούν την πρώτη ημέρα της λογιστικής χρήσης 2001, με ταυτόσημες

ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης, υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ:

- Του ανοίγματος της χρήσης σε Ευρώ με προσωρινά “εις νέον” (μέθοδος 1).
  - Του ανοίγματος ενός δεύτερου σετ αρχείων από την πρώτη ημέρα της χρήσης (μέθοδος 2α).
- Αν τα λογιστικά βιβλία μιας επιχείρησης μετατραπούν κατά τη διάρκεια της χρήσης, το αργότερο μέχρι 31/12/2001, με ταυτόσημες ημερομηνίες ισχύος και μετάπτωσης, υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ:
    - Του ανοίγματος ενός δεύτερου λογιστικού σετ αρχείων (μέθοδος 2).
    - Της κατάρτισης μιας απλοποιημένης ενδιάμεσης κατάστασης (μέθοδος 3).

❖ **Δεύτερη επιλογή: Μετατροπή των λογιστικών βιβλίων σε Ευρώ την 01/01/2002**

Η επιλογή αυτή δεν είναι η καλύτερη, είναι όμως η μόνη που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να περάσουν από ένα σύστημα “όλο Δραχμές” σε ένα σύστημα “όλο Ευρώ”, αν και δεν θα είναι δυνατόν να αποφευχθεί τελείως ο χειρισμός εισροών και εκροών σε Ευρώ, κατά τη μεταβατική περίοδο. Τότε, υπάρχει επιλογή μεταξύ:

- Του ανοίγματος ενός δεύτερου λογιστικού σετ αρχείων (μέθοδος 2).
- Της κατάρτισης μιας ενδιάμεσης κατάστασης την 01/01/2002 (μέθοδος 3).

ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

➤ ΟΜΑΔΑ 1Η (ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ)

Λογ. 10 – Λογ. 19 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Η δομή, η ονοματολογία και ο λογιστικός χειρισμός των λογαριασμών αυτών παραμένει ο ίδιος. Οι αντίθετοι λογαριασμοί των παγίων (αποσβεσμένα πάγια) εξακολουθούν να εμφανίζονται αφαιρετικά από την αξία κτίσης στον ισολογισμό. Οι ενδεχόμενες απαξιώσεις των παγίων στοιχείων που θα προκύψουν από την είσοδο του Ευρώ θα απεικονισθούν λογιστικά με τις γνωστές μεθόδους. (Πρόσθετες αποσβέσεις, Προβλέψεις για απαξίωση των παγίων κ.λπ.)

➤ ΟΜΑΔΑ 2Η (ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ)

Λογ. 20 – Λογ. 29 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Ο λογιστικός χειρισμός των αποθεμάτων εξακολουθεί να είναι ο ίδιος. Οι μέθοδοι αποτίμησης των αποθεμάτων χρησιμοποιούνται όπως και πριν, απλά η αποτίμηση των αποθεμάτων γίνεται στο νέο νόμισμα.

➤ ΟΜΑΔΑ 3Η (ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ)

Λογ. 30 – Λογ. 39 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Ο λογαριασμός (30) Πελάτες εμφανίζεται στον Ισολογισμό κατά τον ίδιο τρόπο. Το ίδιο και ο λογαριασμός (31) Γραμμάτια Εισπρακτέα. Ο λογαριασμός (32) Παραγγελίες στο εξωτερικό, θα εξακολουθήσει να μεταφέρεται στον κατά τα γνωστά λογαριασμό των αποθεμάτων. Από 01/01/2001 για τις συναλλαγές που γίνονται με τις χώρες τις Ε.Ε. και πιο συγκεκριμένα με αυτές που τα νομίσματά τους έχουν καθορισθεί αμετάκλητες ισοτιμίες με το Ευρώ δεν υπάρχουν συναλλαγματικές διαφορές ούτε χρεωστικές, ούτε πιστωτικές. Η έλλειψη συναλλαγματικού κινδύνου είναι ένα ακόμη πλεονέκτημα του ενιαίου νομίσματος. Ο λογαριασμός (38) Χρηματικά Διαθέσιμα και πιο συγκεκριμένα, ο λογαριασμός (38.00) Ταμείο, θα εξακολουθήσει να λειτουργεί όπως λειτουργούσε. Όμως το έτος 2002 όπου για το πρώτο δίμηνο οι συναλλαγές μπορούν να γίνονται σε δύο νομίσματα, λόγω της παράλληλης κυκλοφορίας, το εθνικό σχέδιο μετάβασης όρισε να λειτουργεί και υπολογαριασμός Ταμείου σε Δραχμές. Επομένως, για την κάλυψη των αναγκών του δίμηνου μεταβατικού διαστήματος ο

λογαριασμός Ταμείο θα παρακολουθείται και σε λογαριασμό Τάξεως στις συναλλαγές.

**➤ ΟΜΑΔΑ 4Η (ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ-ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)**

Λογ. 40 – Λογ. 48 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Η ομάδα των κεφαλαίων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων θα υποστεί σημαντικές μεταβολές μετά την είσοδο του Ευρώ. Σχετικά με τα κεφάλαια των εταιρειών ισχύουν πλέον τα εξής:

-Καθορίζονται ελάχιστα ποσά κεφαλαίων εκπεφρασμένα σε Ευρώ.

Πιο συγκεκριμένα:

ΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (Υφιστάμενες την 01/01/2002)	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: 60.000 Ευρώ έως (-2,5%) δηλαδή: 20.445.000 Δραχμές έως 19.933.875 Δραχμές
---	---

ΓΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Υφιστάμενες την 01/01/2002)	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: 18.000 Ευρώ ΕΩΣ (-2,5%) δηλαδή: 6.133.500 Δραχμές έως 5.980.163 Δραχμές
--	---

Η προσαρμογή πρέπει να γίνει μέχρι την 31/12/2003.

-Καθίσταται πρακτικά αναγκαία η μετατροπή της ονομαστικής τιμής των μετοχών των Α.Ε. και η αξία των μερίδων συμμετοχής των εταιριών των Ε.Π.Ε., σε ακέραιο αριθμό Ευρώ.

Ως μετατροπή κεφαλαίου δεν εννοούμε μόνο την απλή έκφραση του κεφαλαίου και των μετοχών ή μεριδίων συμμετοχής των εταιριών σε Ευρώ αλλά τη μεταβολή του νομίσματος που απεικονίζεται στο καταστατικό της εταιρείας.

Ο λογαριασμός (41) Διαφορές Αναπροσαρμογής θα αναλυθεί σε υπολογαριασμούς, όπου εκεί θα εμφανιστούν όλες οι διαφορές των στρογγυλοποιήσεων κατά την μετατροπή των αριθμητικών δεδομένων από Δραχμές σε Ευρώ του τελευταίου ισολογισμού, που θα είναι εκφρασμένος σε Δραχμές και θα μετατραπεί σε Ευρώ. (Ισολογισμός λήξεως σε Δραχμές-Ευρώ). Ο λογαριασμός (43) Ποσά προοριζόμενα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, ίσως χρησιμοποιηθεί προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες εξασφάλισης της ακέραιας τιμής σε Ευρώ των μετοχών και των εταιρικών μεριδίων. Ο λογαριασμός (44) Προβλέψεις, θα

χρησιμοποιηθεί ενδεχομένως από τις επιχειρήσεις οι οποίες θα κάνουν προβλέψεις για το κόστος μετάβασης στο Ευρώ.

➤ **ΟΜΑΔΑ 5Η (ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)**

Λογ. 50 – Λογ. 59 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Η ομάδα των λογαριασμών των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων λόγω του Ευρώ, θα κινηθεί περισσότερο όλο το έτος 2001. Στην ομάδα αυτή θα αποτιμηθούν όλες εκείνες οι υποχρεώσεις που υπήρχαν κατά την 31/12/2000 αλλά και όλο το έτος 2001 και που θα είναι εκφρασμένες σε Ευρώ. Κατά την αποτίμηση οι διαφορές που θα προκύψουν θα εμφανισθούν αντίστοιχα στους υπολογαριασμούς του λογαριασμού (81) Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα, αλλά και σε λογαριασμούς Τάξεως.

➤ **ΟΜΑΔΑ 6Η (ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ)**

Λογ. 60 – Λογ. 69 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Οι λογαριασμοί των οργανικών εξόδων κατ' είδος θα κινηθούν όπως μέχρι τώρα. Ο λογαριασμός (68) Προβλέψεις θα χρειαστεί να συγκεντρώσει όλα εκείνα τα ποσά που αφορούν ενδεχομένως προβλέψεις για το κόστος μετάβασης στο Ευρώ, σε αντίστοιχους υπολογαριασμούς.

➤ **ΟΜΑΔΑ 7Η (ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ)**

Λογ. 70 – Λογ. 79 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Οι λογαριασμοί εσόδων θα τηρηθούν όπως μέχρι τώρα. Απλά από 01/01/2002 τα αριθμητικά τους μεγέθη θα απεικονίζονται σε Ευρώ.

➤ **ΟΜΑΔΑ 8Η (ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ)**

Λογ. 80 – Λογ. 88 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Οι λογαριασμοί της ομάδας αυτής θα λειτουργήσουν όπως λειτουργούσαν. Σε υπολογαριασμούς των 81.00 (Έκτακτα και ανόργανα έξοδα) και 81.01 (Έκτακτα και ανόργανα έσοδα) θα εμφανισθούν οι συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες θα προκύψουν κατά την αποτίμηση των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων και που είναι εκπεφρασμένες σε Ευρώ. Η λογιστική και φορολογική αντιμετώπιση των συναλλαγματικών αυτών διαφορών είναι αυτή που προβλέπεται

από την κείμενη νομοθεσία χωρίς παρέκκλιση. Αυτό σημαίνει ότι οι συναλλαγματικές διαφορές που θα προκύψουν από την αποτίμηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων που είναι εκτεφρασμένες σε Ευρώ θα αντιμετωπισθούν όπως οι υπόλοιπες συναλλαγματικές διαφορές που θα θεωρηθούν έκτακτα έσοδα στη χρήση που θα προκύψουν.

➤ **ΟΜΑΔΑ 9Η (ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ)**

Λογ. 90 – Λογ. 99 (Ε.Γ.Λ.Σ.)

Η αναλυτική λογιστική θα εξακολουθήσει και μετά το Ευρώ να κινείται σε ανεξάρτητο κύκλωμα λειτουργίας. Έντονο πρόβλημα θα υπάρξει κατά την στρογγυλοποίηση των ποσών στα κέντρα κόστους και στα κόστη κατ' είδος κυρίως εάν αυτά είναι χαμηλής αξίας. Το πρόβλημα αυτό θα προκύψει χρονικά κατά τη στιγμή της μετατροπής και κατά την απογραφή έναρξης των ειδών. Οι διαφορές αυτών των στρογγυλοποιήσεων θα καταχωρούνται σε υπολογαριασμούς της Ομάδας 9, πάλι δηλαδή στο ανεξάρτητο κύκλωμα.

Σε όλες τις επιχειρήσεις η μετατροπή των αριθμητικών στοιχείων των λογαριασμών από Δραχμές σε Ευρώ θα πρέπει να ξεκινήσει από τους λογαριασμούς εκείνους οι οποίοι έχουν την μεγαλύτερη ανάλυση και να συνεχίσει σταδιακά και στους υπόλοιπους λογαριασμούς με την μικρότερη ανάλυση μέχρι η διαδικασία αυτή να καταλήξει στους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΦΕΛΗ

Η Ελληνική επιχείρηση και η ενιαία αγορά

Οι επιχειρήσεις προσανατολίζονται στην υποστήριξη του Ευρώ γιατί:

- Εξασφαλίζει χαμηλότερα επιτόκια, άρα χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης.
- Οδηγεί σε υγιή δημοσιονομικά, άρα σε χαμηλότερη φορολογία.
- Προσδίδει στην ενιαία αγορά μέγιστη αποτελεσματικότητα και νομισματική σταθερότητα στο εσωτερικό της.
- Διευκολύνει σημαντικά το εμπόριο στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγώντας σε θεσμικό εκσυγχρονισμό και μεγαλύτερες ταχύτητες στην κυκλοφορία αγαθών.
- Εξαλείφει το κόστος μετατροπής από νόμισμα σε νόμισμα.
- Εξαλείφει την αβεβαιότητα σχετικά με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και βοηθά τις επιχειρήσεις να περιορίσουν τις δαπάνες που πραγματοποίησαν σε πράξεις κάλυψής τους έναντι συναλλαγματικών κινδύνων.
- Επιτρέπει στις επιχειρήσεις να ελέγχουν και να συγκρίνουν το κόστος τους.
- Η διαφάνεια των τιμών και ο ανταγωνισμός βοηθά στην διατήρηση ενός περιβάλλοντος χαμηλών τιμών, χωρίς πληθωριστικές προσδοκίες.
- Διεθνοποιεί τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- Ενοποιεί την Ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά, τα χρηματιστήρια και τις αγορές ομολόγων προσφέροντας μεγάλες δυνατότητες στις επιχειρήσεις με όραμα για ανάπτυξη.
- Οι επιχειρήσεις που βρίσκουν πρώτες νέες ευκαιρίες μέσω του Ευρώ, είναι αυτές που ασχολούνται με το διεθνές εμπόριο. Το Ευρώ μπορεί να προσφέρει προσβάσεις σε νέες αγορές, απλοποιώντας τις διαδικασίες και ελαχιστοποιώντας το κόστος των διεθνών συναλλαγών.

Η ευκολότερη πρόσβαση στην ενιαία αγορά επηρεάζει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις εγχώριες αγορές, αφού διευκολύνει την πρόσβαση σ' αυτές, ξένων ανταγωνιστών. Οι επιχειρήσεις πρέπει να εκτιμήσουν αν η εισαγωγή του Ευρώ εντείνει τον ανταγωνισμό στο κλάδο τους, αν ναι, να εκτιμήσουν πως επηρεάζονται οι ίδιες, είτε λόγω των αυξημένων εισαγωγών, είτε λόγω αμέσων επενδύσεων από τρίτες χώρες. Το Ευρώ

ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επανεξετάσουν και να οργανώσουν ορθολογικά τη διάρθρωση του συστήματος πωλήσεών τους. Οι εξαγωγές στην ενιαία αγορά μπορούν να θεωρούνται ως εγχώριες πωλήσεις, οπότε απαιτούνται νέα δίκτυα διανομής για τις νέες αγορές. Η κυκλοφορία του Ευρώ συμπίπτει με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου με νόμισμα το Ευρώ διευκολύνει την άμεση πρόσβαση στις Ευρωπαϊκές αγορές, μειώνει δε την ανάγκη για διαμεσολαβητές.

Η διείσδυση σε νέες αγορές στην Ευρωζώνη δημιουργεί την ανάγκη προσαρμογής των προϊόντων σύμφωνα με τα καθιερωμένα πρότυπα ποιότητας, συσκευασίας, ώστε να ικανοποιούν τις ανάγκες διαφορετικών κατηγοριών πελατών. Το Ευρώ οδηγεί σε εντονότερο ανταγωνισμό και μεγαλύτερη διαφάνεια στις τιμές στην ενιαία αγορά και πίεση στις τιμές, ειδικώς στα τυποποιημένα προϊόντα. Οι επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμόσουν ορισμένα προϊόντα, έτσι ώστε να καθιερώσουν νέα, εμπορικώς αποδεκτά επίπεδα τιμών, ή να είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν όξυνση του ανταγωνισμού.

Ο έντονος ανταγωνισμός στο εσωτερικό της ενιαίας Ευρωπαϊκής αγοράς, αναγκάζει τις επιχειρήσεις να αναζητούν νέες μεθόδους διαφοροποίησης, βασισμένες σε παράγοντες άλλους από το προϊόν ή την τιμή. Οι επιχειρήσεις μπορούν να επικεντρώσουν το ενδιαφέρον τους στην ικανοποίηση του πελάτη, με βελτιώσεις στο επίπεδο της εξυπηρέτησης με πελατοκεντρικό σχεδιασμό. Οι διαφορές των τιμών εντός της ενιαίας αγοράς θα αμβλυνθούν, οι τιμές θα συγκλίνουν. Δεν πρόκειται όμως να ταυτιστούν, λόγω πολιτισμικών διαφοροποιήσεων, διαφορών στη φορολογία, το εργατικό κόστος, το κόστος μεταφοράς, ασφάλισης, αποθήκευσης, τραπεζικής διαμεσολάβησης και διαφόρων δικαιωμάτων αντιπροσώπευσης, μεσολάβησης κ.λπ. Το Ευρώ διευκολύνει την σύγκλιση τιμών, καθιστώντας ευκολότερη τη σύγκριση τιμών ομοειδών προϊόντων σε διαφορετικές χώρες.

Ευρώ και προμήθειες της επιχείρησης

Η μετάβαση στο Ευρώ παρέχει σημαντικές ευκαιρίες σε ότι αφορά στην οργάνωση των προμηθειών για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων. Το Ευρώ ενθαρρύνει τη συνεργασία με μη εγχώριους προμηθευτές. Οι προμήθειες της επιχείρησης κοστίζουν φθηνότερα, καθώς η διαφάνεια των τιμών οδηγεί σε όξυνση του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών. Το Ευρώ σε κάθε περίπτωση παρέχει λιγότερες διακυμάνσεις του κόστους των προμηθειών.

Το Ευρώ και η διαχείριση διαθεσίμων της επιχείρησης

Η μείωση του αριθμού των νομισμάτων που χρησιμοποιούνται σήμερα στην ενιαία αγορά οδηγεί στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης διαθεσίμων για τις Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Για παράδειγμα, δεν είναι πλέον απαραίτητο να ελέγχονται τα ημερήσια υπόλοιπα στα διάφορα νομίσματα. Η υιοθέτηση του Ευρώ από την επιχείρηση:

- Μειώνει τον όγκο εργασίας.
- Μειώνει το μέσο διακρατούμενο αναγκαίο σε τραπεζικούς λογαριασμούς υπόλοιπο, κάτι που οδηγεί σε μειωμένες ανάγκες για κεφάλαιο κινήσεως.
- Μειώνει το κόστος των συναλλαγών, καθώς εξαλείφει τις συναλλαγματικές διαφορές και το κόστος μετατροπής.
- Μειώνει τον αριθμό των λογιστικών καταχωρήσεων, που συνεπάγεται η διαχείριση πολλών διαφορετικών νομισμάτων.

Πλεονεκτήματα στο εξαγωγικό εμπόριο από τη χρήση του Ευρώ

- Διαπραγμάτευση τιμών σε Ευρώ.
- Τιμολόγηση σε Ευρώ.
- Συμβάσεις πώλησης – εξαγωγής σε Ευρώ.
- Εξάλειψη του κόστους κάλυψης έναντι συναλλαγματικών κινδύνων.
- Εξοικονόμηση πολύτιμου χρόνου στην οικονομική διεύθυνση, καθώς δεν υφίσταται ανάγκη παρακολούθησης της έκθεσης σε κινδύνους και της σχέσης κόστους – απόδοσης για κάθε συναλλαγή.
- Απλοποίηση στην διαπίστωση των εμπορικών αποτελεσμάτων από τον επιχειρηματία αφού δεν υπάρχουν συναλλαγματικές διακυμάνσεις.
- Δεν υπάρχει η ανάγκη για δικαιολόγηση κακών εκτιμήσεων για την εξέλιξη των συναλλαγματικών ισοτιμιών, που πολλές φορές οδηγεί σε εκτός αγοράς κλεισίματα προθεσμιακής τιμής δραχμοποίησης.
- Οι επιχειρήσεις παρακολουθούν τα υπόλοιπα των τραπεζικών λογαριασμών τους σε διάφορα νομίσματα, ώστε να περιορίζεται η υπερβολική ρευστότητα με χαμηλή οικονομική απόδοση ή να αποφεύγονται αρνητικά υπόλοιπα από υπεραναλήψεις, που έχουν συνήθως υψηλό κόστος.

Η παρακολούθηση αυτή και η αναγκαία διαχείριση απαιτεί καθημερινή ενασχόληση και συνεχή επαφή με την τράπεζα. Απαιτεί όμως μεγάλα ποσά δεσμευμένα, ως αναγκαία υπόλοιπα.

Το Ευρώ βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης μετρητών, επιτρέποντας τον άμεσο συμψηφισμό χρεώσεων και πιστώσεων. Στην πράξη χρησιμοποιείται ένας μόνο τραπεζικός λογαριασμός σε Ευρώ, με μικρότερες ανάγκες διακράτησης αναγκαίων υπολοίπων, άρα και μικρότερο κόστος διαχείρισης του.

Η συγκέντρωση των εισπράξεων και πληρωμών σε ένα λογαριασμό αυξάνει την αποτελεσματικότητα, αποφεύγονται οι τραπεζικές προμήθειες από συναλλαγές και μετατροπές συναλλάγματος.

Ευρώ και χρηματοδότηση της επιχείρησης

Η χρηματοδότηση για κεφάλαιο κινήσεως και επενδύσεις είναι ιδιαίτερα σημαντική υπόθεση για όλες τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Η χρηματοδότηση, καθίσταται φθηνότερη αλλά εξαρτάται από τη γενική πολιτική των Ελληνικών τραπεζών και την ικανότητα τους να περιορίσουν το κόστος κατά τεκμήριο υψηλό για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα κόστος λειτουργίας του σε όρους διαφοράς μεταξύ του επιτοκίου καταθέσεων και του αντίστοιχου χορηγήσεων, αλλά και στη δυνατότητα να παρουσιάσουν πολύ εξειδικευμένα και καινοτομικά χρηματοδοτικά προγράμματα.

Η εισαγωγή του Ευρώ οδηγεί στη δημιουργία μεγαλύτερων κεφαλαιαγορών, με περισσότερη ρευστότητα και διαφοροποίηση. Το Ευρώ ευνοεί την ανάπτυξη νέων μεθόδων χρηματοδότησης, όπως τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου, αναβαθμίζει μορφές εξωτραπεζικής χρηματοδότησης, όπως Συμβάσεις Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing), Συμβάσεις Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring), Συμβάσεις Δικαιόχρησης (Franchising).

Ευρώ και μέσα πίστωσης και πληρωμών

Μεταχρονολογημένες επιταγές σε Δραχμές με ημερομηνία έκδοσης 2002 είναι άκυρες, καθώς όλοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί από 1η Ιανουαρίου του 2002 έχουν μετατραπεί σε Ευρώ, στο σώμα δε της επιταγής, ως κύριο στοιχείο της έκδοσής της, αναφέρεται το νόμισμα, Δραχμή που συνοδεύει το ποσό αριθμητικώς και ολογράφως. Κυκλοφορούσες με ημερομηνία εμφάνισης πέραν της 31/12/2001 μεταχρονολογημένες επιταγές μπορούν να αντικατασταθούν με αντίστοιχες σε Ευρώ, στα πλαίσια της καλής πίστης των συναλλαγών, των χρηστών ηθών, της απρόβλεπτης μεταβολής των συνθηκών. Διαφορετικά, πρέπει να επιδιωχθεί η εντός του 2001 διαμαρτύρησή τους, η επιταγή είναι πληρωτέα "επί τη εμφανίσει".

Μεταχρονολογημένη επιταγή σε Ευρώ μπορεί να εκδοθεί και δεν εναντιώνεται στην πρακτική των συναλλαγών στην εγχώρια αγορά με μετατροπή του δραχμικού τραπεζικού, τρεχούμενου λογαριασμού σε Ευρώ ή με άνοιγμα καινούργιου λογαριασμού σε Ευρώ, οπότε η τράπεζα χορηγεί βιβλιάριο επιταγών σε Ευρώ. Η μεταχρονολογημένη επιταγή με ημερομηνία εμφάνισης μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή από την τράπεζα, ως ενέχυρο, για προεξόφληση, ή για είσπραξη. Η μεταχρονολογημένη επιταγή είναι Ελληνικό φαινόμενο, ίσως προς εξαγωγή στην ενιαία αγορά, στην οποία κατά κανόνα δεν υφίσταται. Πρόκειται για τυπική περίπτωση υποκατάστασης μέσου πίστεως από μέσο πληρωμής.

Επιταγή σε Δραχμές με ημερομηνία έκδοσης μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2001 θα εξοφλούνται κανονικά εντός του 2002 σε Ευρώ.

Συναλλαγματική και γραμμάτιο εις διαταγή, ως έχοντα ημερομηνία έκδοσης εντός του 2001 και ημερομηνία εμφάνισης μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 συμπληρωμένα στο σώμα τους, διατηρούν την εγκυρότητα τους και μπορεί να γίνουν αποδεκτά από την τράπεζα, ως ενέχυρο, για προεξόφληση, ή προς είσπραξη.

Η εισαγωγή του Ευρώ δεν επηρεάζει τις συμβάσεις δανείων που έχουν συναφθεί σε Δραχμές πριν από την 1η Ιανουαρίου 2001. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2001 οι συμβάσεις δανείων μπορούν να μετατραπούν σε Ευρώ, αφού προηγηθεί συμφωνία με τον αντισυμβαλλόμενο. Από 01/01/2002, η μετατροπή αυτή θα γίνεται αυτόματα.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Τα πλεονεκτήματα του Ευρώ δεν θα μετρηθούν με όρους αύξησης των μισθών ή άμεσης πτώσης των τιμών ή των φόρων. Η μετάβαση στο Ευρώ αποτελεί κατ' αρχάς το αποτέλεσμα - στο οποίο κατέληξαν οι οικονομολόγοι και οι πολιτικοί - της αλληλεξάρτησης των οικονομιών, της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογικής προόδου. Ωστόσο, το νόμισμα είναι μόνο ένα μέσο. Η επίδρασή του θα εξαρτηθεί από την ικανότητα των θεσμών και των πολιτικών να το διαχειριστούν σωστά και να το χρησιμοποιήσουν για την προώθηση της γενικής ευημερίας. Η δημιουργία του Ευρώ δεν σημαίνει και απαλλαγή από την ανάγκη εφαρμογής συγκεκριμένης πολιτικής. Ακριβώς το αντίθετο.

Μπορούμε να απαριθμήσουμε πάνω από είκοσι δυνητικά πλεονεκτήματα του Ευρώ και να τα καταχωρίσουμε σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

A. ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1. Μείωση συναλλαγματικού κόστους

Όταν οι ιδιώτες ταξιδεύουν, όταν οι επιχειρήσεις κάνουν εισαγωγές ή εξαγωγές, πρέπει να πληρώνουν έξοδα μετατροπής συναλλάγματος. Η μετατροπή ενός νομίσματος σε άλλο επιβαρύνεται με προμήθεια 2,5%. Στο εσωτερικό της ζώνης του Ευρώ, τα έξοδα μετατροπής συναλλάγματος απλούστατα θα καταργηθούν.

2. Μείωση της δαπάνης για την κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου

Οι επιχειρήσεις δεν πληρώνουν μόνο έξοδα μετατροπής συναλλάγματος. Υφίστανται και τον κίνδυνο μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών, λόγω διακυμάνσεων, στο διάστημα που θα περάσει από τη στιγμή της υπογραφής μέχρι τη στιγμή του διακανονισμού, κάτι που μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες. Αν το νόμισμα της χώρας όπου γίνεται η αγορά υποτιμηθεί, η επιχείρηση θα υποστεί την υποτίμηση. Υπάρχουν οικονομικά μέσα για να προστατευθεί κάποιος απ' αυτούς τους κινδύνους, αλλά δεν είναι δωρεάν. Αντιπροσωπεύουν πρόσθετη δαπάνη 1-2% επί του τζίρου. Για τις χώρες της ζώνης Ευρώ, αυτή η κάλυψη θα είναι άχρηστη. Το 70% των εξαγωγών των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων είναι προστατευμένο από τις νομικές διακυμάνσεις χάρη στο Ευρώ.

3. Μείωση της δαπάνης διασυνοριακών μεταβιβάσεων.

Κάθε διασυνοριακή πληρωμή στοιχίζει, όχι μόνο εξαιτίας των δαπανών μετατροπής συναλλάγματος, αλλά κυρίως λόγω των ανεπαρκών συστημάτων μεταβίβασης χρημάτων. Αρχικά, το κόστος αυτό θα μειωθεί λόγω της εξάλειψης του συναλλαγματικού κόστους, αλλά ευελπιστούμε ότι οι τράπεζες θα μπορούν να εφαρμόσουν πιο αποδοτικά και λιγότερο δαπανηρά συστήματα απ' αυτά που ήδη υπάρχουν.

4. Μείωση του κόστους των τραπεζικών υπηρεσιών.

Μέχρι πριν από λίγο καιρό, οι τραπεζικές αγορές ήταν πολύ απομονωμένες. Ήταν πολύ δύσκολο για την τράπεζα μιας χώρας να εγκατασταθεί σε μια άλλη χώρα. Τρεις παράγοντες θ' αλλάξουν ριζικά αυτή την κατάσταση: η ευρωπαϊκή νομοθεσία απλουστεύει την εγκατάσταση τραπεζών στα διάφορα εδάφη της Ένωσης. Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου εξασφαλίζει τη διάδοση των παρεχόμενων υπηρεσιών πέρα από τα σύνορα. Τέλος, το Ευρώ θα διευκολύνει τη σύγκριση παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. Στον τομέα των εναέριων μεταφορών, ο ανταγωνισμός θα πρέπει να επιφέρει αισθητή μείωση των τιμών.

5. Βελτίωση της ποιότητας των τραπεζικών υπηρεσιών.

Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, ο ανταγωνισμός θα διευκολύνει τον καταναλωτή στην επιλογή τράπεζας. Τα τραπεζικά καταστήματα θα πρέπει να δώσουν μεγάλη προσοχή στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών για να διατηρήσουν την πελατεία τους.

6. Διαφάνεια τιμών και ανταγωνισμός.

Η ύπαρξη κοινού νομίσματος θα επιτρέψει στις επιχειρήσεις να συγκρίνουν ευκολότερα τις τιμές των προμηθευτών τους, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό μεταξύ τους, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την πτώση των τιμών πώλησης. Ο καταναλωτής θα μπορεί να αναζητήσει τα προϊόντα εκεί όπου υπάρχουν οι φθηνότερες αγορές.

B. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

7. Κατάργηση των ενδοευρωπαϊκών συναλλαγματικών κρίσεων.

Η εξάλειψη των εθνικών νομισμάτων καταργεί de facto τις συναλλαγματικές κρίσεις και αποτρέπει τις υποτιμήσεις και ανατιμήσεις, σημαντικές μερικές φορές, που έχουν γίνει κατά τη διάρκεια ισχύος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος. Ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και η κοινή νομισματική πολιτική θα έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του πληθωρισμού και των δημοσιονομικών ανισορροπιών, διασφαλίζοντας έτσι τη διατήρηση της αγοραστικής αξίας του Ευρώ.

8. Καλύτερη διαχείριση συναλλαγματικών αποθεμάτων.

Για να μπορέσει να διαχειριστεί την πορεία των τιμών συναλλάγματος, κάθε κεντρική τράπεζα θα πρέπει να παγώσει τα αποθέματα για να είναι σε θέση να ρυθμίσει την προσφορά και τη ζήτηση του νομίσματός της στις διεθνείς αγορές. Αυτό θα είναι πάντοτε απαραίτητο για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αλλά τα χρήματα που θα διακυβεύονται, στο σύνολο τους, θα είναι λιγότερα, απελευθερώνοντας έτσι τα παγωμένα κεφάλαια για άλλες χρήσεις.

9. Μείωση της διαφοράς επιτοκίων.

Το δεύτερο μέσο διαχείρισης των συναλλαγματικών ισοτιμιών είναι τα επιτόκια. Τα μειονεκτήματα των σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών και της ελλειμματικής δημοσιονομικής πολιτικής είναι η μεταβολή των επιτοκίων για να αντισταθμίζονται οι διαφορές πληθωρισμού. Έτσι, σε περιόδους έντασης στις αγορές συναλλάγματος, η διαφορά μεταξύ των επιτοκίων μπορούσε να φτάσει μέχρι και τις 10 μονάδες. Οι συνέπειες για τον προϋπολογισμό του κράτους, την κατανάλωση ή τις επενδύσεις είναι προφανείς. Με ενιαία συναλλαγματική και νομισματική πολιτική, οι διαφορές μεταξύ των επιτοκίων θα εξαφανιστούν στις χώρες της ζώνης του Ευρώ.

10. Μείωση του ύψους των επιτοκίων.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθωρισμός τόσο μεγαλύτερα είναι τα δημοσιονομικά ελλείμματα και τόσο υψηλότερα είναι τα επιτόκια. Όσο μικρότερη είναι μια χώρα τόσο περισσότερο τα επιτόκιά της εξαρτώνται από αυτά του υπόλοιπου κόσμου και αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα με τα επιτόκια της χώρας από την οποία

εξαρτώνται περισσότερο. Και εδώ η αντιπληθωριστική διαχείριση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και ο έλεγχος των ελλειμμάτων θα συμβάλλει στη μείωση του ύψους των επιτοκίων.

11. Περιορισμός της ρευστότητας των επιτοκίων.

Η οικονομική, νομισματική και δημοσιονομική διάσταση της ζώνης του Ευρώ θα επιτρέψει στην Ευρώπη να έχει μεγαλύτερη αυτονομία και βαρύτητα σε σχέση με τις υπόλοιπες οικονομίες του κόσμου. Χάρη σ' αυτό, τα επιτόκιά της θα μπορούν να ελέγχονται καλύτερα.

12. Πτώση των πραγματικών επιτοκίων.

Επειδή, σε παγκόσμιο επίπεδο, τα κεφάλαια δεν επαρκούν, όσο μεγαλύτερη ανάγκη κεφαλαίων έχει μια χώρα τόσο πιο υψηλά πραγματικά επιτόκια πρέπει να πληρώσει (το πραγματικό επιτόκιο είναι η διαφορά ανάμεσα στο αναγραφόμενο ή ονομαστικό επιτόκιο και το ποσοστό του πληθωρισμού). Ο περιορισμός των ελλειμμάτων μειώνει τις ανάγκες των κρατών για κεφάλαια που θα τα χρηματοδοτήσουν, επομένως και τη ζήτηση κεφαλαίων, συνεπώς την τιμή, δηλαδή το επιτόκιο. Επιπλέον, η ζώνη του Ευρώ αυξάνει τη δυνητική ζήτηση κεφαλαίων στο εσωτερικό της, μειώνοντας ταυτόχρονα την απόσταση ανάμεσα στην προσφορά και την ζήτηση, ωθώντας έτσι στην πτώση των τιμών.

13. Καλύτερος έλεγχος των δημόσιων δαπανών και εσόδων.

Ευνοώντας την δημοσιονομική ισορροπία, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση επιτρέπει τη μείωση του δημόσιου χρέους και, επομένως, του κόστους του στον προϋπολογισμό. Σε μερικές χώρες, τα τοκοχρεολύσια αντιπροσωπεύουν μέχρι και το 10% του Α.Ε.Π. Τα ποσά αυτά επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό επιβάλλοντας νέους φόρους ή μείωση των δαπανών. Τελικά, η μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους δίνει ένα περιθώριο ελιγμών στα κράτη, είτε για να μειώσουν τους φόρους είτε για να αυξήσουν τις δαπάνες. Ομοίως, η καλύτερη διαχείριση της οικονομίας και ο μεγαλύτερος ανταγωνισμός ευνοούν την ανάπτυξη, η οποία με τη σειρά της ευνοεί την απασχόληση. Μεγαλύτερη ανάπτυξη και περισσότερες θέσεις εργασίας οδηγούν αυτομάτως σε μεγαλύτερα φορολογικά έσοδα και μικρότερες κοινωνικές δαπάνες.

14. Περιορισμός των κερδοσκοπικών επιθέσεων.

Το εύρος των χρηματοπιστωτικών αγορών σε Ευρώ και η οικονομική βαρύτητα της Ευρώπης θα της επιτρέψουν να παίζει

σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών και τη διαχείρισή τους. Αν η πολιτική βαρύτητα της Ευρώπης εξελιχθεί με τον ίδιο τρόπο, αυτό θα μπορούσε να έχει θετικές επιπτώσεις στο σύνολο των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών.

15. Μείωση του κινδύνου στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

Μια επιχείρηση γενικώς επενδύει για πολλά χρόνια (10 έως 20 χρόνια μερικές φορές). Όσο μεγαλύτεροι είναι οι κίνδυνοι που θα έχει να αντιμετωπίσει, τόσο μεγαλύτερη θα πρέπει να είναι και η απόδοση της επένδυσής της. Στην αντίθετη περίπτωση, η εταιρία μπορεί να χρεοκοπήσει ή να προτιμήσει να χρησιμοποιήσει τα κεφάλαιά της σε χρηματοοικονομικές αγορές αντί να τα επενδύσει στην παραγωγή. Η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου θα καταργήσει ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα για τις διασυνοριακές επενδύσεις στην Ευρώπη. Η υγιής διαχείριση του προϋπολογισμού των κρατών και η αντιπληθωριστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας θα περιορίσουν δύο ακόμη κινδύνους: τις δημοσιονομικές ανισορροπίες και την άνοδο των τιμών. Αυτό θα συμβάλλει στη μείωση του κόστους των επενδύσεων και, επομένως, στην πτώση του κόστους απόσβεσης, με αποτέλεσμα την αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων, κάτι που είναι θετικό για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

16. Συνέπειες για τις επενδύσεις, την κατανάλωση, την απασχόληση

Μελετώντας τα παραπάνω μπορεί εύκολα κανείς να κατανοήσει ποιες είναι οι θετικές συνέπειες για τις επενδύσεις, τη κατανάλωση και την απασχόληση από τη χρήση του Ευρώ. Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν δε διαφέρουν σε τίποτα από όσα έχουν ήδη αναφερθεί.

Γ. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

17. Εισοδήματα από εκδοτικό προνόμιο.

Εισοδήματα από εκδοτικό προνόμιο ονομάζουμε τα εισοδήματα που προέρχονται από τη δυνατότητα έκδοσης χρήματος, η ονομαστική αξία του οποίου είναι χαμηλότερη από το κόστος παραγωγής. Σε διεθνές επίπεδο, αυτό σημαίνει ότι, αν μια χώρα μπορεί να εκδώσει ένα νόμισμα διεθνώς αποδεκτό, επιτυγχάνει ένα πλεονέκτημα. Έτσι, θα είναι πιο εύκολο για μια ευρωπαϊκή επιχείρηση να κάνει εισαγωγές ή εξαγωγές σε Ευρώ, πράγμα που τη διασφαλίζει από τον συναλλαγματικό κίνδυνο και διευκολύνει τη

χρηματοδότησή της. Επίσης, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ήταν θεωρητικώς δυνατό να πληρώσει τα χρέη της εκδίδοντας νόμισμα, αντί να δανειστεί από τον υπόλοιπο κόσμο. Πλεονέκτημα που χρησιμοποιούν εδώ και καιρό οι Ηνωμένες Πολιτείες, με το δολάριο.

18. Σταθεροποίηση των τιμών των εισαγωγών.

Πολλά από τα προϊόντα που εισάγουν οι χώρες της Ένωσης προέρχονται από χώρες με τις οποίες η Ευρώπη έχει ειδικούς δεσμούς και μερικές φορές και σύμφωνα συνεργασίας: χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης, χώρες της Μέσης Ανατολής, της Αφρικής, της Καραϊβικής, του Ειρηνικού. Πολλές από αυτές χρησιμοποιούν το δολάριο ως νόμισμα πληρωμής ή πωλούν πρώτες ύλες, όπως το πετρέλαιο, που αποτιμώνται σε δολάρια. Αυτό σημαίνει ότι οι τιμές των προϊόντων τους κυμαίνονται ανάλογα με την τιμή του δολαρίου, κάτι που δημιουργεί πρόβλημα στους εισαγωγείς. Όλοι μας έχουμε δει, για παράδειγμα στην τιμή της βενζίνης, τις συνέπειες που μπορούν να έχουν τέτοιες διακυμάνσεις. Η μετατροπή του Ευρώ σε διεθνές νόμισμα μπορεί να οδηγήσει τις χώρες που κάνουν εξαγωγές να μεταπηδήσουν από το δολάριο στο Ευρώ, εξαλείφοντας έτσι τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις για τους Ευρωπαίους.

19. Σταθεροποίηση των εσόδων των τρίτων χωρών.

Αντιστρόφως, οι χώρες που συνδέονται με την Ευρώπη και εξαγουν σε ευρωπαϊκές χώρες χρησιμοποιούν τα έσοδά τους για να εισάγουν με τη σειρά τους εμπορεύματα που προέρχονται από την Ευρώπη. Τα εμπορεύματα αποτιμώνται σε ευρωπαϊκά νομίσματα. Αν τα έσοδα αυτών των χωρών είναι σε δολάρια, η αγοραστική αξία τους θα κυμαίνεται ανάλογα με τις ισοτιμίες του δολαρίου με τα ευρωπαϊκά νομίσματα. Η μετάβαση στο Ευρώ θα συμβάλει στην σταθεροποίηση των εσόδων τους και, επομένως, της αγοραστικής δύναμής τους.

20. Το ευρωπαϊκό πλεονέκτημα.

Το συνολικό αποτέλεσμα που θα επιτευχθεί τόσο στις χρηματοπιστωτικές αγορές όσο και στη νομισματική αγορά, με θετικές επιπτώσεις για τους βασικούς πελάτες και προμηθευτές της Ευρώπης, μπορεί να έχει θετικές συνέπειες για όλους. Αυτή η συμπληρωματικότητα των θετικών συνεπειών μπορεί να πολλαπλασιάσει τα πλεονεκτήματα.

Δ. ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Αυτά συνήθως αποσιωποούνται, ενώ, τελικά, είναι ίσως τα πιο σημαντικά. Ωστόσο, τα πλεονεκτήματα αυτά εξαρτώνται από την ικανότητα της Ευρώπης να προσπεράσει την οικονομική και νομισματική ένωση και να προχωρήσει σε μια μορφή πολιτικής ένωσης που θα της δώσει διεθνή διαπραγματευτικά όργανα δράσης και η οποία θα στηρίζεται σε μια ισχυρή οικονομία και ένα ισχυρό νόμισμα.

21. Αυτονομία των ευρωπαϊκών οικονομικών πολιτικών.

Το κύριο πλεονέκτημα που αναμένεται από το ενιαίο νόμισμα είναι η χαλάρωση του εξωτερικού καταναγκασμού, που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να ακολουθήσει μια οικονομική πολιτική πιο ανεξάρτητη από τις άλλες χώρες. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητο να υπάρχει μια μορφή οικονομικής διοίκησης που θα μπορεί να παίρνει τις κατάλληλες αποφάσεις σε επίπεδο ζώνης Ευρώ. Για παράδειγμα, θα μπορεί να αποφασίζει την εφαρμογή μιας συναλλαγματικής πολιτικής με σταθερούς στόχους ή μιας πολιτικής ανάκαμψης της οικονομίας, σε περίπτωση κρίσης, με επεκτατικές δημοσιονομικές πολιτικές κ.λπ.

22. Καλύτερη διαχείριση του Διεθνούς Νομισματικού Συστήματος.

Ενισχύοντας το οικονομικό και νομισματικό βάρος της Ευρώπης, το Ευρώ θα αλλάξει εντελώς τα διεθνή οικονομικά και νομισματικά δεδομένα. Το δολάριο και οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα έχουν πια να αντιμετωπίσουν μεγάλο αριθμό ανταγωνιστών με ανομοιογενή οικονομική βαρύτητα, αλλά δύο ανταγωνιστές ίδιου περίπου μεγέθους με το δικό τους. Αυτή η τριπολική μορφολογία ανοίγει σημαντικές προοπτικές στη διαπραγμάτευση μιας πιο ισορροπημένης τάξης πραγμάτων στον κόσμο. Και σ' αυτό το σημείο, η δυνατότητα να παίζει καθοριστικό ρόλο στις παγκόσμιες υποθέσεις θα προσδώσει στην Ευρώπη πολιτικό βάρος ανάλογο με τη νέα οικονομική και χρηματοπιστωτική ισχύ της. Έτσι κι αλλιώς, το μέγεθος των χρηματοπιστωτικών αγορών του Ευρώ θα οδηγήσει στην αλλαγή της συνολικής λειτουργίας της οικονομίας και αναμφίβολα θα περιορίσει κατά πολύ το περιθώριο ελιγμών των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας, υποχρεώνοντας τις δύο αυτές χώρες να υπολογίζουν στις κινήσεις τους και την Ευρώπη.

23. Η αυξημένη βαρύτητα της Ευρώπης στις διεθνείς διαπραγματεύσεις.

Η οικονομική και νομισματική ενοποίηση της Ευρώπης της προσδίδει εντελώς διαφορετικό βάρος στις διεθνείς διαπραγματεύσεις, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των εμπορικών συμφωνιών. Το μέγεθος της επιρροής θα εξαρτηθεί και πάλι από την πολιτική δεινότητα των Ευρωπαίων και την αποφασιστικότητά τους.

Το Ευρώ είναι, επομένως, φορέας πολυάριθμων θετικών αποτελεσμάτων. Πολύ λίγα από αυτά, όμως, είναι άμεσα και ακόμη λιγότερα γίνονται αντιληπτά στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Τα χειροπιαστά βραχυπρόθεσμα πλεονεκτήματα του Ευρώ είναι ελάχιστα. Η εξήγησή τους είναι πολύ τεχνική. Τα υπόλοιπα θα φανούν μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα. Ορισμένα από αυτά πολύ πιθανώς θα γίνουν πραγματικότητα, ενώ κάποια άλλα εξαρτώνται από την πολιτική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με λίγα λόγια, η μάχη του Ευρώ δεν σταματά με την εφαρμογή του. Πέρα από αυτά τα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά πλεονεκτήματα, επαναλαμβάνουμε ότι το Ευρώ αποτελεί επίσης τη συνέχιση της ευρωπαϊκής ενοποίησης, που, όσο προχωρεί, τόσο απομακρύνει το φάσμα του πολέμου και ευνοεί την προσέγγιση, σε κοινές πολιτιστικές βάσεις, λαών οι οποίοι έχουν δεσμούς εδώ και πολλούς αιώνες, λόγω της παρουσίας τους στο ίδιο έδαφος και της αμοιβαίας επιστημονικής, τεχνικής, καλλιτεχνικής αλληλεξάρτησής τους.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Γενικά, η μείωση των εμποδίων στην οικονομική δραστηριότητα (μετατροπές από νόμισμα σε νόμισμα, ουρές στις τράπεζες, τελωνεία κ.τ.λ.) θα διευκολύνει συνολικά στην ανάπτυξη και την ευημερία. Πέρα όμως από τις γενικές, θα υπάρξουν και ειδικότερες επιπτώσεις:

➤ Περισσότερο ωφελημένοι:

1. Θα ωφεληθούν όσοι έχουν μεν δυναμισμό, όπως, π.χ., οι εξαγωγείς, αλλά αυτός ο δυναμισμός τους εμποδίζεται από την ύπαρξη πολλών κρατών με πολλά νομίσματα.
2. Θα ωφεληθούν οι επιχειρήσεις που ήδη έχουν έντονη διεθνή παρουσία ή που κυριαρχούν σε κάποιο προϊόν ή σε κάποια αγορά.
3. Θα αυξηθεί η χρησιμοποίηση των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, κυρίως κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι να κυκλοφορήσουν τα νέα χαρτονομίσματα σε Ευρώ.
4. Θα βγουν (έστω πρόσκαιρα) κερδισμένοι: προγραμματιστές, λογιστές και δικηγόροι που θα ασχοληθούν με διάφορα θέματα που αφορούν τη μετατροπή από άλλα νομίσματα σε Ευρώ κ.λπ. Δεδομένου, μάλιστα, ότι οι περισσότεροι θα αφήσουν όλα τα θέματα “για την τελευταία στιγμή”, η ζήτηση για τις παραπάνω ειδικότητες θα είναι πολύ έντονη.
5. Κερδισμένοι θα βγουν και οι διαχειριστές επενδύσεων και οι ασχολούμενοι με συναλλαγές στη κεφαλαιαγορά (αγοραπωλησίες και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων, άντληση κεφαλαίων κ.λπ.). Δηλαδή η αύξηση των εισοδημάτων, η απελευθέρωση των αγορών, η εξάλειψη των συναλλαγματικών κινδύνων στο χώρο της Ο.Ν.Ε., η μείωση των επιτοκίων του Ευρώ, η πίεση για αύξηση των αποδόσεων και η αύξηση της ροής κεφαλαίων προς ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά προγράμματα του ιδιωτικού τομέα, θα προκαλέσουν αύξηση της ζήτησης για “fund managers”.
6. **Αγορά Ακινήτων:** Γενικά, οι επιπτώσεις πρέπει να είναι θετικές, κυρίως λόγω (α) της μείωσης των επιτοκίων, (β) της ανάπτυξης της αγοράς για μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια και (γ) επειδή οι Ευρωπαίοι θα βλέπουν και την Ελλάδα ως μέρος της εσωτερικής ευρωπαϊκής αγοράς και, ίσως, έτσι αυξηθεί η ζήτηση ακινήτων (i) για επένδυση και (ii) για εξασφάλιση “δεύτερης” κατοικίας στην Ελλάδα για συνταξιούχους, για διακοπές κ.λπ.

7. Τουρισμός: Γενικά, οι επιπτώσεις αναμένεται να είναι ευεργετικές γιατί **(α)** οι επισκέπτες θα βλέπουν την Ελλάδα ως ένα τμήμα της “εσωτερικής” αγοράς της Ευρώπης, και ως ένα μέρος ενός πολύ προηγμένου συνόλου και άρα θα νιώθουν πιο “σίγουροι” και “ασφαλείς” στα ταξίδια τους και **(β)** γιατί με το ενιαίο νόμισμα θα νιώθουν πιο ασφαλείς στον προγραμματισμό των δαπανών τους και στη σύγκριση των τιμών. Θα πρέπει, όμως, να αναβαθμίσουμε την υποδομή και την ποιότητα του επιπέδου φιλοξενίας, ώστε να προσελκύσουμε επισκέπτες υψηλότερου επιπέδου, που επιτρέπουν και υψηλότερα περιθώρια κέρδους. Από την άλλη όμως πλευρά, δεν θα έχουμε, πλέον, τη δυνατότητα να υποτιμούμε το εθνικό νόμισμα, ώστε να μπορούμε να μειώνουμε τα τιμολόγια σε ξένο νόμισμα.

➤ **Λιγότερο ωφελημένοι:**

1. Όσοι είναι βολεμένοι κάτω από κρατική προστασία και όσοι έχουν συνηθίσει να απολαμβάνουν ειδικών προνομίων.
2. Οι μικρές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις με εγχώριο (ενδοελληνικό) αντικείμενο (π.χ. Ε.ΥΔ.ΑΠ.), οι οποίες θα έχουν να αντιμετωπίσουν το κόστος μετατροπής σε Ευρώ (διάφορα λογιστικά συστήματα, ενημερωτικά φυλλάδια, έντυπα, λογαριασμοί, βιβλιάρια επιταγών, τιμοκατάλογοι κτλ), χωρίς, όμως, να μπορούν να αντισταθμίσουν το κόστος αυτό με κάποια άμεση αύξηση της ζήτησης ή της παραγωγικότητας.
3. Όσες επιχειρήσεις εισπράττουν μέρος από τα έσοδά τους από κάθε λογής κερματοδέκτες που δέχονται μόνο το εγχώριο νόμισμα. Αυτοί οι κερματοδέκτες θα πρέπει να αντικατασταθούν με νέα μηχανήματα που να δέχονται κέρματα σε Ευρώ.
4. Οι Τράπεζες: όπως ήδη αναφέραμε, θα μειωθούν η κερδοφορία και η δυνατότητα επιβίωσης πολλών τραπεζών που δεν θα έχουν κάτι το ιδιαίτερο να προσφέρουν στην πελατεία τους, δεδομένου ότι ήδη λειτουργούν στην Ευρώπη πάνω από έξι χιλιάδες τράπεζες, οι περισσότερες από τις οποίες θα προσφέρουν, λίγο-πολύ, περίπου τα ίδια κοινότυπα προϊόντα. Και ενώ μέχρι σήμερα, πολλές τράπεζες ήταν σε θέση να ειδικευτούν σε κάποιο νόμισμα, σε κάποιο προϊόν, σε κάποια γεωγραφική περιοχή ή να έχουν κάποια καλή σχέση και γνώση της πελατείας τους, σταδιακά, θα είναι όλο και πιο δύσκολο να υπερασπιστούν τη θέση τους στην αγορά. Θα μειωθούν, ακόμη περισσότερο, τα περιθώρια κέρδους στα δάνεια και τις διάφορες υπηρεσίες που προσφέρουν, ενώ θα

χάσουν αρκετά από τα σχετικά πλούσια έσοδά τους από τις δραστηριότητές τους στις αγορές συναλλάγματος. Οι τράπεζες που έχουν καλή πρόσβαση σε "λιανική" πελατεία θα αντέξουν περισσότερο, ενώ όσες ασχολούνται με πελάτες που έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά θα ταλαιπωρηθούν περισσότερο. Επιπλέον, οι μικρές τράπεζες θα πρέπει να αντικαταστήσουν τις αυτόματες ταμειακές μηχανές και ορισμένα συστήματά τους, χωρίς, όμως, κάποια άμεση ωφέλεια από την Ο.Ν.Ε.

Χρειάζεται προσοχή και επαγρύπνηση από πλευράς νομισματικών αρχών, καθώς η πίεση από τον ανταγωνισμό και η συμπίεση των κερδών, ίσως εξωθήσει μερικές τράπεζες στο να αναλάβουν μεγαλύτερους κινδύνους, με αποτέλεσμα μερικές να υποστούν ακόμη μεγαλύτερες απώλειες.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Για τους νεοφιλελεύθερους, το Ευρώ συνεπάγεται απορύθμιση και κατάλυση του κοινωνικού συστήματος που μας βοηθάει να ζούμε , ή να επιβιώνουμε, παρά τις διάφορες κρίσεις που μας πλήττουν. Το Ευρώ μπορεί λοιπόν να αποτελέσει όπλο των κοινωνικών στρωμάτων που επιθυμούν να είναι η Ευρώπη συνώνυμο της ισότητας και της αλληλεγγύης.

Ίσως τελικά το Ευρώ δεν ήταν τίποτα παραπάνω από το “σκαλοπάτι” για να προχωρήσει αργότερα η Ευρώπη σε μια μορφή πολιτικής ένωσης.

Πρακτικά το μόνο που άλλαξε με το Ευρώ είναι οι αριθμοί. Στην πραγματικότητα η αξία των χρημάτων που έχουμε στα χέρια μας αντιστοιχεί στα ίδια αγαθά και υπηρεσίες που αγοράζαμε και πριν.

Τώρα πλέον το Ευρώ είναι γεγονός και μέρος της ζωής μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράδεγμα Σε Μορφή Ισοζυγίου

ΔΡΧ

ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ 31/12/2001

ΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ		ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ		ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΝΟΣ		ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	
	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
02	149.652	0	149.652	0	0	0	149.652	0
06	0	149.652	-149.652	0	0	0	0	149.652
10	625.287.000	625.287.000	625.287.000	625.287.000	0	0	625.287.000	-149.652
10	415.898.192	414.186.139	-1.712.053	1.712.053	0	0	414.186.139	0
11	1.777.788.926	686.688.360	1.091.100.566	1.091.100.566	0	0	686.688.360	414.186.139
12	41.788.735	37.209.298	4.579.437	4.579.437	0	0	37.209.298	686.688.360
13	125.971.289	90.805.967	35.165.322	35.165.322	0	0	90.805.967	37.209.298
14	2.880.096.147	2.880.096.147	2.880.096.147	2.880.096.147	0	0	2.880.096.147	4.579.437
20	533.006.333	0	533.006.333	0	0	0	533.006.333	90.805.967
24	383.140	0	383.140	0	0	0	383.140	2.880.096.147
25	694.115.736	694.115.736	694.115.736	694.115.736	0	0	694.115.736	533.006.333
30	115.000.000	115.000.000	115.000.000	115.000.000	0	0	115.000.000	383.140
31	788.424.573	788.424.573	788.424.573	788.424.573	0	0	788.424.573	694.115.736
33	70.000	70.000	70.000	70.000	0	0	70.000	115.000.000
35	46.928.692	46.928.692	46.928.692	46.928.692	0	0	46.928.692	788.424.573
38	0	1.330.331.156	-1.330.331.156	0	0	0	0	70.000
40	0	2.720.903.970	-2.720.903.970	0	0	0	0	46.928.692
45	1.865.772.549	1.865.772.549	1.865.772.549	1.865.772.549	0	0	1.865.772.549	0
50	71.000.000	71.000.000	71.000.000	71.000.000	0	0	71.000.000	1.330.331.156
51	588.110.393	588.110.393	588.110.393	588.110.393	0	0	588.110.393	2.720.903.970
52	158.048.160	158.048.160	158.048.160	158.048.160	0	0	158.048.160	71.000.000
53	52.983.999	52.983.999	52.983.999	52.983.999	0	0	52.983.999	588.110.393
54	28.718.772	28.718.772	28.718.772	28.718.772	0	0	28.718.772	158.048.160
55	8.044.908.415	8.044.908.415	8.044.908.415	8.044.908.415	0	0	8.044.908.415	52.983.999
89	16.089.816.830	16.089.816.830	16.089.816.830	16.089.816.830	0	0	16.089.816.830	28.718.772
	0	0	0	0	0	0	0	8.044.908.415
	0	0	0	0	0	0	0	16.089.816.830
	0	0	0	0	0	0	0	16.089.816.830

EURO

Ισολογισμός 2002

ΛΟΓΟΣΜΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ			ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΝΩΝ			ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ		
		ΧΡΕΔΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΧΡΕΔΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΧΡΕΔΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ
02	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΕΙΤΥΗΘΕΩΝ	439,18	0,00	439,18	0,00	0,00	0,00	439,18	0,00	439,18
06	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΕΙΤΥΗΘΕΩΝ	0,00	439,18	-439,18	0,00	0,00	0,00	0,00	439,18	-439,18
10	ΕΛΑΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	1.835.031,55	0,00	1.835.031,55	0,00	0,00	0,00	1.835.031,55	0,00	1.835.031,55
11	ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ-Τ.Ε	1.220.537,61	1.215.513,25	5.024,37	0,00	0,00	0,00	1.220.537,61	1.215.513,25	5.024,37
12	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	5.217.282,25	2.015.226,29	3.202.055,95	0,00	0,00	0,00	5.217.282,25	2.015.226,29	3.202.055,95
13	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ	122.637,52	109.198,23	13.439,29	0,00	0,00	0,00	122.637,52	109.198,23	13.439,29
14	ΕΠΙΠΛΑ & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	369.688,30	266.488,53	103.199,77	0,00	0,00	0,00	369.688,30	266.488,53	103.199,77
20	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	8.452.226,40	0,00	8.452.226,40	0,00	0,00	0,00	8.452.226,40	0,00	8.452.226,40
24	ΠΡΟΤΕΣ & ΒΟΗΘ. ΥΛΕΣ	1.564.215,21	0,00	1.564.215,21	0,00	0,00	0,00	1.564.215,21	0,00	1.564.215,21
25	ΑΝΑΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ	1.124,40	0,00	1.124,40	0,00	0,00	0,00	1.124,40	0,00	1.124,40
30	ΠΕΝΑΤΕΣ	2.037.021,44	0,00	2.037.021,44	2,00	0,00	2,00	2.037.023,44	0,00	2.037.023,44
31	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	337.490,83	0,00	337.490,83	0,00	0,00	0,00	337.490,83	0,00	337.490,83
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	2.313.791,80	0,00	2.313.791,80	0,05	0,00	0,05	2.313.791,85	0,00	2.313.791,85
35	ΛΟΓΟΣΜΟΙ ΔΙΑΧ/ΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΩΝ	205,43	0,00	205,43	0,00	0,00	0,00	205,43	0,00	205,43
38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	137.721,77	0,00	137.721,77	0,00	0,00	0,00	137.721,77	0,00	137.721,77
40	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	0,00	3.904.126,65	-3.904.126,65	0,00	0,00	0,00	0,00	3.904.126,65	-3.904.126,65
45	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	0,00	7.985.044,67	-7.985.044,67	0,00	0,00	0,00	0,00	7.985.044,67	-7.985.044,67
50	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	0,00	5.475.488,04	-5.475.488,04	0,00	0,00	0,00	0,00	5.475.488,04	-5.475.488,04
51	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΑΗΡΟΤΕΑ	0,00	208.363,90	-208.363,90	0,00	0,00	0,00	0,00	208.363,90	-208.363,90
52	ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΑΗΡΟΤΕΑ	0,00	1.725.929,25	-1.725.929,25	0,00	0,00	0,00	0,00	1.725.929,25	-1.725.929,25
53	ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	0,00	463.824,39	-463.824,39	0,00	0,00	0,00	0,00	463.824,39	-463.824,39
54	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΥΤΟΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ	0,00	155.492,29	-155.492,29	0,00	0,00	0,00	0,00	155.492,29	-155.492,29
55	ΔΕΦΟΛΗΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,00	84.281,06	-84.281,06	0,00	0,00	0,00	0,00	84.281,06	-84.281,06
81	ΕΚΤΑΚΤΑ & ΑΝΟΡΤΑΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	0,00	0,00	0,00	2,05	2,05	-2,05	2,05	0,00	0,00
89	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	23.609.415,74	23.609.413,70	2,05	0,00	2,05	-2,05	23.609.415,74	23.609.415,75	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	47.218.829,44	47.218.829,44	0,00	4,10	4,10	0,00	47.218.833,54	47.218.833,54	0,00

ΤΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Διπλή αναγραφή τιμών: Η αναγραφή τιμών, τόσο σε Ευρώ όσο και στο εθνικό νόμισμα. Στην Ελλάδα είναι υποχρεωτική κατά την μεταβατική περίοδο.

Ευρώ: Το επίσημο και ενιαίο νόμισμα της ζώνης Ευρώ. Θα έχει αντικαταστήσει πλήρως τα νομίσματα των συμμετεχόντων Κρατών-Μελών, έως τον Φεβρουάριο του 2002, το αργότερο.

Ευρωλογότυπος: Είναι ένα ειδικό σήμα το οποίο χορηγείται από τα κατά τόπους αρμόδια επιμελητήρια στις επιχειρήσεις, που παρέχουν προϊόντα ή υπηρεσίες στον καταναλωτή. Βασική προϋπόθεση είναι οι επιχειρήσεις να αποδέχονται ρητά την τήρηση των όρων χορήγησής του. Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν αναρτημένο τον Ευρωλογότυπο στην είσοδο της επιχείρησης και σε εμφανή θέση κοντά στο ταμείο και να τον χρησιμοποιούν σε κάθε έντυπο που θέτουν στη διάθεση των καταναλωτών. Ο Ευρωλογότυπος προβλέπει την ενθάρρυνση μίας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών. Οι επιχειρήσεις που αποκτούν τον Ευρωλογότυπο δεσμεύονται να τηρούν τους κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης, να μην επιβαρύνουν τους καταναλωτές που συναλλάσσονται με Ευρώ, να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το Ευρώ, να έχουν διπλή αναγραφή τιμών μέχρι τις 28/02/2002, να δίνουν τη δυνατότητα πληρωμής σε Ευρώ, να ενημερώνουν το προσωπικό τους για το Ευρώ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Το εκτελεστικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο εισηγείται τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.): Ξεκίνησε τις εργασίες της την 1η Ιουνίου 1998 και έχει έδρα τη Φρανκφούρτη. Διάδοχος του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου, με σκοπό να παρακολουθεί τη νομισματική πολιτική και την εισαγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων Ευρώ στην Ο.Ν.Ε. Είναι το εκτελεστικό όργανο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών που συγκροτείται από τις κεντρικές τράπεζες των Κρατών-Μελών.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: Οι αρχηγοί των κρατών και των κυβερνήσεων των Κρατών-Μελών.

Ευρωπαρατηρητήρια: Είναι ένας θεσμός που λειτουργεί στις κατά τόπους νομαρχίες με στόχο την παρακολούθηση της εισαγωγής Ευρώ, την διασφάλιση της νομιμότητας των συναλλαγών, την διαφάνεια των πρακτικών των επαγγελματιών, να κατευθύνει τους πολίτες προς κάθε πηγή πληροφόρησης και να στηρίζει τους πολίτες σε θέματα μετάβασης στο Ευρώ.

Ευρωσύστημα: Αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις 12 εθνικές κεντρικές τράπεζες των Κρατών-Μελών που υιοθέτησαν το Ευρώ στο Τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή της Ε.Κ.Τ. και από την 1η Ιανουαρίου 1999 έχει αναλάβει το έργο της άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του Ευρώ. Πρωταρχικός σκοπός του είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.): απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και των 15 Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτός από τα μέλη του Ευρωσυστήματος, περιλαμβάνει και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των Κρατών-Μελών που δεν έχουν υιοθετήσει το Ευρώ. Διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Εκτελεστική Επιτροπή και το Γενικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ζώνη Ευρώ: Η γεωγραφική ζώνη που θα ορίζεται από τα 12 Κράτη-Μέλη που συμμετέχουν στην Ο.Ν.Ε..

Ισοτιμία μετατροπής: Η σταθερή ισοτιμία με την οποία το Ευρώ θα αντιστοιχίζεται με το εθνικό νόμισμα.

Κράτη-Μέλη: Τα κράτη τα οποία αποτελούν την Ευρωπαϊκή Ένωση. "Συμμετέχοντα" είναι αυτά που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Οδηγίες στρογγυλοποίησης: Η μετατροπή του Ευρώ σε εθνικά νομίσματα θα οδηγήσει σε αποτελέσματα που θα "στρογγυλοποιούνται" ως εξής: τα αποτελέσματα από 1εως 4 στο δεκαδικό ψηφίο που ακολουθεί το μικρότερο δεκαδικό που χρησιμοποιείται θα στρογγυλοποιούνται προς τα κάτω, και τα αποτελέσματα από 5 έως 9 στο δεκαδικό ψηφίο που ακολουθεί το μικρότερο δεκαδικό που χρησιμοποιείται θα στρογγυλοποιούνται προς τα επάνω.

Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.): Θεσμοθετήθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992. Καθορίζει τη ζώνη χωρών εντός της Ευρωπαϊκή Ένωσης που έχουν κοινή νομισματική πολιτική και ενιαίο νόμισμα, το Ευρώ. Ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 1999.

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης: Εξασφαλίζει υγιή δημόσια οικονομικά στα Κράτη-Μέλη μέσω δημοσιονομικής πειθαρχίας στην εντός Ο.Ν.Ε. εποχή, απαιτώντας έλλειμμα μικρότερο του 3% του Α.Ε.Π.

Συνέχεια των Συμβάσεων: Νομική αρχή για την εισαγωγή του Ευρώ που ορίζει ότι όλες οι συμβάσεις (στο εθνικό ή στο διακρατικό επίπεδο) θα παραμείνουν ανεπηρέαστες από την αλλαγή του εθνικού νομίσματος σε Ευρώ. Οι συμβαλλόμενοι δεν θα δικαιούνται να καταγγείλουν ή να τροποποιήσουν συμβάσεις επικαλούμενοι τη μετάβαση στο Ευρώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Δ. ΦΑΡΣΑΡΩΤΑΣ – Ν. Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ, «Η Επιχείρηση Στην Ενιαία Αγορά Και Το Ευρώ», 2001.

Π. Γ. ΔΟΥΚΑΣ, «Η Εποχή Του Ευρώ Και Η Ελλάδα», 1999.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ “Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ”, Ειδική έκδοση.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ “ΗΜΕΡΗΣΙΑ”, Ειδική έκδοση, 2001.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ “ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ”, «Το Νέο Ευρωνόμισμα», 2000.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

<http://www.gsis.gov.gr>

<http://www.bankofgreece.gr>

<http://www.forologistiki.gr>

<http://www.euro.ecb.int>

<http://www.eic.gr>

<http://www.mof-glκ.gr>

<http://www.euro-hellas.gr>

